

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego
Instytut Nauk Pedagogicznych
Katedra Nauk Socjologicznych i Pracy Socjalnej
ul. Oleska 48, 45-060 Opole

KARTY PRZEDMIOTÓW

na kierunku:

PRACA SOCJALNA

w ramach stacjonarnych i niestacjonarnych
studiów drugiego stopnia
(profil ogólnoakademicki)

Rok akademicki 2019/2020

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY ROZWOJU JEDNOSTKI I RODZINY		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy na temat psychologicznych aspektów rozwoju jednostki i rodziny. C2. Analiza procesu rozwoju jednostki i rodziny. C3. Pogłębienie wiedzy na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka. C4. Pogłębienie wiedzy na temat na temat faz życia rodzinnego. C4. Zwiększanie wiedzy dotyczącej wybranych problemów życia rodzinnego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W01 Posiada pogłębioną wiedzę o psychologicznych aspektach rozwoju człowieka oraz rodziny. Właściwie określa procesy rozwojowe w kontekście innych nauk społecznych.		P7S_WG
	K_W02 Zna terminologię używaną w psychologii rozwoju człowieka oraz rodziny na poziomie rozszerzonym. Zna jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S-WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o możliwych zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym w jednostce i rodzinie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S-WG
	K_W08 Posiada głęboką wiedzę na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka w perspektywie interdyscyplinarnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać procesy rozwojowe jednostki i rodziny oraz scharakteryzować wzajemne relacje między nimi w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje godność, niepowtarzalność i wartość wszystkich istot ludzkich. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności w odniesieniu do „ras”, kultur, religii, pochodzenia etnicznego, języka, płci, przynależności do różnorodnych mniejszości oraz zróżnicowanych zdolności.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (15), Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, studium przypadku, prezentacja, referat		

Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji Zaliczenie na ocenę – średnia ocen cząstkowych dająca pozytywną ocenę końcową (średnia ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry edukacyjne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt grupowy	Praca pisemna/esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	75% prezentacje (referat) , 25% aktywność na zajęciach, Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Rozwój człowieka i jego determinanty. 2. Fazy rozwoju człowieka. 3. Wyzwania okresu wczesnej dorosłości. 4. Metody rozwoju osobistego. 5. Rodzina i jej przemiany. 6. Fazy rozwoju życia rodzinnego. 7. Sytuacje kryzysowe w życiu rodziny a jej rozwój. 8. Determinanty jakości związków małżeńskich.											
Tematyka ćwiczeń	1. Rozwój społeczny jednostki w ciągu całego życia. 2. Rozwój poznawczy jednostki w ciągu całego życia. 3. Rozwój tożsamości płciowej. 4. Coaching jako metoda rozwoju osobistego. 5. Struktura i dynamika rozwoju miłości w związku. 6. Psychologiczne aspekty funkcjonowania systemu rodzinnego. 7. Zadania w poszczególnych fazach życia rodzinnego. 8. Wybrane problemy życia rodzinnego.											
Literatura podstawowa	Bieluga K., Rozpoznawanie i stymulowanie cech inteligencji oraz myślenia twórczego w domu i szkole, Kraków 2009. Birch A., Malim T., Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości, Warszawa 2009. Brzezińska A., Społeczna psychologia rozwoju, Warszawa 2000. Janicka I., Liberska H., Psychologia rodziny, Warszawa 2014. Rostowska T., Psychologia rodziny: małżeństwo i rodzina wobec współczesnych wyzwań, Warszawa 2009. Trempała J., Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki, Warszawa 2011. Turner J.S., Helms D.B., Rozwój człowieka, Warszawa 1999. Zimbardo P.G., Psychologia i życie, Warszawa 1999.											
Literatura uzupełniająca	Augustynek A., Wstęp do psychologii, Warszawa 2009. Gardner H., Inteligencje wielorakie. Nowe horyzonty w teorii i praktyce, Warszawa 2009. Kielar-Turska M., Zaburzenia rozwoju w okresie dzieciństwa i dorastania, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, tom VII, (red.) T. Pilch, Warszawa 2008. Nalaskowski A., Społeczne uwarunkowania twórczego rozwoju jednostki, Warszawa 1998. Piasecka B., O rozwoju mimo ograniczeń: procesy wspierania jednostki i rodziny: wychowanie, edukacja, coaching, psychoterapia, Kraków 2011.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz praca.socjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Dr Agnieszka Franczyk						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	METODOLOGIA NAUK SPOŁECZNYCH		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, socjologii, metod i technik badawczych i diagnostycznych		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zapoznaje się z wielowymiarową problematyką naukowych badań empirycznych. C2. Student poznaje funkcjonujące sposoby (paradygmaty) badania rzeczywistości oraz gromadzenia i zarządzania wiedzą we współczesnym społeczeństwie. C3. Student nabywa wiedzę z zakresu definiowania reguł i procedur pozwalających poznać i badać rzeczywistość ludzką w sposób uporządkowany i obiektywny. C4. Student nabywa umiejętności z zakresu konstrukcji schematu badawczego i budowy narzędzi badawczych. C5. Student kształtuje kompetencje społeczne rodzące się w trakcie empirycznych sytuacji badawczych, szczególnie z uwzględnieniem kwestii etyki badań.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W01 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S-WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (15), ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład problemowy, prezentacja dydaktyczna, prezentacja badawcza, kejs, analiza schematów badań, dyskusja		

Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin pisemny (min. 50% ustalonej punktacji) Zaliczenie na ocenę (uczęszczanie na zajęcia, sprawdziany pisemne, opracowanie schematu badawczego, aktywność własna studenta)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / eseje	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji Zaliczenie na ocenę – średnia ocen cząstkowych dająca pozytywną ocenę końcową (średnia ponad 2,75)											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Poznanie, wiedza, nauka, teoria naukowa. 2. Płaszczyzna ontologiczna i epistemologiczna prowadzenia badań społecznych. Paradygmaty badawcze w naukach społecznych. 3. Badania ilościowe i jakościowe w naukach społecznych. 4. Pomiar w empirycznych badaniach społecznych. 5. Projekt badań i sprawy, które powinny być w nim uwzględnione. 6. Wybór terenu badań i dobór próby badawczej. Pilotáže. 7. Metody i techniki badawcze w naukach społecznych. 8. Moralne aspekty badań empirycznych, doświadczenia badawcze własne.											
Tematyka ćwiczeń	1. Analiza faz procesu badawczego. 2. Konstruowanie problemów i hipotez badawczych. 3. Analiza metod badawczych. 4. Metoda- technika- narzędzie badawcze. Techniki wykorzystywane w naukach społecznych. 5. Sposoby opracowywania wyników badań. 6. Doświadczenia badawcze własne . 7. Zaliczenie schematu badawczego (narzędzia badawczego).											
Literatura podstawowa	Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003. Crowell J.W., Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane, Kraków 2013. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją, Warszawa 2008.											
Literatura uzupełniająca	Buttolh Johnson J., Reynolds H.T., Mycoff J.D., Metody badawcze w naukach politycznych, Warszawa 2010. Gruszczyński L.A., Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowskich, Katowice 2004. Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych, Zielona Góra 1993. Juszczyk S. Statystyka dla pedagogów, Toruń 2004. Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Edward Nycz						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	KOMUNIKACJA W DZIAŁANIU SPOŁECZNYM		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Zapoznanie z modelami komunikacji społecznej C3. Zapoznanie z tematyką komunikacji interpersonalnej i mowy ciała w pracy socjalnej C4. Zapoznanie z metodami i technikami oddziaływania społecznego C5. Zapoznanie z problemami w obszarze komunikowania się z klientem		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W09 Posiada wiedzę na temat metod i technik prawidłowej komunikacji będącej elementem aktywności człowieka w działaniu indywidualnym i grupowym.		P7S-WG
	K_W24 Posiada wiedzę na temat systemu kształcenia do zawodu pracownika socjalnego oraz metod i form kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych, w tym kompetencji społecznych i zawodowych.		P7S_WK
Umiejętności	K_U16 Biegle posługuje się w działaniu metodą projektów z wykorzystaniem umiejętności samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.		P7S_UO
	K_U18 Potrafi samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z zakresu kształcenia podstawowych umiejętności zawodowych oraz posiadanych kompetencji społecznych i zawodowych pracownika socjalnego.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K14 Ma pełną kontrolę nad swoimi reakcjami emocjonalnymi w relacjach społecznych. Emocjonalność nie stanowi przeszkody w nawiązywaniu prawidłowych relacji społecznych opartych na akceptacji i poszanowaniu granic indywidualnych innych osób.		P7S_KR
	K_K15 W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, technik i form pracy. Jest ambitny i przekonany o tym, że praca socjalna może być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli uprawiana jest w sposób pozbawiony rutyny, twórczy i kreatywny.		P7S_KO P7S_KR

Forma zajęć:	Wykłady (15), ćwiczenia (15)											
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pokaz, prezentacja, praca z książką											
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, aktywność, przygotowanie prezentacji 50%											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Wprowadzenie do przedmiotu. 2. Podstawowe pojęcia związane z komunikacją społeczną. 3. Modele komunikacji społecznej. 4. Podstawowe umiejętności komunikacyjne pracownika socjalnego. 5. Komunikacja werbalna. 6. Skuteczność komunikacyjna w pracy socjalnej. 7. Obszary problemów i możliwości porozumienia się z klientem. 8. Trudne sytuacje komunikacyjne.											
Tematyka ćwiczeń	1. Poziomy komunikacji interpersonalnej. 2. Trening umiejętności społecznych (interpersonalny, asertywności itd.) . 3. Rodzaje umiejętności interpersonalnych pracownika socjalnego. 4. Bariery utrudniające uważne słuchanie (bariery komunikacyjne). 5. Umiejętność zapobiegania konfliktom oraz rozwiązywania konfliktów w momencie ich powstania.											
Literatura podstawowa	Bocheńska K., Mówię do ciebie, człowieku, Warszawa 2003. Kurcz I., Psychologia języka i komunikacji, Warszawa 2000. Bugajski M., Język w komunikowaniu, Warszawa 2007. Detz J., Sztuka przemawiania: [nie co mówić, ale jak mówić], Gdańsk 2004. Macario L., Rocchi M., Komunikacja w relacjach niesienia pomocy, Kraków 2011. Marcjanik M., Grzeczność w komunikacji językowej, Warszawa 2008. Mckay M., Sztuka skutecznego porozumiewania się, Gdańsk 2002. Paterson, Miles L., Więcej niż słowa : potęga komunikacji niewerbalnej, Gdańsk 2011.											
Literatura uzupełniająca	Bochno E., Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego : studium teoretyczno –empiryczne Kraków, 2004. Grzenia J. Komunikacja językowa w Internecie, Warszawa 2012. Hogan K., Psychologia perswazji : strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi, Warszawa 2001. Sareło Z., Media w służbie osoby : etyka społecznego komunikowania, Toruń 2000. Sikorski W., Gesty zamiast słów : psychologia i trening komunikacji niewerbalnej, Kraków 2012. Sujak E., ABC psychologii komunikacji, Warszawa 2008.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>							Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020					
Koordinator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna							Zespół dydaktyczny					

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	EKONOMIA SPOŁECZNA I ZARZĄDZANIE W POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zdobywa wiedzę na temat organizacji, przedsiębiorstw, norm i reguł prawnych oraz ekonomicznych aspektów funkcjonowania instytucji socjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej. C2. Student zdobywa pogłębioną wiedzę na temat zarządzania instytucjami pomocy społecznej. C3. Student zdobywa wiedzę, która umożliwi mu planowanie i organizowanie sieci partnerów społecznych oraz potrafi aktywnie uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Posiada pogłębioną wiedzę na temat organizacji, przedsiębiorczości, norm i reguł prawnych oraz zarządzania instytucjami pomocy społecznej. Posiada wiedzę na temat standardów usług i instytucji funkcjonujących w systemie pomocy społecznej.		P7S_WG
	K_W23 Posiada wiedzę na temat ekonomicznych aspektów funkcjonowania instytucji socjalnych ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej.		PS7_WK
	K_W29 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych.		PS7_WG
Umiejętności	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniem wzajemnych związków między elementami systemów.		PS7_UW
	K_U14 Potrafi tworzyć podmioty ekonomii społecznej. Sprawnie posługuje się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu organizowania jakości zarządzania w instytucjach pomocy społecznej z zastosowaniem norm i zasad przedsiębiorczości.		PS7_UW PS7_UO
Kompetencje społeczne	K_K10 Potrafi aktywnie współuczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla realizacji projektów. Wykorzystuje zasoby społeczne dla realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.		PS7_KO
Forma zajęć:	Wykład (15), ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pogadanka, prezentacja multimedialna, projekt, praca z tekstem		
Forma i warunki zaliczenia:	Przygotowanie do zajęć, aktywność, egzamin pisemny		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / e-owej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Np. 70% egzamin ustny (zdany min. 50% punktów całości), 30% aktywność na zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Teoretyczne podstawy ekonomii społecznej. 2. Koncepcje i funkcje ekonomii społecznej. 3. Modele ekonomii społecznej. 4. Podmioty ekonomii społecznej. 5. Formy prawne funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. 6. Współpraca sektora administracji publicznej i sektora ekonomii społecznej. 7. Finansowanie ekonomii społecznej. 8. Podstawy zarządzania podmiotami ekonomii społecznej. 9. Długofalowa strategia rozwoju ekonomii społecznej w Polsce. 10. Dobre praktyki w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce i na świecie.											
Tematyka ćwiczeń	1. Rola przedsiębiorczości społecznej w rozwoju lokalnym. 2. Wykluczenie społeczne i sytuacja grup defaworyzowanych na rynku pracy. 3. Aktywizacja zawodowa klientów pomocy społecznej. 4. Idea ekonomii społecznej w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej oraz w Polsce. 5. Rola trzeciego sektora w rozwijaniu przedsięwzięć ekonomii społecznej. 6. Zasady zarządzania w funkcjonowaniu podmiotów ekonomii społecznej. 7. Starzenie się społeczeństw wyzwaniem dla ekonomii społecznej. 8. Ekonomia społeczna w programach rządowych i samorządowych. 9. Ekonomia społeczna w wybranych krajach Unii Europejskiej. 10. Projekt społeczny.											
Literatura podstawowa	Głąbicka K., Ekonomia społeczna. Podmioty i instrumenty, Warszawa 2009. Głąbicka K., M. Gagacka, Zarządzanie przedsiębiorstwem społecznym, Radom 2011. Hausner J. (red), Finansowanie i otoczenie prawne podmiotów ekonomii społecznej Kraków http://www.msap.uek.krakow.pl/doki/publ/es_przedsiębiorstwa.pdf . Hausner J. (red), Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce. Teoria i praktyka Kraków http://www.msap.uek.krakow.pl/doki/publ/es_przedsiębiorstwa.pdf . Hausner J. (red.), Zarządzanie podmiotami ekonomii społecznej. Staręga-Piasek J. (red.), Ekonomia społeczna perspektywa rynku pracy i pomocy społecznej, Warszawa 2007.											
Literatura uzupełniająca	Dąbrowska J. (red), Od trzeciego sektora do przedsiębiorczości społecznej – wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce Stowarzyszenie Klon/Jawor Warszawa 2008. Frączek M., Hausner J., Wokół ekonomii społecznej, Kraków 2012. Głąbicka K., Ekonomia społeczna. Podmioty i instrumenty Warszawa 2009. Kaźmierczak T., Hernik K. (red.), Społeczność lokalna w działaniu, Warszawa 2008. www.liskow.org.pl Leś E., Ołdak M. (red.), Podstawy kształcenia w zakresie przedsiębiorczości społecznej pakiet edukacyjny Collegium Civitas Warszawa 2008. Matejczuk A. , Schimanek T., Sobolewski A., Stronkowski P., Długofalowa polityka Rozwoju ekonomii społecznej, Warszawa 2011. Perek-Białas J., Starzenie się ludności – wyzwanie dla podmiotów ekonomii społecznej?, „Ekonomia Społeczna” nr 2/2013(7).											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												

UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr Joanna Janik-Komar	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	TEORIA PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Ukazanie historycznego kontekstu pracy socjalnej oraz budowanie aparatu pojęciowego studentów w obszarze pracy socjalnej. C2. Poznanie uwarunkowań politycznych, społecznych i ekonomicznych świadczenia pracy socjalnej. C3. Poznanie obszarów, wartości i zasad pracy socjalnej. C4. Przekazanie studentom teoretycznych podstaw pracy socjalnej, będących podstawą i przygotowaniem do zastosowania ich w praktycznym działaniu (np. w trakcie praktyk studenckich). C5. Kształtowanie w studentach kreatywności w tworzeniu warsztatu pracy pracownika socjalnego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W01 Posiada pogłębioną wiedzę o charakterze i specyfice pracy socjalnej. Właściwie określa relacje pracy socjalnej w odniesieniu do innych nauk społecznych.		P7S_WG
	K_W02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S-WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W10 Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej, jako dyscypliny praktycznej i teoretycznej, jej nurtach i podejściach, rozumie tło historyczne i kulturowe uwarunkowania kształtowania się dyscypliny.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych, stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_KK
Forma zajęć:	wykład (15), ćwiczenia (15) - w sali dydaktycznej i w bibliotece		
Metody prowadzenia zajęć:	WYKŁAD - problemowy, prezentacja multimedialna. ĆWICZENIA - dyskusja, opracowanie w zespole referatu o charakterze empirycznym, multimedialna prezentacja referatu z udziałem wszystkich członków zespołu.		
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: W – egzamin ustny / pisemny ; Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: W – egzamin dyskusja panelowa / esej / test ; Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, sprawdziany pisemne, wystąpienia ustne, aktywność, wykonywanie innych zadań...) C. Podstawowe kryteria: W – uzyskanie pozytywnej oceny (dst, plus dst., db, db plus, bdb); Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	70% egzamin pisemny / ustny (zdany min. 50% punktów całości), 30% aktywność na zajęciach, 20% obecności na zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Historyczne źródła, nurty i kierunki pracy socjalnej – od dobroczynności i filantropii do pracy socjalnej. 2. Praca socjalna XIX i XX wiek oraz rozważania definicyjne. 3. Obszary współczesnej pracy socjalnej. Indywidualne i społeczne źródła deprivacji społecznej. 4. Teoria i praktyka pracy socjalnej. 5. Role zawodowe pracownika socjalnego oraz jego wiedza, umiejętności i kompetencje. 6. Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych. 7. Tendencje i bariery rozwoju pracy socjalnej.											
Tematyka ćwiczeń	1. Analiza wybranych pojęć z zakresu pracy socjalnej, m. in.: pomoc społeczna, wykluczenie społeczne, wsparcie społeczne, ratownictwo, profilaktyka, wolontariat, samopomoc, sieci społeczne, więzi, społeczne, poradnictwo, deprivacja społeczna. 2. Wartości i zasady stosowane w obszarze pracy socjalnej. 3. Relacja pracownik socjalny – klient w pracy socjalnej. 4. Kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych, specjalizacja w zawodzie pracownik socjalny oraz nowe zawody w obszarze pomocy społecznej. 5. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. 6. Praca socjalna na rzecz osób w różnych fazach życia i w różnych kontekstach. 7. Teoria i praktyka pracy socjalnej – omówienie podejść teoretycznych.											

Literatura podstawowa	Czechowska-Bieluga M., Kanios A., Adamowska L., Nowe przestrzenie działania w pracy socjalnej w wymiarze etycznie-prakseologicznym, Kraków 2010. Czechowska-Bieluga M., Kanios A., Praca socjalna. Kształcenie – działanie – konteksty, Kraków 2010. Czechowska-Bieluga M., Poczucie zadowolenia z życia pracowników socjalnych w socjopedagogicznej perspektywie uwarunkowań pełnionej roli zawodowej, Lublin 2013. Frysztański K. (red.), Wartości i normy społeczne – wokół uwarunkowań i czynników pracy socjalnej, Kraków 2002. Gray M., Webb S. A., Social Work. Theories and Methods, London 2009. Gulczyńska A., Granosik M. (red.), Empowerment w pracy socjalnej: praktyka i badania partycypacyjne, Warszawa 2014. Hove D., Krótkie wprowadzenie do teorii pracy socjalnej, Warszawa 2011. Kanios A., Praca socjalna. Zagadnienia teoretyczne i metodyczne, Lublin 2014. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Kantowicz E., Role of Research in Education for Social Work in Europe, Olsztyn 2009. Lishman J., Podręcznik teorii dla nauczycieli praktyki w pracy socjalnej, Katowice 1998. Luczyńska M., Pracownicy socjalni w procesie profesjonalizacji, Warszawa 2013. Małek A., Slany K., Szczepaniak-Wiecha I., Z zagadnień historii pracy socjalnej w Polsce i na świecie, Kraków 2006. Marynowicz-Hetka E., Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki, tom I i II, Warszawa 2006, 2007. Olech A., Etos zawodowy pracowników socjalnych. Wartości, normy, dylematy etyczne, Katowice 2006. Payne M., Modern Social Work Theory, Hampshire 2005. Pilch T., Lepalczyk I. (red.), Pedagogika społeczna, Warszawa 1995. Radwan-Pragłowski J., Frysztański K., Społeczne dzieje pomocy człowiekowi: od filantropii greckiej do pracy socjalnej, Katowice 1998. Raporty z badań w, nad i dla pracy socjalnej. Skidmore R. A., Thackeray M. G., Wprowadzenie do pracy socjalnej, Katowice 1998. Szmagański J., Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych, Warszawa 2004. Teksty źródłowe. Czasopisma m. in. „Tematy”, „Praca Socjalna”. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014. Zukiewicz A., Wprowadzenie do epistemologii pracy społecznej, Łódź 2015.
Literatura uzupełniająca / Literatura do samodzielnego studiowana przez studenta	Gray D. D., Adopcja i przywiązanie, Sopot 2010. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Pikul-Brodzka D. M., Kuczyńska-Kwapisz J. (red.), Pedagogika specjalna dla pracowników socjalnych, Warszawa 2009. Sutton C., Psychologia dla pracowników socjalnych, Gdańsk 2004. Podgórska-Jachnik J., Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami, Warszawa 2014. Ray M., Phillips J., Praca socjalna ze starszymi ludźmi, Warszawa 2014. Ruszkowska M., Winiarski M., Praca socjalna z dziećmi, młodzieżą i rodziną, Warszawa 2014. Bradshaw J., Zrozumieć rodzinę. Rewolucyjna droga odnalezienia samego siebie, Warszawa 1994. Frysztański K., Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009. Teksty źródłowe. Czasopisma m. in. Auxilium Socjale; Auxilium Socjale Novum; Doradca w Pomocy Społecznej; Empowerment: Kwartalnik Pracowników Socjalnych Śląska Opolskiego; Na Temat; Wspólne Tematy; Poradnik Instytucji Pomocy Społecznej; Praca Socjalna; Pracownik Socjalny; Problemy Społeczne; Niebieska Linia; Forum Bezdomności; Polityka Społeczna; Niepełnosprawność i Rehabilitacja; Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze; Pedagogika Społeczna; Opieka Wychowanie Terapie; Człowiek Niepełnosprawność Społeczeństwo; Pedagogika Rodziny. Czasopisma obcojęzyczne i bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	METODYKA DZIAŁAŃ W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	3 + 2 pkt.
Wydział	Historyczno-Pedagogiczny	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na temat metod działania społecznego w obszarze pedagogiki, pracy socjalnej, psychologii, socjologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Przedmiot koncentruje się na zagadnieniach skutecznego działania społecznego z wykorzystaniem instrumentów jakimi dysponuje profesjonalna praca socjalna. Porusza całe spektrum możliwych oddziaływań od działań w zakresie wsparcia socjalnego, przez działania o charakterze profilaktycznym i opiekuńczym, których realizacja możliwa jest zarówno w instytucjach pomocowych jak i w środowisku przy wykorzystaniu naturalnych układów wsparcia. Kształcenie metodyczne zw względu na ogromne zróżnicowanie sytuacji życiowych i potrzeb osób doświadczających społecznej deprivacji uwzględnia zarówno sytuacje kryzysowe, potrzebę działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ale także orientuje się na problematykę jakości życia klientów instytucji pomocy i integracji społecznej. Celem zajęć jest opanowanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do posługiwania się zarówno klasycznymi metodami pracy socjalnej jak: metoda pracy z indywidualnym przypadkiem, metoda pracy z grupą czy metoda środowiskowa ale także opanowanie niezbędnej wiedzy i umiejętności do posługiwania się nowoczesnymi strategiami, technikami i formami pracy socjalnej. Studenci zdobywają umiejętności pozwalające, aby nie tylko działać „na rzecz” osób i grup, lecz „z” osobami i grupami będącymi często niewykorzystanym potencjałem dla samego siebie i swoich środowisk. Celem przedmiotu jest również popularyzacja nowych metod i instrumentów wsparcia społecznego oraz ukazanie aktualnych zagadnień instytucjonalno-organizacyjnych oraz prawnych, które kształtują ramy dla działań pracownika socjalnego w środowisku.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W11 Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz identyfikowania prawidłowości i procesów zachodzących na gruncie struktur społecznych istotne dla wywoływania zmiany społecznej.		P7S_WG
	K_W20 Ma pogłębioną wiedzę z metodyki pracy socjalnej w zakresie inkluzyjnych form pracy socjalnej opartej o zasoby osób, rodzin, grup i całych społeczności, która jest profesjonalną reakcją na zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego. Wie, jakie formy pracy socjalnej pełnią rolę skutecznych mechanizmów włączania społecznego w skali mikro, mezo i makrospołecznej. Posiada wiedzę o mechanizmach, pozwalających na gruncie pracy socjalnej poszukiwać skutecznych metod i forma przeciwdziałania nietolerancji, wszelkim formom dyskryminacji i w coraz wyższym stopniu w warunkach demokratycznego społeczeństwa urzeczywistniać idee sprawiedliwości społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_03 Potrafi właściwie opisywać i diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach społecznych, stawiać na tym tle hipotezy i modele ich weryfikacji.		P7S_UW
	K_U07 Odwołując się do podejść rozwojowych potrafi opracowywać inkluzyjne modele interwencji socjalnej opartej o indywidualne i grupowe zasoby z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi stosowanych w pracy socjalnej.		P7S_UW

Kompetencje społeczne	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełni rolę lidera.										P7S_KO	
	K_K05 W działaniu społecznym właściwie określa priorytety służące osiągnięciu wysokiej jego skuteczności i planowej realizacji określanych przez siebie lub innych zadań.										P7S_KO	
Forma zajęć:	wykład (15), ćwiczenia (30)											
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, gry dydaktyczne (sytuacyjne), ćwiczenia z wykorzystaniem technik multimedialnych)											
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach) Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach, przygotowanie gry dydaktycznej (sytuacyjnej))											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Kolokwium zaliczeniowe na zakończenie semestru (40%), prezentacja multimedialna (20%), przygotowanie i przeprowadzanie gry dydaktycznej (sytuacyjnej) (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Podstawy metodycznego działania w pracy socjalnej – wprowadzenie do metodyki. 2. Umiejętności pracownika socjalnego i ich kształcenie. 3. Obszary metodycznej pracy socjalnej. 4. Diagnoza społeczna jako podstawowy element warsztatu pracy pracownika socjalnego. 5. Klasyczne metody pracy socjalnej - metoda pracy z indywidualnym przypadkiem. 6. Klasyczne metody pracy socjalnej - zastosowanie metody grupowej w pracy socjalnej. 7. Klasyczne metody pracy socjalnej - metoda pracy środowiskowej. 8. Empowerment, jako strategia wywoływania zmiany w pracy socjalnej. 9. Profilaktyczne wymiary pracy socjalnej z osobą, rodziną, grupą i środowiskiem lokalnym. 10. Pracownik socjalny jako animator lokalnych sieci wsparcia. 11. Multikulturowa praca socjalna. 12. Elementy superwizji w pracy socjalnej. 13. Organizacja pracy własnej pracownika socjalnego (planowanie pracy, proces podejmowania decyzji, gospodarowanie czasem, planowanie ścieżki własnego rozwoju). 14. Innowacyjne podejścia do pracy socjalnej.											

Tematyka ćwiczeń	1. Proksemiczne uwarunkowania relacji pracownik socjalny – klient. 2. Pierwszy kontakt z klientem – uwarunkowani nawiązania właściwych relacji. 3. Bariery właściwej komunikacji w polu pracy socjalnej. 4. Diagnozowanie sytuacji jednostki i rodziny w pracy socjalnej - wywiad środowiskowy. 5. Błędy popełniane w kontakcie z klientem przez pracownika socjalnego. 6. Modele pracy socjalnej w pracy z przypadkiem: model psychospołeczny, funkcjonalny, zorientowany na rozwiązywanie problemów, modyfikacji zachowań 7. Motywowanie klienta do zmiany 8. Kontrakt socjalny w pracy z osoba i rodziną. 9. Techniki i formy pracy z indywidualnym przypadkiem w pracy socjalnej. 10. Formy pracy socjalnej z rodziną. 11. Innowacyjne techniki i formy pracy z osoba i rodziną. 12. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach. 13. Pracownik socjalny wobec klienta agresywnego. 14. Formy pracy z grupą w pracy socjalnej - zalety pracy grupowej. 15. Rodzaje grup w polu pracy socjalnej. 16. Tworzenie grupy – poznanie środowiska, z którego powstaje grupa. 17. Zastosowanie treningu grupowego w pracy socjalnej. 18. Grupy wsparcia – rola i zadania pracownika socjalnego tworzeniu grup wsparcia. 19. Modele i podejścia do pracy ze społecznością lokalną w pracy socjalnej. 20. Etapy pracy ze społecznością. 21. Techniki, formy i narzędzia pracy ze społecznością lokalną. 22. Akcja publiczna, jako technika pracy ze społecznością lokalną. 23. Wolontariat – podstawowy wymiar solidarności – sposoby organizowania wolontariatu do działalności pomocowej, jako obszar pracy socjalnej. 24. Centrum Aktywności lokalnej CAL, jako metoda pracy ze środowiskiem lokalnym. 25. Wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej w aktywizacji społeczności lokalnej. 26. Streetworking w pracy socjalnej w społeczności lokalnej. 27. Rozwój zasobów klientów pracy socjalnej (osobowe, w rodzinie i grupie, w środowisku lokalnego). 28. Budowanie sieci wsparcia – partnerzy lokalni, zasoby środowiska lokalnego, w tym organizacje pozarządowe. 29. Wykorzystanie multimediów w pracy socjalnej. 30. Analiza dobrych praktyk pracy socjalnej z osobami, grupami, rodzinami i społecznością lokalną – model analizy i próba wdrożenia.
Literatura podstawowa	Bąbska B., Marek Rymsza, Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy Środowiskowej, Warszawa 2014 de Robertis C., Metodyka działania w pracy socjalnej, Wydawnictwo, Katowice 1998, de Robertis C., Pascal H., Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami, Katowice 1999 Garlin Ch.D., Seabury B.A., Działania interpersonalne w pracy socjalnej, Warszawa 1996, t.I i II. Granosik M., Profesjonalny wymiar pracy socjalnej, Katowice 2006. Jaraczewska J., Krasiejko I. (red.) Dialog Motywujący w teorii i praktyce. red. nauk. Jaraczewska J. M., Krasiejko I., Motywowanie do zmiany w pracy socjalnej i terapii, Wydawnictwo Edukacyjne , Toruń 2012. Jordan P., Ośrodek pomocy i aktywności społecznej – doświadczenia programu Centrum Aktywności Lokalnej, [w:] Jordan P. (red.), Ośrodek pomocy i aktywności społecznej, renesans pracy środowiskowej, Warszawa 2007. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Każmierczak T. (red.), Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk, Warszawa 2014 Kienhuis J., Świtek T., Klient ekspertem. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach I jego zastosowanie w Polsce, Katowice 2007. Kotlarska-Michalska A. (red.), Diagnozowanie i projektowanie w pracy socjalnej, Poznań 1999 Oyster C.K., Grupy, Poznań 2002 Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 3, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 2, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.

Literatura uzupełniająca	„Praca socjalna” – Instytut Rozwoju Służb Społecznych Warszawa – bieżąca lektura czasopisma Brągiel J., Sikora P. (red.), Praca socjalna – wielość perspektyw, Opole 2004. Krasiejko I., Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny. Przykład Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach, Katowice 2011 Rymsza M. (red.), Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. Między służbą społeczną a urzędem, Warszawa 2012 Skrzypiec R., Konflikt jak strategia rozwiązywania problemów w społecznościach lokalnych, [w:] Lewenstein B., Schindler J., Skrzypiec R., Partycypacja społeczna i aktywizacja w rozwiązywaniu problemów społecznych, Warszawa 2010. Szczepkowski J., Praca socjalna. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, Toruń, 2010. Trawkowska D., (red.), Pomoc społeczna wobec rodziny. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę, Toruń 2011
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	GLOBALNE PROBLEMY I KWESTIE SPOŁECZNE		
Kod		Punktacja ECTS	1 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej, problemów i kwestii społecznych występujących w Polsce		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zdefiniowanie podstawowej terminologii dot. globalizacji oraz problemów i kwestii społecznych. C2. Przekazanie studentom wiedzy na temat wybranych problemów społecznych widzianych z perspektywy globalnej. C3. Przekazanie studentom wiedzy na temat wybranych organizacji międzynarodowych i ich roli w rozwiązywaniu problemów społecznych. C4. Pokazanie konsekwencji procesów globalizacyjnych. C5. Uwrażliwienie na problemy i kwestie społeczne współczesnego świata.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W04 Posiada pogłębioną wiedzę na temat problemów i kwestii społecznych w perspektywie globalnej. Dostrzega związki między sytuacją społeczną, gospodarczą, uwarunkowaniami kulturowymi poszczególnych społeczeństw a potrzebami jednostki i rodziny w pracy socjalnej.		P7S_WG P7S_WK
	K_W19 Posiada pogłębioną i interdyscyplinarną wiedzę o aktualnych problemach społecznych podejmowanych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych. Posiada wiedzę na temat funkcji, uwarunkowań i relacji środowiskowych w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną oraz ich powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi w zakresie nauk społecznych i humanistycznych.		P7S_WG P7S_WK
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
	K_U06 Odwołując się do posiadanej wiedzy i wyników badań oraz analizy sytuacji potrafi trafnie antycypować zagrożenia zarówno w pracy z osobą i rodziną, jak i w szerszych układach społecznych. Trafnie identyfikuje globalne i lokalne problemy i kwestie społeczne wskazując na możliwe sposoby minimalizowania skutków ich występowania.		P7S_UW
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.		P7S_UK P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S_KO
Forma zajęć:	wykład (15), ćwiczenia (15) - w sali dydaktycznej i w bibliotece		

Metody prowadzenia zajęć:	WYKŁAD - informacyjny i problemowy, wykład ilustrowany diagramami, wykresami zebranymi w źródłach elektronicznych, literaturze przedmiotu oraz stanowiącymi opracowania własne prowadzącego. ĆWICZENIA - prezentacja badawcza, analiza schematów, przygotowanie multimedialnego referatu nt. wybranych kwestii globalnych											
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, sprawdziany pisemne, wystąpienia ustne, aktywność, obecność na zajęciach, wykonywanie innych zadań) C. Podstawowe kryteria: Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	aktywność na zajęciach (50%), prezentacja multimedialna (30%), 20% obecności na zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Trzy koncepcje społeczeństwa a problemy i kwestie społeczne 2. Problemy i kwestie społeczne – definicje i mechanizmy ich powstawania 3. Globalizacja – definicja i charakterystyka zjawiska 4. Organizacje międzynarodowe w rozwiązywaniu problemów społecznych 5. Jakość życia i konsumpcja 6. Problemy globalne – środki zaradcze											
Tematyka ćwiczeń	1. Ubóstwo na świecie 2. Przestępczość międzynarodowa i terroryzm 3. Ekologia i globalne problemy żywnościowe, surowcowe i energetyczne 4. Zmiany klimatu 5. Rynek pracy 6. Wyścig zbrojeń i rozbrownienie oraz konflikty międzynarodowe 7. Problemy demograficzne współczesnego świata											
Literatura podstawowa	Anioł W., Paradoxy globalizacji, Warszawa 2002. Bąkiewicz, U. Żuławska Rozwój w dobie globalizacji, Warszawa 2010. Chimiak G., Globalizacja a rozwój. Szanse i wyzwania dla Polski, Warszawa 2012. Czerny M., Łuczak R., Makowski J., Globalistyka. Procesy globalne i ich lokalne konsekwencje, Warszawa 2007. Gizicki W. (red.), Organizacje międzynarodowe wobec politycznych i społecznych problemów świata, Warszawa 2012. Jarosz M., Kozak M., Eksplozja nierówności?, Warszawa 2015. Bauman Z., Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika, Warszawa 2000. Jawłowska A., Kempny M., Konsumpcja – istotny wymiar globalizacji kulturowej, Warszawa 2005.											
Literatura uzupełniająca/ Literatura do samodzielnego studiowania przez studenta	www.fao.org www.pah.org.pl/uchodźcy www.unhcr.pl www.unic.onz.org.pl www.unstats.un.org www.who.dk Bauman z., Praca, konsumpcjonizm i nowi ubodzy, Warszawa 2006. Bauman Z., Płynne czasy. Życie w epoce niepewności, Warszawa 2007. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009. Hryniewicz J., Nierówności społeczne, globalizacja i produktywność w różnych kontekstach kulturowych, na przykładzie państw OECD, Warszawa 2011. Hryniewicz J., Polityka wielokulturowości, zjawiska towarzyszące i przesłanki niepowodzenia (w): Bieńkowska Małgorzata, Sadowski Andrzej (red.): Polityka wielokulturowości a migracje, Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, ss. 11-34, Warszawa 2012. Jedlińska, R., Rogalska J., Polska w dobie globalizacji – wybrane problemy, „Biblioteka Regionalisty”, 2010, Issue 10, pp. 51-59. Srzykiewicz J., Kulesza M. (red.), Integracja w świecie powszechnej migracji, Warszawa 2008. Teksty źródłowe. Czasopisma polskie i obcojęzyczne oraz bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.											

KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordinator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	KOMPETENCJE SPOŁECZNE I ZAWODOWE PRACOWNIKA SOCJALNEGO		
Kod		Punktacja ECTS	2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Poglębianie wiedzy na temat kompetencji społecznych i zawodowych niezbędnych w zawodzie pracownika socjalnego. C2. Analiza znaczenia kompetencji komunikacyjnych pracowników socjalnych w wykonywaniu ich zadań. C3. Poglębianie wiedzy na temat roli asertywności w pracy socjalnej. C4. Rozwijanie potrzeby doskonalenia zawodowego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W24 Posiada wiedzę na temat systemu kształcenia do zawodu pracownika socjalnego oraz metod i form kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych, w tym kompetencji społecznych i zawodowych.		P7S_WK
Umiejętności	K_U02 Potrafi samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z zakresu kształcenia podstawowych umiejętności zawodowych oraz posiadanych kompetencji społecznych i zawodowych pracownika socjalnego.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_01 Potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób w celu samodzielnego rozwiązywania ich własnych problemów.		P7S_KK P7S_KO
	K_K12Ma pogłębioną samoświadomość odnoszącą się do posiadanej wiedzy oraz kompetencji społecznych. Potrafi krytycznie oceniać swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planować dalsze etapy rozwoju osobistego. Jest przekonany o konieczności dalszego doskonalenia zawodowego.		P7S_KK
Forma zajęć:	Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Praca w grupach, dyskusja, studium przypadku, gry interakcyjne		
Forma i warunki zaliczenia:	Praca pisemna i aktywność		
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe
	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej
			Udział w dyskusji
			Referat
			Zaliczenie z oceną
			Egzamin ustny
			Egzamin pisemny
			Inne
Kryteria oceny	Aktywność na zajęciach, referat		
Treści merytoryczne (wykaz tematów)			

Tematyka ćwiczeń	1. Komunikacyjne kompetencje pracownika socjalnego 2. Aktywne słuchanie w pracy socjalnej 3. Asertywność w pracy socjalnej 4. Zasady udzielania informacji zwrotnej w pracy socjalnej 5. Kompetencje w zakresie wzmacniania zdolności grup i społeczności lokalnych do rozwiązywania własnych problemów 6. Kompetencje w zakresie diagnozowania potrzeb oraz problemów społecznych 7. Kompetencje w zakresie udzielania pomocy i wsparcia 8. Sposoby rozwijania kompetencji społecznych oraz zawodowych
Literatura podstawowa	Gast L., Bailey M., Doskonalenie komunikacji w pracy socjalnej, , Warszawa 2014. Jedliński K. i in., Trening interpersonalny, Warszawa 2011. Król-Fijewska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku czyli 13 wykładów o asertywności, Warszawa 2005. Król-Fijewska M., Trening asertywności, Warszawa 1993. Weissbrot-Koziarska A., Komunikacyjne kompetencje pracownika socjalnego w procesie poradniczym, [w:] Szkoła, komunikacja i edukacja. Komunikowanie się w różnorodnych relacjach interpersonalnych, K. Czerwiński, A. Knocińska, M. Okrasa (red.), Toruń 2012, s. 178-189.
Literatura uzupełniająca	Janiak A. M., Jankowska K., Heller W., Kompetencje społeczne w edukacji, pracy socjalnej i relacjach zawodowych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Kalisz 2012. Musioł S., Twardowska M., Pracownik socjalny - profesjonalne działanie na rzecz osób wykluczonych, Warszawa 2011. Smółka P., Kompetencje społeczne: metody pomiaru i doskonalenia umiejętności interpersonalnych, Warszawa 2008. Szewczyk A., Pracownik socjalny jako refleksyjny praktyk, czyli rozważania o różnych sytuacjach poradniczych, „Praca Socjalna” 2013, nr 6, s. 111-119. Tylikowska A., Kompetencje społeczne a osobowość, „Edukacja Ekonomistów i Menedżerów” 2006, Nr 3, s. 41-51.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr Agnieszka Franczyk	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	WSPÓLczesNE KIERUNKI ROZWOJU POLITYKI SPOŁeczNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Historyczno-Pedagogiczny	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami (polityka społeczna, instrumenty polityki społecznej, doktryny, modele polityki społecznej etc.). C2. Zapoznanie z modelami i doktrynami polityki społecznej w Polsce i krajach UE. C3. Zapoznanie z podmiotami, instrumentami, celami i zadaniami realizowanymi w obszarze globalnej, regionalnej i lokalnej polityki społecznej. C4. Zapoznanie z wartościami socjalnymi w Polsce i UE. C5. Scharakteryzowanie współczesnych problemów socjalnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej oraz zapoznanie z głównymi kierunkami współczesnej polityki społecznej-aktywnej polityki społecznej, <i>welfare mix</i>, <i>vorkfare state</i>, państwa pomocniczego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W30 Ma pogłębioną wiedzę na temat ewolucji podmiotów polityki społecznej w odniesieniu do funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Zna struktury i instytucje polityki społecznej oraz prawa nimi rządzące w relacji z systemem opieki i wsparcia jednostki, rodziny i grup społecznych.		P7S_WK
	K_W16 Posiada wiedzę na temat strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym.		P7S_WG
Umiejętności	K_U19 Posiada umiejętność zgłaszania samodzielnie formułowanych propozycji rozwiązań z wykorzystaniem instrumentów polityki społecznej i pracy socjalnej, dotyczących konkretnych problemów i kwestii społecznych oraz umiejętność dokonywania opartych na wiedzy i procedurach rozstrzygnięć w tym zakresie. Potrafi zgłaszać rozwiązania o charakterze innowacyjnym.		P7S_UW P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S-KO
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (15); ćwiczenia (15)		

Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, prezentacja multimedialna, ćwiczenia w grupach											
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – egzamin pisemny/ustny; zaliczenie z oceną ćwiczenia – zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (uczniowski)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wykład - 100% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), Ćwiczenia - 75 % obecność na zajęciach, 15% aktywność na zajęciach, 15 % przygotowanie do zajęć.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Wprowadzenie do polityki społecznej. Definicje: polityka społeczna, polityka socjalna, europejska polityka społeczna, wartości w polityce społecznej. 2. Modele polityki społecznej, doktryna społeczna. 3. Podmioty polityki społecznej w Polsce i UE. 4. Instrumenty polityki społecznej w Polsce i UE. 5. Wartości socjalne w Polsce i UE. 6. Cele polityki społecznej. 7. Triada dobrobytu społeczeństwa nowoczesnego. 8. Teoretyczne aspekty rozwoju polityki społecznej i <i>welfare state</i> 9. <i>Welfare state</i> – geneza, rozwój, schyłek. Koncepcje teoretyczne i rezultaty praktyczne. Spory o przyszłość <i>welfare state</i> – zarys stanowisk. Instytucje <i>welfare state</i>. 10. Istotne czynniki powstania państwa dobrobytu w XIX w. Przelomowe okresy w powstawaniu państwa socjalnego. Przyczyny kryzysu państwa opiekuńczego. Strategie walki z kryzysem państwa opiekuńczego (np. koncepcję nowego zarządzania w sektorze publicznym- <i>new public management</i>). 11. Globalna i europejska polityka społeczna wybrane typologie modeli polityki społecznej Charakterystyka modelu współczesnej polityki społecznej. 12. Współczesne strategie w polityce społecznej państw UE. 13. Dokumenty wydawane przez Komisję Europejską w ramach integracji krajów UE.											
Tematyka ćwiczeń	1. Współczesne problemy socjalne w Polsce i krajach Unii Europejskiej. 2. Lokalna polityka społeczna. Pokazanie przykładów długofalowych działań przyjętych i realizowanych przez władze publiczną w środowisku lokalnym - dobre praktyki. 3. Wielosektorowa polityka społeczna (podmioty prywatne, pozarządowe) 4. Prezentacja wybranych typologii modeli polityki społecznej: Bismarcka, Beveridge’a, marginalny, motywacyjny, instytucjonalny, państwo pozytywne, państwo dobrobytu, państwo bezpieczeństwa socjalnego, liberalny, konserwatywno-korporacyjny, socjaldemokratyczny, anglosaksoński, skandynawski, pasa-faciński, konserwatywny, hegemonia nieprawicy, radykalny, protestancko-socjaldemokratyczny, późnej mobilizacji kobiet, anglosaski, południowoeuropejski, prorynkowy, pro etatystyczny, instytucjonalno-redystrybucyjny, bazowego bezpieczeństwa, korporacyjny, obejmujący, adresowany, dobrowolny subsydiowany przez państwo. Zapoznanie z modelem polityki społecznej wg. R. Titmussa, N. Furnissa i D. Tiltona, G. Esping-Andersena, A. Giddensa, M. Książepolskiego, T. Szumlicza.											
Literatura podstawowa	Auleytner J., Polityka społeczna czyli ujarzmienie chaosu socjalnego, Warszawa 2002. Auleytner J., Polityka społeczna. Teoria i organizacja, Warszawa 2000. Balcerzak-Paradowska B., Praca i polityka społeczna wobec wyzwań integracji, Warszawa 2003. Dziewięcka-Bokun L., Zamorska K., Polityka społeczna. Teksty źródłowe, Wrocław 2008. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (red.), Polityka społeczna, Warszawa 2008. Gabryszak R., Magierka D. (red.), Wprowadzenie do Polityki społecznej, Warszawa 2008. Głąbicka K., Europejska przestrzeń socjalna. Zarys problematyki, Warszawa 2002. Głąbicka K., Polityka społeczna państwa polskiego u progu członkostwa w Unii Europejskiej, Radom 2004. Golinowska S., Polityka społeczna. Koncepcje – instytucje – koszty, Warszawa 2000. Kurzynowski A., (red.), Polityka społeczna, Warszawa 2003. Orczyk J., Polityka Społeczna. Uwarunkowania i cele, Poznań 2007. Panek T. (red.), Statystyka Społeczna, Warszawa 2007. Szopa B., Państwo wobec problemów pracy i polityki społecznej. [w:] „Praca i Zabezpieczenie Społeczne.” Nr 6, czerwiec 2006. Szumlicz T., Modele polityki społecznej, Warszawa 1994. Turnowiecki W., Polityka społeczna, Gdańsk 2008.											

Literatura uzupełniająca	„Polityka Społeczna”. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Warszawa. Balcerzak-Paradowska B., Praca i polityka społeczna wobec wyzwań integracji, Warszawa 2003. Głąbicka K., Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne, Warszawa 2001. Golinowska S. i inni., Dekada polskiej polityki społecznej. Od przełomu do końca wieku, Warszawa 2000. Jorens Y., Zmiana polityki społecznej w Unii Europejskiej. „Polityka Społeczna” nr 3, marzec 2005. Książkowski M., Dylematy polityki społecznej w Polsce, [w:] Modele polityki społecznej. Pożądany model dla Polski, Warszawa 1999. Raport społeczny Polska 2005. Rysz-Kowalczyk B., Leksykon polityki społecznej, Warszawa 2001.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordinator przedmiotu: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	WARTOŚCI I NORMY ETYCZNE W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Pracownik socjalny jest osobą, która poprzez różne metody i formy pracy, zmaga się z ludzkimi losami. Celem tej profesjonalnej działalności jest dążenie do zmiany sytuacji uwikłanych w trudy życia klientów. Ma on zapobiegać dysfunkcji poprzez włączanie ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Jednak, aby było to możliwe musi on traktować swoją pracę jako misję, w której obok niezbędnej wiedzy i umiejętności należy wykazać się określoną postawą moralną. Aspekt postaw moralnych pracownika socjalnego stawiany jest na równi z jego wysokimi kwalifikacjami zawodowymi, bowiem swoja postawą kształtuje on zachowania, poglądy i świadomość społeczną klientów pomocy społecznej. Pracownik socjalny jako podmiot, sprawujący kontrolę nad otoczeniem i samokontrolę nad sobą samym, tworzy w swoim umyśle strukturę sieci poznawczej. Sieć ta stanowi model rzeczywistości i pozwala każde działanie zanalizować i ocenić jako subiektywnie pozytywne lub negatywne. Człowiek jest przedmiotem oddziaływań pracy socjalnej, przy czym jest to człowiek, który wymaga pomocy, albowiem własnymi siłami i możliwościami nie pokona trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znajduje. Jego los zależy zatem, jeśli nie całkowicie, to co najmniej w dużym stopniu od tych, którzy do tego pomagania zostali powołani. Z tak powstającej konfiguracji (z jednej strony ci, którzy pomagają – z drugiej ci, którym pomagają) wynika wprost ranga i znaczenie aspektów etycznych postępowania tych, którzy zawodowo pomagają innym. Główną ideą pracy socjalnej jest poszanowanie godności człowieka i obrony tej godności, prawa człowieka do samostanowienia, dbałość o równość szans. Takie cechy osobowości pracownika socjalnego jak: pracowitość, obowiązkowość, sumienność, zdyscyplinowanie, rzetelność określają znaczenie etyki tego zawodu. Pracownik socjalny zobowiązany jest działać na rzecz dobra ogólnego, zobowiązany jest zapewnić osobom uprawnionym dostęp do niezbędnych świadczeń i szans życiowych. Etyka zawodowa pracownika socjalnego obejmuje takie zagadnienia jak: odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec klienta, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec współpracowników, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec pracodawcy, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec własnego zawodu, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec społeczeństw. Pracownika socjalnego w Polsce obowiązują standardy etyczne określone w Kodeksie Etycznym Pracowników Socjalnych PTPS, które wskazują, że w swojej codziennej pracy powinien on przedkładać dobro jednostki i społeczeństw nad interesy własne. Powinien on przy tym być całkowicie apolityczny i zachowywać się godnie z poszanowaniem godności swoich klientów. Pracownik socjalny w wypełnianiu swoich obowiązków powinien wykazać się rzetelnością i bezstronnością. Jego działania powinny być jawne i zrozumiałe dla klienta, wolne od podejrzeń o jakakolwiek formę interesowności. Kodeks Etyczny pracownika socjalnego to nie tylko zbiór nakazów i zakazów, których należy przestrzegać wykonując ten zawód, lecz również przekazanie pewnych wartości, m.in. takich jak: działanie na rzecz dobrobytu społecznego, poprawa warunków bytu osób, rodzin, grup społecznych oraz działania i zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości społecznej Pracownik socjalny bierze odpowiedzialność za drugiego człowieka, a także dokonuje w swojej pracy ciągle wyborów o charakterze etycznym. Najwięcej rozterek i konfliktów wewnętrznych pojawia się w sytuacjach związanych z praktyką bezpośrednią. Jednak stale pozostaje bez odpowiedzi pytanie gdzie jest granica ingerencji pracownika socjalnego w system wartości zwracającego się o pomoc klienta? Liczne dylematy wywołują także problemy wynikające z polityki i programów pomocy społecznej. Pomocna w rozwiązaniu tych kwestii ma być wiedza o godności ludzkiej i odpowiedzialności etycznej pracownika socjalnego wobec klienta, współpracowników, pracodawcy i własnego zawodu.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu	Odniesienia do efektów specjalnościowych	

Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.	P7S_WG												
	K_W13 Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą deontologicznych podstaw pracy socjalnej. Zna zasady i normy etyczne wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz ich źródła krajowe i międzynarodowe.	P7S_WG P7S_WK												
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej.	P7S_UW												
	K_U17 Potrafi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.	P7S_UW												
Kompetencje społeczne	K_K08 Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego na gruncie kodeksów etyki zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.	P7S_KR												
Forma zajęć:	Wykład (15) i ćwiczenia (15)													
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, pogadanki, metody sytuacyjne, gry dydaktyczne													
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie bez oceny Ćwiczenia - zaliczenie z oceną													
Metody sprawdzania efektów kształcenia	<table border="1"> <tr> <td>Gry dydaktyczne</td> <td>Ćwiczenia w szkole</td> <td>Zajęcia terenowe</td> <td>Praca laboratoryjna</td> <td>Projekt indywidualny (grupowy)</td> <td>Praca pisemna / esej</td> <td>Udział w dyskusji</td> <td>Referat</td> <td>Zaliczenie z oceną</td> <td>Egzamin ustny</td> <td>Egzamin pisemny</td> <td>Inne</td> </tr> </table>	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne	
Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne			
Kryteria oceny	30% aktywność na zajęciach, 70 % prezentacja i referat													
Treści merytoryczne (wykaz tematów)														
Tematyka wykładów	1. Kodeksy etyczne. Kodeks Etyczny Pracowników Socjalnych. 2. Dylematy etyczne pracy w pracy socjalnej i pomocy społecznej. Podstawowe pojęcia (dylemat, konflikt wewnętrzny, dysonans poznawczy itp.) 3. Problemy etyczne wynikające ze spotkania z klientem, polityki i programów polityki społecznej. 4. Godność ludzka. Wartości kształtujące szacunek do drugiego człowieka i samego siebie. 5. Współczesne zagrożenia godności ludzkiej. 6. Czynniki o charakterze przyrodniczym i społecznym zagrażające godności ludzkiej. 7. Umocnienie (<i>empowerment</i>) jako etyczny paradygmat w pracy socjalnej. Relacja z klientem i współpracownikiem. 8. Naruszenie zasad etyki w spotkaniu pracownika socjalnego z klientem i konsekwencje.													
Tematyka ćwiczeń	1. Wybrane problemy społeczne jako wyzwania dla etyki zawodowej pracowników socjalnych. 2. Metody, techniki i sposoby rozmowy z klientem w sytuacji tzw. trudnego spotkania. 3. Modele metodycznego postępowania w sytuacji dylematu etycznego. 4. Sytuacje zagrożenia godności klienta pomocy społecznej.													

Literatura podstawowa	Chyrowicz B., O sytuacjach bez wyjścia w etyce, Kraków 2008. Dominiak T., Etyka pracownika socjalnego w działaniu: ethos i profesjonalizm, „Praca Socjalna” 2005, nr 1. Dubois B., Miley K. (red.): Praca socjalna, zawód, który dodaje sił. T. 1 i 2, Katowice 1999. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Grzybek G., Podstawy pracy socjalnej. Ujęcie antropologiczno-etyczne, Bielsko-Biała 2006. Kamiński T., Etyka pracownika socjalnego, Częstochowa 2003. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki socjalnej, Olsztyn 2001. Olech A., Etos zawodowy pracowników socjalnych. Wartości, normy, dylematy etyczne, Katowice 2006. Trawkowska D., Portret współczesnego pracownika socjalnego. Studium socjologiczne, Katowice 2006. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin. Podręcznik akademicki, Opole 2012.
Literatura uzupełniająca	Brągiel J., Sikora P., (red.), Praca socjalna-wielość perspektyw. Rodzina-Multikulturowość-Edukacja, Opole 2004. Brągiel J.,Kurcz A., (red.): Pracownik socjalny. Wybrane aspekty transformacji społecznej, Opole 2002. Głąbicka K., Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne, Warszawa 2001. Krasiejko I.: Metodyka działania asystenta rodziny, Katowice 2010 Marynowicz-Hetka E., (red.): Pedagogika społeczna. Podręcznik Akademicki, Warszawa 2006. Marzec-Holka K., (red.): Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka. T.I i II, Bydgoszcz 2003, 2004. Materne J.: Pedagogika socjalna: systematyzacja zagadnień i pojęć, Szczecin 1999 Rybczyńska D, Olszak-Krzyżanowska B. (red.), Aksjologia pracy socjalnej - wybrane zagadnienia. Pracownik socjalny wobec problemów i kwestii społecznych. Katowice 1991.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	SOCJOLOGICZNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA RODZINY		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, semestr drugi)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy o rodzinie, jej przemianach i uwarunkowaniach funkcjonowania we współczesnym świecie. C2. Analiza fenomenologiczna rodzicielstwa w kontekście jego realizacji. C3. Prawidłowe posługiwanie się terminologią dotyczącą rodziny i rodzicielstwa. C4. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych badań nad rodziną.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w socjologii rodziny na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym we współczesnej rodzinie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów jej przemian oraz kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w rodzinie oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania socjologii rodziny.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje wartość rodziny i swoją postawą afirmuje jej znaczenie dla rozwoju jednostki i społeczeństwa. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności. Podejmuje działania na rzecz przewyższania kryzysów.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (15); Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, prezentacje multimedialne, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne – prezentacja multimedialna
Kryteria oceny	70% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 30% prezentacja i aktywny udział w zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Rodzina – zmiany we współczesnym definiowaniu. 2. Znaczenie rodziny, genów i kultury w kształtowaniu jednostki. 3. Funkcje rodziny. 4. Cykl życia rodziny i jego charakterystyka. 5. Style życia we współczesnej rodzinie. 6. Rozpad rodziny. Rozwód i jego konsekwencje.											
Tematyka ćwiczeń	1. Historia rozwoju i przemian funkcjonowania rodziny. 2. Kryzys rodziny i sposoby jego interpretacji. 3. Nowe ojcostwo i nowe macierzyństwo. 4. Alternatywne modele rodziny. 5. Współczesne zagrożenia w funkcjonowaniu rodziny i możliwości ich przezwyciężania. 6. Aktualne tendencje w polityce prorodzinnej – założenia a rzeczywistość.											
Literatura podstawowa	Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w kontekście współczesnych przemian społecznych, Opole 2012. Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w sytuacji dezorganizacji rodziny i możliwości wspomagania rodziców, Opole 2014. Jeziorański M., Opozda D., Rynio A., Rodzina przestrzenią rozwoju osoby: perspektywa pedagogiczna, Lublin 2012. Kwak A., Rodzina w dobie przemian. Małżeństwo i kohabitacja, Warszawa 2005. Szlendak T., Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie, PWN, Warszawa 2012; Tyszka Z., Socjologia rodziny, Warszawa 2011.											
Literatura uzupełniająca	Adamski F., Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy, Kraków 2002. Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w obliczu niepełnosprawności i zaniedbania, Opole 2014. Brągiel J., Kaniok E.P., Kurcz A., Rodzicielstwo w kontekście wychowania i edukacji, Opole 2012. Klimczuk Z., Socjologia rodziny: zagadnienia wybrane, Olsztyn 2008. Opozda D., Rodzicielstwo: wybrane zagadnienia kontekstów edukacyjnych, Lublin 2007. Oraz wybrane artykuły z czasopisma: „Roczniki Socjologii Rodziny”. Tyszka Z. (red), Współczesne rodziny polskie - ich stan i kierunek przemian. Poznań 2001. Tyszka Z., Wachowiak A., Podstawowe pojęcia i zagadnienia socjologii rodziny, Poznań 1997.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Prof. zw. dr hab. Józefa Brągiel						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PEDAGOGIKA SPOŁECZNA W PRACY Z DZIECKIEM, RODZINĄ I GRUPĄ SPOŁECZNĄ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, semestr drugi)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy o roli pedagogiki społecznej w działaniach na rzecz jednostki i grupy. C2. Kształtowanie umiejętności wiązania teorii i praktyki pedagogiki społecznej w zakresie pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną (w kontekście projektowania i realizacji wsparcia społecznego). C3. Analiza metod pracy z indywidualnym przypadkiem, metod pracy grupowej i organizowania środowiska jako ważniejszych zadań pedagogiki społecznej. C4. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych działań na rzecz wsparcia dziecka, rodziny i grupy społecznej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pedagogice społecznej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym we współczesnym społeczeństwie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów jej przemian oraz kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S_WG
	K_W19 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych problemach społecznych podejmowanych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych. Posiada wiedzę na temat funkcji, uwarunkowań i relacji środowiskowych w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną.		P7S_WG P7S-WK
Umiejętności	K_U01 Potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w rodzinie i grupie społecznej oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej.		P7S_UW
	K_U06 Odwołując się do posiadanej wiedzy i analizy sytuacji potrafi trafnie antycypować zagrożenia zarówno w pracy z dzieckiem i rodziną, jak i w grupie społecznej. Trafnie identyfikuje sytuacje trudne wskazując na możliwe sposoby ich przezwycięzania i minimalizowania ich negatywnych skutków.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje wartość jednostki (zarówno dziecka jak i osoby dorosłej) oraz rodziny. Planuje oraz podejmuje działania na rzecz przezwycięzania sytuacji trudnych pojawiających się w życiu dziecka, rodziny i grupy społecznej.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (15), Ćwiczenia (15)		

Metody prowadzenia zajęć:	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, Dyskusja, Metoda zadaniowa (przygotowanie projektu pracy z dzieckiem i rodziną w sytuacji trudnej)											
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (projekty pracy z dzieckiem, rodziną, grupą społeczną)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	60% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 40% prezentacja i aktywny udział w zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Zadania pedagogiki społecznej w kontekście działań społeczno-pedagogicznych na rzecz jednostki, rodziny i grupy społecznej. 2. Siły społeczne i wsparcie społecznej jako kluczowe kategorie w teorii i praktyce pedagogiki społecznej. 3. Diagnostyka, profilaktyka i poradnictwo w perspektywie pedagogiki społecznej. 4. Metody pracy z jednostką i grupą w perspektywie pedagogiki społecznej i pracy socjalnej. 5. Rządowe i pozarządowe inicjatywy na rzecz wspierania rozwoju i funkcjonowania dziecka, rodziny i wybranych grup społecznych											
Tematyka ćwiczeń	1. Analiza metod pracy z indywidualnym przypadkiem, metod pracy grupowej i organizowania środowiska jako ważniejszych zadań pedagogiki społecznej. 2. Pedagogika społeczna w pracy z dzieckiem: - wspieranie rozwoju biopsychospołecznego dziecka, - wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, - pomoc psychopedagogiczna dziecku specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, - opieka nad dzieckiem w sytuacji zagrożenia. 3. Pedagogika społeczna w pracy z rodziną: - działania na rzecz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania współczesnej rodziny, - przezwyciężanie sytuacji trudnych i kryzysowych w rodzinie, - poradnictwo socjalne dla rodziny. 4. Pedagogika społeczna w pracy z grupą społeczną: - aktywizacja pierwotnych grup społecznych, - przezwyciężanie problemów marginalizowanych grup społecznych. 5. Projektowanie i realizacja działań społecznych na rzecz dziecka, rodziny i grupy społecznej w warunkach zmieniającej się rzeczywistości.											
Literatura podstawowa	Kawula S. (red.), Pedagogika społeczna. Dokonania - Aktualność - Perspektywy, Toruń 2006. Matyjas B., Dzieciństwo w kryzysie. Etiologia zjawiska, Warszawa 2008. Pilch T., I. Lepalczyk (red.), Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie, Warszawa 2008. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin, Opole 2012. Badora S., Czeredrecka B., Marzec D., Rodzina i formy jej wspierania, Kraków 2001.											
Literatura uzupełniająca	Lalak D., Pilch T., Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												

UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PROSEMINARIUM BADAWCZE		
Kod		Punktacja ECTS	5 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Poznanie głównych zasad pisarstwa naukowego, zasad sprawnego postępowania przy tworzeniu pracy oraz metod gromadzenia materiałów źródłowych do pracy i ich praktycznego zastosowania w toku tworzenia pracy własnej. C2. Samodzielne poszukiwanie, a następnie posługiwanie się literaturą przedmiotu i materiałami źródłowymi, w tym dokumentowania faktu wykorzystania cudzego dorobku intelektualnego. C3. Student potrafi wymienić i wyjaśnić typy badań pedagogicznych. C4. Opracowanie wstępnej koncepcji badań własnych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Seminarium (60)		
Metody prowadzenia zajęć:	prezentacje multimedialne, dyskusja, metoda zadaniowa (wykonywanie ćwiczeń)		

Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenia z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny												
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka zajęć seminaryjnych	1. Sposoby i zasady redagowania prac naukowych w obszarze nauk społecznych. 2. Analiza i interpretacja wyników badań zawartych w piśmiennictwie z zakresu pracy socjalnej. 3. Podstawowe cechy, zasady i metody pracy naukowej w obszarze pracy socjalnej. 4. Stanowiska i podejścia metodologiczne w badaniach społecznych. 5. Orientacje badawcze, strategie i metody badań w obszarze nauk społecznych. 6. Interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter badań społecznych. 7. Planowanie procesu badawczego. 8. Krytyczna analiza wyników badań w praktyce pracy socjalnej. 9. Dobór i stosowanie procedur badawczych. 10. Formułowanie problemów badawczych i hipotez oraz zmiennych i wskaźników. 11. Dobór metod i technik badawczych adekwatnie do postawionych problemów badań. 12. Samodzielnie opracowywanie narzędzi badawczych. 13. Sposoby prezentacji i interpretacji wyników badań. 14. Formułowanie wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. 15. Zastosowanie wybranych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego. Formułowanie wstępnego tematu i koncepcji pracy własnej – prezentacja na forum grupy seminaryjnej. 16. Podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.											
Literatura podstawowa	Maszkę A. W., Metody i techniki badań pedagogicznych, Rzeszów 2008. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 2007. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych: strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2010. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005. Wojciechowska R., Przewodnik metodyczny pisania pracy dyplomowej, Warszawa 2010.											
Literatura uzupełniająca	Dudziak A., Żejmo A., Redagowanie prac dyplomowych: wskazówki metodyczne dla studentów, Warszawa 2008. Kozłowski R., Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych: wykorzystanie programu komputerowego i Internetu, Warszawa 2009. Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską?: poradnik dla studentów, Kraków 2010. Zenderowski R., Praca magisterska – licencjat: krótki przewodnik do metodologii pisania i obrony pracy dyplomowej: poradnik, Warszawa 2011.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: prof UO dr hab. Iwona Dąbrowska - Jabłońska						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	SEMINARIUM MAGISTERSKIE		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 + 20 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci i czwarty)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Poznanie metod, technik i narzędzi badawczych stosowanych w naukach społecznych. C2. Opracowanie tematu i planu pracy badawczej. C3. Zdobywanie i przetwarzanie informacji z literatury przedmiotu i innych źródeł.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmataczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Seminarium (30 + 30 + 30)		
Metody prowadzenia zajęć:	Konwersacja, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Examinat ustny	Examinat pisemny	Inne
Kryteria oceny	100% zgromadzenie literatury przedmiotu, analiza; zebranie materiału informacyjnego, opracowanie i wyciągnięcie wniosków. Napisanie pracy magisterskiej.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka seminarium	1. Przedstawienie struktury pracy dyplomowej. 2. Określenie obszaru badań. 3. Sposoby korzystanie z materiałów źródłowych i literatury przedmiotu. 4. Wybór tematu pracy. 5. Strategia prowadzenia badań jakościowych i ilościowych. 6. Formułowanie problemów i hipotez badawczych. 7. Dobór zmiennych i wskaźników. 8. Zapoznanie z metodami, technikami i narzędziami stosowanymi w badaniach prowadzonych w naukach społecznych. 9. Konstruowanie narzędzi badawczych. 10. Standaryzacja narzędzi. 11. Analiza zgromadzonych informacji. Wyciąganie wniosków z przeprowadzonych badań.											
Literatura podstawowa	Angrosino M., Badanie etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa 2010. Atkinson P., Hammersley M., Metody badań terenowych, Poznań 2000. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2007. Banks M., Materiały wizualne w badaniach jakościowych, Warszawa 2009. Barbour R., Badania fokusowe, Warszawa 2011. Becker H. S., Warsztat pisarski badacza, Warszawa 2013. Denzin N. L., Lincoln Y., Metody badań jakościowych, t. 1. i 2. Warszawa 2009. Eco U., Jak napisać pracę dyplomową Poradnik dla humanistów, Warszawa 2007. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, Warszawa 2011. Gibbs G., Analizowanie danych jakościowych, Warszawa 2011. Kawecki I., Metoda etnograficzna w badaniach edukacyjnych, Łódź 1994. Konarzewski K., Jak uprawiać badania oświatowe?, Warszawa 2000. Krüger H. H., Metody badań w pedagogice, Gdańsk 2007. Kvale S., InterViews Wprowadzenie do jakościowego wywiadu badawczego, Białystok 2004. Łobocki M., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Kraków 2003. Marszałkowska M., Standardy pracy socjalnej. Raport końcowy. Analiza zasobów, Warszawa 2005. Miles M. B., Huberman A. M., Analiza danych jakościowych, Białystok 2000. Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Pilch T., Zasady badań pedagogicznych Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rapley T., Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, Warszawa 2011. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją. Warszawa 2008. Sztompka P., Socjologia wizualna Fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005. Urbaniak-Zajac D., Piekarski J., Jakościowe orientacje w badaniach pedagogicznych, Łódź 2001.											
Literatura uzupełniająca	Palka S., Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna, Gdańsk 2006. Maszke A. W., Metodologiczne podstawy badań pedagogicznych, Rzeszów 2004. Sztumski J., Wstęp do metodologii i techniki badań społecznych, Katowice 1995.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						

Koordinator przedmiotu:

Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska

Zespół dydaktyczny: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PROJEKTY SPOLECZNE		
Kod		Punktacja ECTS	3 + 3 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na temat działania społecznego w obszarze pedagogiki, pracy socjalnej, psychologii, socjologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Projekt socjalny stał się współcześnie jedną z istotnych strategii osiągnięcia zmiany społecznej w polu pracy socjalnej. W procesie profesjonalizacji wskazano precyzyjnie jego poszczególne etapy oraz kryteria ewaluacji nadając mu rangę jednej z kluczowych metod pracy socjalnej. Dla praktyków pracy socjalnej jest wręcz nieodłącznym instrumentem skutecznego działania. Współczesne systemy socjalne, coraz częściej obok twardych instrumentów, takich jak świadczenia materialne, sięgają do bogatego arsenału metod i form pracy socjalnej czyniąc to zwykle w formach konkursowych, oczekując że profesjonalnie przygotowani pracownicy socjalni potrafią organizować swoje działania w ramach spójnych projektów socjalnych. Projekt socjalny jest też bardzo skutecznym instrumentem innowacyjności. W jego ramach w instytucjach i organizacjach zadaniowo tworzone są nowe struktury, pojawiają się innowacyjne sposoby rozwiązywania problemów- jest to więc znakomite narzędzie rozwoju całej profesji. Jednocześnie stanowi ważny element poznania, wykorzystywany jest w strategii tzw. badania w/poprzez działanie/działanie. Zawierając niezbędny komponent diagnostyczny przyczynia się do rozumienia czynników wywołujących sytuacje problemowe dotyczące jednostki, grupy i środowiska w całym systemowym związku elementów bio- socjo – kulturowych. Na bazie rozumienia istoty zagrożeń kształtuje się u studenta twórcza i innowacyjną postawę do dokonywania zmian. Celem przedmiotu jest kształtowanie i pogłębianie umiejętności konieczne dla skutecznego działania zespołowego z wykorzystaniem metody projektów oraz dla wydobywania w tym działaniu zasobów indywidualnych, zespołowych i tkwiących w środowisku. Celem jest także pogłębienie badawczym kompetencji studenta poprzez refleksje nad realizowanym działaniem w konkretnych warunkach środowiska.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W21 Posiada gruntowną wiedzę na temat konstruowania i wdrażania projektów społecznych, w tym socjalnych; ich elementów strukturalnych, organizacji, przebiegu i zarządzaniu oraz możliwościach jego zastosowania w działaniu społecznym		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U02 Potrafi dokonać samodzielnej, wielostronnej, interdyscyplinarnej i pogłębionej analizy wybranych praktyk pracy socjalnej mającej na celu zidentyfikowanie czynników, które decydują o skuteczności interwencji w pracy socjalnej z przypadkiem, rodziną i grupą oraz o skuteczności i efektywności działania społecznego w szerszych układach społecznych (potrafi zidentyfikować „dobrą praktykę”).		P7S_UW
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW

	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniu wzajemnych związków między elementami systemów.	P7S_UW										
	K_U16 Biegłe posługuje się w działaniu metodą projektów z wykorzystaniem umiejętności samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.	P7S_UO										
Kompetencje społeczne	K_K10 Potrafi aktywnie współuczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla realizacji projektów. Wykorzystuje zasoby społeczne dla realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.	P7S_KO										
	K_K13 Posiada świadomość relacji między doświadczeniem osobistym, osobistymi systemami wartości a działaniem praktycznym. Osobiste doświadczenie nie jest barierą skutecznego i profesjonalnego pomagania.	P7S_KK										
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.	P7S_KO										
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (15 + 15)											
Metody prowadzenia zajęć:	Konwersatoria – ćwiczenia warsztatowe, ćwiczenia terenowe, prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja											
Forma i warunki zaliczenia:	Konwersatoria – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, przygotowywanie i prowadzenie warsztatów, przygotowywanie i prowadzenie ćwiczeń terenowych, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Przygotowanie i wdrożenie projektu społecznego (60%), Opracowanie koncepcji badania w działaniu na bazie realizowanego projektu społecznego i przedstawienie wyników badań (praca pisemna) (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												

Tematyka konwersatoriów	1. Metoda projektów w polu profesjonalnej pracy socjalnej jako odpowiedź na wyzwania współczesnej prakseologii – aspekty deontologiczne, metodologiczne, społeczne i badawcze. 2. Metoda projektów w ujęciu historycznym. 3. Tok postępowania projektującego. 4. Typy projektów w działaniu społecznym. 5. Zasady tworzenia projektów działania społecznego. 6. Projekt działania społecznego jako badanie – badania w działaniu, badania nad działaniem. 7. Etapy metody projektów w pracy socjalnej. 8. Budowanie zespołu, jako kluczowy warunek skutecznego działania społecznego. 9. Poszukiwanie mocnych stron klienta – nowa perspektywa badań diagnostycznych w pracy z socjalnej. 10. Rozpoznanie problemów – elementy diagnozy społeczne. Metody i techniki badań wykorzystywane w diagnostycznej części projektu. 11. Mapowanie problemów społecznych, jako technika diagnozy i wywierania wpływu w projektach społecznych. 12. Projekt w perspektywie strategii wywoływania zmiany społecznej opartych o zasoby. 13. Badanie zasobów tkwiących w środowisku na użytek metodycznego działania społecznego. 14. Określenie celów projektu oraz planowanych do osiągnięcia rezultatów. 15. Wskaźniki służące do pomiaru zakładanych w projekcie celów działania. 16. Planowanie działania w projekcie działania społecznego i jego techniki. 17. Metody, techniki i narzędzia stosowane podczas realizacji projektu . 18. Kryteria wyboru podejmowanych działań służących realizacji założonych celów w projekcie. 19. Metody, techniki i narzędzia pracy socjalnej stosowane w trakcie realizacji projektu 20. Interesariusze działań w projektach socjalnych – wstęp do systemowej analizy działania społecznego. 21. Beneficjenci projektów społecznych – od głębokiej depriwacji do jakości życia 22. Lokalne partnerstwo społeczne – przesłanki i cechy - budowanie sieci partnerów społecznych w projektach działania społecznego. 23. Finansowanie projektów działania społecznego i ich źródła - marketing społeczny, cause-related marketing, payroll, click&donate, umowy barterowe z biznesem, granty i dotacje, fundraising. 24. Wolontariat podstawowy wymiar solidarności w społeczeństwie ryzyka – angażowanie wolontariuszy do działań społecznych. 25. Badanie ewaluacyjne projektu – kryteria stosowane w systemie ewaluacji. Rodzaje ewaluacji, jej etapy oraz modele. 26. Zarządzanie projektem działania społecznego. 27. Promowanie działania społecznego w środowisku z wykorzystaniem nowoczesnych technik multimedialnych - przygotowanie kampanii promującej projekty społeczne. 28. Opracowywanie materiałów i informacji oraz ich upowszechnianie, jako element strategii informacyjnej zespołu projektowego. 29. Zamknięcie projektu oraz dokumentowanie i archiwizowanie jego przebiegu - przygotowanie sprawozdania z realizacji projektu. 30. Refleksyjna praktyka – projekt działania społecznego jako obszar tworzenia nowej wiedzy. 31. Formułowanie wniosków z badań nad zrealizowanym działaniem społecznym.
Literatura podstawowa	Bąbska B., Marek Rymsza, Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy Środowiskowej, Warszawa 2014 Czerepaniak-Walczak M., Badanie w działaniu, [w:] Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Kaźmierczak T (red.), Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk, Warszawa 2014 Kotlarska – Michalska A./red./, Diagnozowanie i projektowanie w pracy socjalnej, Poznań 1999. Mingus N., Zarządzanie Projektami, Gliwice 2002. Niesporek A.: Projekt socjalny, w: S. Pawlas-Czyż (red.): Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007 Pawlas - Czyż S. (red.), Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007. Puszczewicz R., Warsztat metodologiczny pracownika socjalnego w pracy ze społecznością, w: Kantowicz E., Olubiński A. (red.), Działania społeczne na progu XXI wieku, Toruń 2003. Rutkowska A, Projekt socjalny w pomocy społecznej. Założenia i praktyczne zastosowanie, Bydgoszcz 2011. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, Warszawa 2008 Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013. Wolska-Prylińska D., Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym, Katowice 2010. Wronowski G., Jak skutecznie napisać projekt socjalny, Warszawa 2008.

Literatura uzupełniająca	Kantowicz E., Teoretyczny kontekst projektu socjalnego i próby jego zastosowań, „Praca Socjalna”, 2000, nr 4. Kerzner H., Zarządzanie projektami, Gliwice, 2005. Mikina A., Zając B., Jak wdrażać metodę projektów?, Kraków 2004. Niedźwiecka-Stopyra A., Projekt socjalny – odpowiedź na potrzeby klientów instytucji pomocy społecznej, „Problemy społeczne” 2007 nr 6. Niesporek A.: Projekt socjalny, [w:] S. Pawlas-Czyż (red.): Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007. Szymanowska J. (red.), Ewaluacja w pracy socjalnej. Badania, kształcenie, praktyka, Kraków 2012. Szymczak W (red), Współczesne wyzwania i metody pracy socjalnej, Lublin 2009 . Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 3, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 2, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny: dr Piotr Sikora, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO, dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	DOSKONALENIE WARSZTATU BADAWCZEGO PRACOWNIKA SOCJALNEGO		
Kod		Punktacja ECTS	4 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Planowanie pracy badawczej studenta. C2. Metodyka organizowania badań. C3. Przygotowanie narzędzi badawczych. C4. Zebranie materiału badawczego z zastosowaniem odpowiednich metod, technik i narzędzi. C5. Procedury opracowywania materiału empirycznego. C6. Analizy i wnioski z badań.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
	U_03 Posiada rozbudowaną umiejętność przygotowania i redakcji tekstu naukowego oraz innych opracowań pisemnych z zakresu pracy socjalnej w języku polskim.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełnił rolę lidera.		P7S_KO

	K_K13 Posiada świadomość relacji między doświadczeniem osobistym, osobistymi systemami wartości a działaniem praktycznym. Osobiste doświadczenie nie jest barierą skutecznego i profesjonalnego pomagania.											P7S_KK
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.											P7S_KO
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (30)											
Metody prowadzenia zajęć:	dyskusja, projekt, ćwiczenia z wykorzystaniem technik informatycznych (komputer, arkusz kalkulacyjny, bazy danych)											
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / eseje	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Examin ustny	Examin pisemny	Inne
Kryteria oceny	30% aktywności, 70% gromadzenie informacji do analizy											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	1. Etapy i organizacja badań społecznych. 2. Dylematy badawcze pracownika socjalnego. 3. Metody i techniki badań w pracy socjalnej. 4. Perspektywa ilościowa i jakościowa w pracy socjalnej. 5. Metoda Action Research w pracy socjalnej. 6. Określenie i wybór tematu badawczego. 7. Etapy metodycznego postępowania w procedurze badawczej. 8. Gromadzenie literatury przedmiotu. 9. Konstruowanie narzędzi badawczych. 10. Etap prowadzenia badań. 11. Segregowanie informacji, ich zestawienie i analiza. 12. Redagowanie tekstu naukowego na podstawie zebranych informacji.											

Literatura podstawowa	Angrosino M., Badanie etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa 2010. Atkinson P., Hammersley M., Metody badań terenowych, Poznań 2000. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2007. Banks M., Materiały wizualne w badaniach jakościowych, Warszawa 2009. Barbour R., Badania fokusowe, Warszawa 2011. Becker H. S., Warsztat pisarski badacza, Warszawa 2013. Denzin N. L., Lincoln Y., Metody badań jakościowych, t. 1. i 2. Warszawa 2009. Eco U., Jak napisać pracę dyplomową. Poradnik dla humanistów, Warszawa 2007. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, Warszawa 2011. Gibbs G., Analizowanie danych jakościowych, Warszawa 2011. Ignasiak A., Olber E., Maciejewska-Dłubała M., Kubiak-Horniatko M., Narzędzia pracy socjalnej, http://www.wrzos.org.pl/download/NPS_2701.pdf. Kawecki I., Metoda etnograficzna w badaniach edukacyjnych, Łódź 1994. Konarzewski K., Jak uprawiać badania oświatowe?, Warszawa 2000. Krüger H. H., Metody badań w pedagogice, Gdańsk 2007. Kvale S., InterViews. Wprowadzenie do jakościowego wywiadu badawczego, Białystok 2004. Lobocki M., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Kraków 2003. Marszałkowska M., Standardy pracy socjalnej. Raport końcowy. Analiza zasobów, Warszawa 2005. Miles M. B., Huberman A. M., Analiza danych jakościowych, Białystok 2000. Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe. Warszawa 2001. Pilch T., Zasady badań pedagogicznych Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rapley T., Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, Warszawa 2011. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją. Warszawa 2008. Skuteczne doradztwo strategiczne. Metoda Action Research. http://www.academia.edu/6102609/Skuteczne_doradztwo_strategiczne_metoda_Action_Research_w_praktyce. Sztompka P., Socjologia wizualna Fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005. Urbaniak-Zajac D., Piekarski J., Jakościowe orientacje w badaniach pedagogicznych, Łódź 2001.
Literatura uzupełniająca	Palka S., Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna., Gdańsk 2006. Maszke A. W., Metodologiczne podstawy badań pedagogicznych. Rzeszów 2004. Sztumski J., Wstęp do metodologii i techniki badań społecznych, Katowice 1995.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Prof. UO dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy; przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, pedagogiki społecznej, socjologii		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student poznaje system instytucjonalnej pomocy społecznej w Polsce i wybranych krajach C. 2. Student nabywa wiedzę o uwarunkowaniach działalności instytucji pomocowych C. 3. Student poznaje formy inkluzji jednostek i grup C4. Student nabywa umiejętności włączania jednostek i grup do realizacji zadań instytucji pomocy społecznej. C.5. Student w trakcie zajęć nabywa przekonania o potrzebie wsparcia i pomocy osób, które takiej pomocy oczekują.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W03 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WG
	K_W15 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WK
	K_W29 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych		P7S_WG
Umiejętności	K_U12 Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów skutecznie wykorzystując umiejętność kierowania zespołem i pracy grupowej.		P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (30), ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład problemowy, prezentacja dydaktyczna, analiza dokumentów, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu . Egzamin pisemny (min. 55% ustalonej punktacji), Zaliczenie ćwiczeń – zaliczenie na ocenę (uczęszczanie na zajęcia, sprawdziany pisemne, przygotowanie raportu dotyczącego działalności pomocowej organizacji pozarządowej)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry edyktacyjne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	egzamin pisemny (zdany min. 55% punktów całości), zaliczenie na ocenę – średnia cząstkowa dająca pozytywną ocenę końcową (powyżej 2,75)											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Geneza pomocy społecznej. 2. Przemiany pomocy społecznej. 3. Kształtowanie się instytucji pomocy społecznej. 4. Polski model funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 5. Uwarunkowania funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 6. Standardy usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej. 7. Obszary współdziałania instytucji pomocy społecznej z nieformalną pomocą społeczną. 8. Obszary zainteresowań instytucji pomocy społecznej. 9. Instytucjonalne formy wspierania potrzebujących. 10. Funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej w wybranych krajach.											
Tematyka ćwiczeń	Polskie tradycje pomocy społecznej. Podstawy prawne funkcjonowania pomocy społecznej w Polsce. Zadania i działalność GOPS i MOPS. Cele i zadania Domów Pomocy społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej. Domy Pomocy Diennej. Świetlice środowiskowe. Warsztaty Terapii Zajęciowej. Hospicja i ośrodki opieki paliatywnej.											
Literatura podstawowa	Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, D. Lalak, T. Pilch (red.), Warszawa 1999. Kamiński T., Publiczna i pozarządowa pomoc społeczna w poszukiwaniu modelu relacji , [w:] Problemy społeczne, pomoc społeczna , praca socjalna – wymiar polski i europejski. J. Krzyszkowski , R. Majer (red.), Częstochowa 2004. Koczur W., Pomoc społeczna jako zadanie samorządu terytorialnego, [w:] Zarządzanie publiczne w lokalnej polityce społecznej, A. Frączkiewicz-Wronka (red.), Warszawa 2007. Kwaśniewski J., Praca socjalna. Pomoc społeczna, Warszawa 1995. Współczesne tendencje w pomocy społecznej i pracy socjalnej, M. Grewiński, J. Krzyszkowski (red.), Warszawa 2001 (e-buk). Zalewska D., Opieka i pomoc społeczna – dynamika instytucji, Warszawa 2005											
Literatura uzupełniająca	O potrzebie ewaluacji w pomocy społecznej , J. Staręga-Piasek, A. Hryniewiecka, (red.), Warszawa 2008. Praca socjalna i pomoc społeczna. Aspekty teoretyczne- Kształcenie aplikacji , M. Malikowski (red.), Rzeszów 1999. Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej A. Weissbrot-Koziarska, P. Sikora (red.), Opole 2012. T. Kaźmierczak, Pomoc społeczna. Szkic socjologiczny, Warszawa 2008. Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r., Dz. U. 2004 Nr 64. Poz. 593. Ustawa o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r. Dz. U. 2004, nr 64											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>					Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020							

Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

UNIwersYTET
OPOLSKI

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

45-052 Opole, ul. Oleska 48
tel. +48 77 452 74 21; fax +48 77 452 74 20
inp@uni.opole.pl
www.inp.opole.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	OCHRONA JEDNOSTKI I RODZINY W SYSTEMIE POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza z zakresu prawa socjalnego i instytucji wsparcia społecznego.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Przedmiot koncentruje się na zagadnieniach ochrony praw jednostki i rodziny w systemie pomocy społecznej. Problematykę wsparcia społecznego przedstawia się tu w perspektywie szerszej kategorii, jaką są prawa człowieka. Z jednej strony w ramach przedmiotu omawia się konkretne instrumenty jakimi dysponuje pomoc społeczna jako instytucjonalna reakcja na depryzację, z odwołaniem się do socjalnych praw człowieka, z drugiej zaś, wyposaża się studenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do tego, by każda udzielna pomoc i jej procedury nie naruszały podstawowych praw i wolności jednostki. Celem jest więc wyposażenie studenta w podstawową wiedzę dotyczącą istoty i źródeł praw człowieka, źródeł i rozumienia praw socjalnych, a także wyposażenie go w szczególną wrażliwość na sytuacje, które mogą naruszać w działaniu pomocowym podmiotowość i godność człowieka. Instytucja pomocy społecznej zostaje tu zaprezentowana, jako ważny element współczesnego systemu zabezpieczenia społecznego w działaniach na rzecz przestrzegania podstawowych, uznanych jako fundament demokratycznego ładu praw socjalnych. Jednocześnie strategicznym celem jest takie przygotowanie do pracy przyszłych adeptów pracy socjalnej, by jako funkcjonariusze publicznych służb społecznych w swoim działaniu, także w określaniu procedur interwencji mieli świadomość ryzyka naruszeń praw, wolności i godności człowieka w sytuacji pomocowej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W12 Posiada pogłębioną wiedzę na temat praw człowieka ich źródeł i procedur ochrony. Posiada wiedzę jak prawa człowieka wpływają na kształtowanie się obszarów współczesnej pracy socjalnej i gwarantują każdej jednostce pełne poszanowania godności i odrębności w wymiarze bio-socjo-kulturowym.		P7S_WK
Umiejętności	K_U11 Potrafi skutecznie reprezentować interesy osób i grup wykluczonych stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjo-strukturalnych, politycznych i ekonomicznych.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje godność, niepowtarzalność i wartość wszystkich istot ludzkich. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności w odniesieniu do „ras”, kultur, religii, pochodzenia etnicznego, języka, płci, przynależności do różnorodnych mniejszości oraz zróżnicowanych zdolności.		P7S_KR
Forma zajęć:	wykład (15), ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, ćwiczenia z wykorzystaniem technik multimedialnych)		
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach) Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach,		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat/prezentacja	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Kolokwium zaliczeniowe na zakończenie semestru (40%), prezentacja multimedialna (20 %), referat (20%), aktywność na zajęciach (20 %).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Prawa socjalne – geneza, źródła, istota. 2. Źródła międzynarodowej ochrony praw dziecka i rodziny. 3. Europejska Karta Socjalna – podstawa polityki społecznej i funkcjonowania służb społecznych w zjednoczonej Europie na rzecz socjalnej ochrony jednostki i rodziny. 4. Ochrona praw człowieka w systemie pomocy społecznej. 5. System pomocy społecznej w Polsce. 6. Funkcjonowanie systemu wsparcia socjalnego na rzecz jednostki i rodziny w wybranych krajach UE. 7. Prawne podstawy funkcjonowania systemu pomocy społecznej w Polsce. 8. Typologia i organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania instytucji systemu pomocy społecznej w obszarze oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych, socjalizacyjnych, interwencyjnych, rodzinnych form pieczy zastępczej. 9. Kategorie osób i rodzin uprawnionych do świadczeń w systemie pomocy społecznej. 10. Wykluczenie społeczne i jego obszary jako pole instytucjonalnej reakcji pomocy społecznej. 11. Profilaktyczne wymiary funkcjonowania systemu pomocy społecznej. 12. Kierunki reform systemu pomocy społecznej na rzecz rodziny i dziecka. 13. Integryjny i inkluzyjny wymiar instytucji pomocy społecznej – w kierunku jakości życia. 14. Subsidiarność – od pomocy do samopomocy – do filantropii do profesjonalnej pracy socjalnej, upodmiotowienie osób, grup i środowisk wymagających wsparcia społecznego. 15. Pomoc społeczna wobec wyzwań globalnych – multikulturowość, migracje, konflikty międzynarodowe, zmiany cywilizacyjne.											
Tematyka ćwiczeń	1. Międzynarodowe źródła praw socjalnych. 2. Ochrona socjalnych praw jednostki i rodziny w źródłach prawa krajowego. 3. Ubóstwo – jako czynnik godzący w godność osoby ludzkiej - kluczowy obszar wsparcia w systemie pomocy społecznej. 4. Materialne świadczenia pomocy – rodzaje, tryb przyznawania, procedury odwoławcze. 5. Niematerialne świadczenia pomocy – rodzaje, tryb przyznawania, procedury odwoławcze. 6. Pracownik socjalny w systemie wsparcia rodziny zagrożonej. 7. Współpraca instytucji pomocy społecznej z innymi systemami działającymi na rzecz ochrony praw jednostki i rodziny: System ochrony zdrowia, systemem Ubezpieczenia społecznych, systemem stypendialnym, systemem kurateli sądowej, systemem edukacji. 8. Instrumenty wsparcia socjalnego w jednostkach pomocy społecznej wobec podstawowych problemów i kwestii społecznych: starość, niepełnosprawność, przemoc, bezrobocie, uzależnienia, 9. Prawne i organizacyjne podstawy funkcjonowania systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 10. Aktualne tendencje w organizacji pomocy społecznej na rzecz rodziny krajach Unii Europejskiej. 11. Procedury ochrony praw człowieka (klienta) w jednostkach pomocy społecznej. 12. Programy jednostek pomocy społecznej na rzecz ochrony jednostki i rodziny – analiza dobrych praktyk.											
Literatura podstawowa	Gilowski P., Podstawy prawne Unii Europejskiej, [w:] Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony, red. A. Kuś, Lublin 2010 Lewandowicz-Machnikowska M., Regulacja prawna socjalnego wsparcia dla osób o niskich dochodach, Wrocław 2013. Maciejko W, Zaborniak P, Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz, Warszawa 2013. Michalska-Badziak R., Godność człowieka w prawie pomocy społecznej, w: J. Supernat (red.), Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego, Wrocław 2009. Rymsza M., Aktywizacja w polityce społecznej. W stronę rekonstrukcji europejskich welfare states?, Warszawa 2013. Sierpowska I., Pomoc społeczna. Komentarz, Warszawa 2014. Sikora P., Socjalne prawa człowieka i praca socjalna – wspólnota idei, dziedzictwa i perspektyw, w: Kotlarska-Michalska A., Sikora P., Praca socjalna – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, Opole 2015. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.											

Literatura uzupełniająca	Florczyk (red.), Ochrona praw podstawowych w Unii Europejskiej. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2009. Bauman Z., Straty uboczne. Nierówności społeczne w epoce globalizacji, Kraków 2012. Biśta I.J., Zasada poszanowania godności człowieka i jej wpływ na interpretację konstytucyjnego uregulowania praw i wolności jednostki, [w:] M. Jabłoński (red.), Wolności i prawa jednostki w Konstytucji RP, t. I, Idee i zasady przewodnie konstytucyjnej regulacji wolności i praw jednostki RP, Warszawa 2010. Majkowska-Szulc S., Tomaszewska M., Zieleniecki M., Zabezpieczenie społeczne w Unii Europejskiej, Warszawa 2012. Muszalski W.: Prawo socjalne, Warszawa 2010. Sadowski M., Godność człowieka – aksjologiczna podstawa państwa i prawa, (w:) Studia Erasiana Wratislaviensia – Wrocławskie Studia Erazmiańskie, Wrocław 2007. Trawkowska D., (red.), Pomoc społeczna wobec rodziny. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę, Toruń 2011.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	DIAGNOZOWANIE I INTERWENCJA W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (rok II, semestr III)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	1. Pogłębienie wiedzy o sytuacjach trudnych i kryzysowych w życiu jednostki, rodziny i grup społecznych stanowiących obszar zainteresowań i praktyki pracy socjalnej. 2. Poznanie i zrozumienie teoretycznych podstaw diagnozowania. Nabycie i doskonalenie praktycznych umiejętności diagnozowania. 3. Poznanie i zrozumienie teoretycznych podstaw interwencji socjalnej. Nabycie i doskonalenie praktycznych umiejętności podejmowania działań interwencyjnych. 4. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych działań w zakresie diagnozy oraz interwencji socjalnej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W17 Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą rozpoznawania (diagnozowania) i interwencji na rzecz osiągnięcia celów rozwojowych, ochronnych, prewencyjnych i terapeutycznych w zależności od zogniskowania problemu.		P7S_WG
Umiejętności	K_U02 Potrafi dokonać samodzielnej, wielostronnej i pogłębionej diagnozy środowiska, a w szczególności identyfikować czynniki, które decydują o jej rzetelności diagnozy oraz skuteczności interwencji w pracy socjalnej z przypadkiem, rodziną i grupą.		P7S_UW
	K_U17 Potrafi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K11 Promuje postawy szacunku wobec każdego człowieka, odpowiedzialności między członkami społeczeństwa, idee współpracy i zaangażowania obywateli na rzecz przekształcania środowiska życia.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (30); Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, dyskusja, metoda zadaniowa (przygotowanie diagnozy oraz projektu interwencji socjalnej)		
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (projekty interwencji socjalnej)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne – przygotowanie diagnozy
Kryteria oceny	60% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 40% prezentacja i aktywny udział w zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Teoretyczne podstawy diagnozowania społecznego. 2. Rodzaje i charakterystyka diagnozy. 3. Źródła i narzędzia pozyskiwania informacji. Narzędzia diagnostyczne. 4. Teoretyczne podstawy interwencji socjalnej. 5. Cele i zasady interwencji socjalnej. 6. Modele interwencji socjalnej i ich funkcje w teorii i praktyce. 7. Etyczne aspekty diagnozowania oraz interwencji socjalnej.											
Tematyka ćwiczeń	1. Analiza sytuacji trudnych i kryzysowych w życiu jednostki, rodziny i grup społecznych w kontekście praktyki pracy socjalnej. 2. Diagnoza problemów wybranych grup społecznych. 3. Przykłady narzędzi stosowanych w diagnozowaniu problemów społecznych. Próby samodzielnej konstrukcji narzędzi. 4. Opracowanie diagnozy wybranego promu społecznego. 5. Charakterystyka procedury interwencji socjalnej. Interwencja socjalna w praktyce pracy socjalnej. 6. Projektowanie działań interwencyjnych w zróżnicowanej sytuacji życiowej jednostki i grupy społecznej.											
Literatura podstawowa	Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Warszawa 2006. Krzysińska-Żach B., Człowiek w sytuacji zagrożenia jako podmiot oddziaływań pracownika socjalnego, Białystok 2006. Ornacka K., Interwencja socjalna, [w:] Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., (red.) A. Weissbrot-Koziarska, P. Sikora, Opole 2012. Schimanek T., Diagnozowanie problemów społecznych, Warszawa 2015. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin, Opole 2012.											
Literatura uzupełniająca	Brągiel J., Kurcz A., Pracownik socjalny. Wybrane problemy zawodu w okresie transformacji społecznej, Opole 2002. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Lalak D., Pilch T., Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Warszawa 1999. Sierpowska I., Prawo pomocy społecznej. Przepisy z wprowadzeniem, Kraków 2007. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu:						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	METAANALIZA DZIAŁANIA SPOŁECZNEGO		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na w obszarze pracy socjalnej, pedagogiki, psychologii, socjologii		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Metaanaliza działania społecznego to połączenie aspektu teoretycznego i praktycznego w polu pracy socjalnej, to nowy paradygmat związków między teorią a praktyką. Celem przedmiotu jest, by student tak rozumiał praktykę, aby można było aplikować tę wiedzę do konkretnych zastosowań. Znajduje tu zastosowanie koncepcja refleksyjnej praktyki. Przedmiot usytuowany w końcowym okresie studiów wykorzystuje interdyscyplinarną wiedzę, umiejętność analizowania i syntezy informacji. Metaanaliza w obszarze wsparcia socjalnego, jako strategia poznawcza wykorzystywana jest w dwojaki sposób i obie te perspektywy są obecne w kształceniu specjalnościowym w ramach przedmiotu. Po pierwsze jest sposobem na systematyczny przegląd literatury. Mając dobry plan i postępując według procedur można rozstrzygnąć w sposób czy określone metody, techniki i formy pracy socjalnej działają lub nie działają, jako instrument skutecznego wsparcia. Jednocześnie wykorzystując podejście Evidence – Based Practice (EBP) metaanaliza pozwala precyzyjnie analizować praktykę, poszukując zarówno źródeł powodzenia jak i niepowodzenia działania społecznego. Celem przedmiotu w tym zakresie jest to, by studenci precyzyjnie potrafili zidentyfikować i ocenić wpływ działania analizowanych czynników na jakość działania pomocowego, a wyciągnięte wnioski umieli wykorzystywać dla dalszej praktyki. Kluczową kwestią jest nabywanie przez studenta nowej wiedzy w drodze refleksji nad praktyką. Kształci się tu zatem kluczową kompetencję współczesnego pracownika socjalnego jako refleksyjnego praktyka, umiającego dobrze analizować czynnika społecznego wpływu w całym kontekście sojo – kulturowym i instancjonalnym, zdającego sobie sprawę ze zidentyfikowanych obszarów konfliktów interesów we współczesnych społecznościach. Przedmiot wyposaża studenta w wiedzę, umiejętności i niezbędne kompetencje społeczne konieczne dla wykorzystania metaanalizy w obszarze pracy socjalnej oraz tworzenia na jej bazie poznawczej rekomendacji i zaleceń dla lokalnej polityki społecznej, instancji pomocy i integracji społecznej, praktyków pracy socjalnej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W18 Posiada pogłębioną wiedzę o elementach strukturalnych procesów zachodzących w toku działania społecznego umożliwiającą metaanalizę działania i badań w polu pracy socjalnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U15 Posiada umiejętność metaanalizy działania społecznego trafnie identyfikując czynniki strukturalne i systemowe decydujące o jego skuteczności.		P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_KK
Forma zajęć:	wykład (15), ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, ćwiczenia z wykorzystaniem technik informatycznych (komputer, arkusz kalkulacyjny, bazy danych)		
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach); Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	praca pisemna - przygotowanie i zaprezentowanie raportu z metaanalizy działań pomocowych w obszarze wybranego problemu społecznego (40%), prezentacja multimedialna (20%), projekt indywidualny - tworzenie bazy „dobrych praktyk” na poziomie regionalnym (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Metaanaliza jako samodzielny i pełnoprawny rodzaj badania naukowego - <i>integrative research</i> lub <i>literature-based discovery</i>. 2. Wykorzystanie strategii Evidence – Based Practice na gruncie pracy socjalnej. 3. Dyskurs naukowy i niedoceniany dyskurs nienaukowy jako pole poznawcze pracy socjalnej. 4. Metaanaliza jako badanie nad badaniami w polu pracy socjalnej. 5. Wykorzystanie metaanalizy jako strategii badania nad praktyką. 6. Międzynarodowe sieci promujące dostępność dobrych praktyk w polu pracy socjalnej - Cochrane Collaboration, Campbell Collaboration. 7. Polskie doświadczenia w metaanalizie pracy - projekt CERTS (Centre Européen de Ressources pour la Recherche en Travail Social). 8. Procedura poznawcza w metaanalizie działania społecznego. 9. Kryteria systematycznego przeglądu literatury w metaanalizie – transparentność, analiza publikowanych jak i niepublikowanych źródeł, postrzeganie konfliktów interesów w badanych sytuacjach społecznych, aktualność wyników. 10. Kryteria działań społecznych uznanych jako „dobra praktyka” pracy socjalnej. 11. Obszary dobrych praktyk w polu pracy socjalnej . 12. Badania ewaluacyjne – (raporty z badań) nad projektami realizowanymi w jednostkach pomocy i integracji społecznej jako przykład zastosowania metaanalizy. 13. Przyczyny niepowodzeń działania społecznego. 14. Efektywność, skuteczność, użyteczność, trwałość, trafność, sprawiedliwość działania społecznego jako kluczowe kategorie oceny – wady i zalety podejścia. 15. Nowa – użyteczna dla praktyki wiedza jako efekt wykorzystania metaanalizy w refleksji nad badaniami i praktyką w polu pracy socjalnej.											

Tematyka ćwiczeń	1. Przegląd krajowych i międzynarodowych baz dobrych praktyk działania społecznego. 2. Plan i procedury metaanalizy działania pomocowego – badania nad badaniami lub badania nad praktyką. 3. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - zdefiniowanie problemu. 4. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - analiza literatury. 5. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - systematyczny przegląd badań. 6. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - wykorzystanie rezultatów badawczych, które jak najlepiej służą praktyce społecznej. 7. Analiza „dobrej praktyki” w świetle strategii Evidence – Based Practice jako przestrzeni do metaanalizy skutecznego działania społecznego. 8. Tworzenia karty dobrej praktyki – identyfikowanie czynników decydujących o powodzeniu lub niepowodzeniu podjętego działania pomocowego. 9. Tworzenie bazy „dobrych praktyk” na poziomie regionalnym i krajowym. 10. Sporządzenie wyciągu z niezbędnych statystykami jako podstawa do metaanalizy z wykorzystaniem podstawowych narzędzi informatycznych (arkusz kalkulacyjny) – prawidłowa konstrukcja tabel. 11. Kryteria i wskaźniki sukcesu działania pomocowego. 12. Zidentyfikowane bariery i przyczyny niepowodzeń działań społecznych w perspektywie metaanalizy refleksji nad działaniem. 13. Analiza badań eksperymentalnych dających się aplikować do praktyki pracy socjalnej. 14. Przygotowanie i zaprezentowanie raportu z metaanalizy działań pomocowych w obszarze wybranego problemu społecznego. 15. Rekomendacje i zalecenia dla praktyki jako efekt metaanalizy pracy socjalnej (rekomendacje dla lokalnej polityki społecznej, instancji pomocy i integracji społecznej, praktyków pracy socjalnej) oraz tryb ich wdrażania z uwzględnieniem zidentyfikowanych obszarów konfliktów interesów. 16. Zidentyfikowane korzyści dla profesjonalnego kształcenia do pracy socjalnej wynikające z zastosowania metaanalizy – raport samooceny studenta.
Literatura podstawowa	Bielska E., <i>Koncepcje oporu we współczesnych naukach społecznych. Główne problemy, pojęcia, rozstrzygnięcia</i>, Katowice 2013. Bronson D.E., <i>Evidence-based Practice: New Directions for Social Service Practice and Social Work Scholarship (Praktyka oparta na szczególnej wymowie faktów. Nowe kierunki dla badań i zastosowań w pracy socjalnej)</i>, [w:] Frysztacki K., Śliz A. (red.), <i>Między Ameryką a Polską. Opolskie spotkania socjologiczne</i>, Kraków 2011. Hryniewicka A. (red.), <i>Różne wymiary skuteczności w pomocy społecznej</i>, Warszawa 2011 Kleka P., <i>Statystyczne kryteria przydatności raportu z badań do metaanalizy</i>, [w:] J. M. Brzeziński, (red.), <i>Metodologia badań społecznych. Wybór tekstów. Poznań 2011.</i> Matera J., Czapska J., <i>Zarys metody przeglądu systematycznego w naukach społecznych</i>, Warszawa 2014 Sikora P., <i>Evidence – Based Practice (EBP)</i>, [w:] Weissbrot-Koziarska A. Sikora P. (red.) <i>Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1</i>, Opole 2012 Szymanowska J., (red.), <i>Ewaluacja w pracy socjalnej</i>, Impuls, Kraków 2012.
Literatura uzupełniająca	Członkowie W., <i>Metodyka systematycznego przeglądu literatury. „Przegląd Organizacji”</i> 2011, nr 3. Górniak, J., <i>Ewaluacja oparta na badaniu użyteczności – analiza w kontekście realizacji zasady good governance w wybranych programach operacyjnych</i>, Kraków 2010. <i>Metaewaluacja projektów systemowych realizowanych w Działaniu 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>, Warszawa 2011. Thomas G.; Richard Pring R. (red.), <i>Evidence-Based Practice in Education</i>, Buckingham: Open University Press 2004.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr P. Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	MEDIACJE I NEGOCJACJE W PRACY SOCJALNEJ											
Kod		Punktacja ECTS	1 pkt.									
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna									
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Stacjonarne									
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych									
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.											
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy na temat mediacji i negocjacji oraz możliwości ich wykorzystania w pracy socjalnej. C2. Analiza procesu mediacji i negocjacji. C3. Zwiększanie wiedzy na temat zasad mediacji. C4. Zwiększanie wiedzy na temat taktyk negocjacyjnych. C5. Rozwijanie umiejętności prowadzenia mediacji i negocjacji.											
EFEKTY KSZTAŁCENIA												
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych									
Wiedza	K_W22 Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu mediacji i negocjacji. Zna zasady, reguły i sposoby mediacyjnego i negocjacyjnego rozwiązywania problemów społecznych.		P7S_WG									
Umiejętności	K_U13 Potrafi zorganizować i przeprowadzić sesje mediacji i negocjacji między stronami konfliktu.		P7S_UK									
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.		P7S_UK P7S_UO									
Kompetencje społeczne	K_K15 W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, technik i form pracy. Jest ambitny i przekonany o tym, że mediacje i negocjacje mogą być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli realizowane są w sposób pozbawiony rutyny, twórczy i kreatywny.		P7S_KO P7S_KR									
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (15)											
Metody prowadzenia zajęć:	Praca w grupach, dyskusja, studium przypadku, gry dydaktyczne											
Forma i warunki zaliczenia:	Projekt grupowy											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt grupowy	Praca pisemna – esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	80% referat, 20% aktywność na zajęciach.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												

Tematyka ćwiczeń	1. Diagnoza, typy, dynamika konfliktu; style reagowania na konflikt i sposoby ich rozwiązywania. 2. Negocjacje w konflikcie; rodzaje, etapy, interesy w negocjacjach. Typy negocjatorów i strategię. 3. Mediacje – zasady, przygotowanie do mediacji, wstępne rozmowy ze stronami, procedura mediacji. 4. Trening mediacyjny. 5. Konstruowanie ugody. Koło satysfakcji. 6. Prawa i obowiązki mediatora. Kodeks etyczny mediatora.
Literatura podstawowa	Bargiel-Matusiewicz K., Negocjacje i mediacje, Warszawa 2007. Bieńkowska E., Poradnik mediatora. Zrzeszenie Prawników Polskich, Warszawa 1999. Nierenberg G.I., Sztuka negocjacji, Warszawa 1998. Podobas I., Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej, Warszawa 2014. Rządca R.A., Wujec P., Negocjacje, Warszawa 2001. Weissbrot-Koziarska A., Pracownik socjalny mediatorem w sytuacjach kryzysowych w rodzinie, [w:] Człowiek w wielowymiarowym obszarze działań społecznych. Kreacja, pomoc, interwencja, red. W. J. Maliszewski, M. Fiedor, M. Drzewowski, Piła 2015, s. 115-126.
Literatura uzupełniająca	Fisher R., Ury W., Dochodząc do TAK, Warszawa 1990. Kodeks Etyki Mediatora, Warszawa 2002. Pustoła B., Mediacje pojednawcze w małżeństwie i rodzinie szansą za zatrzymanie fali rozwodów, „Studia nad Rodziną” 2014, nr 1, R. 18, s. 111-137. Ury W., Odchodząc od NIE, Warszawa 1998. Wiśniewski M., Mediacje w pracy służb społecznych, „Praca Socjalna” 2014, nr 6, R. 29, s. 45-53.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	LOKALNE I REGIONALNE STRATEGIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH											
Kod		Punktacja ECTS			1 pkt.							
Wydział	Nauk Społecznych			Kierunek			Praca socjalna					
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)			Forma studiów			Stacjonarne					
Język przedmiotu	polski			Grupa treści kształcenia			Przedmiot specjalnościowy					
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej, problemów i kwestii społecznych, pomocy społecznej											
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Usystematyzowanie wiedzy nt. tworzenia i wdrażania strategii rozwoju społecznego C3. Wyposażenie studentów w kompetencje, które pozwolą na prowadzenie samodzielnych analiz istniejących strategii rozwoju społecznego C4. Wyposażenie studentów w kompetencje, które pozwolą na samodzielne budowanie strategii rozwoju społecznego											
EFEKTY KSZTAŁCENIA												
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu						Odniesienia do efektów specjalnościowych					
Wiedza	K_W16 Posiada wiedzę na temat strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym.						P7S_WG					
Umiejętności	K_U08 Potrafi opracować założenia lokalnych i regionalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.						P7S_UW					
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.						P7S_KO					
Forma zajęć:	ćwiczenia (15) w sali dydaktycznej i w bibliotece											
Metody prowadzenia zajęć:	ĆWICZENIA - dyskusja, prezentacja, analiza regionalnych i lokalnych strategii społecznych, przygotowanie założeń do projektu lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Projekt składa się z części diagnostycznej - analizy najważniejszych lokalnych problemów, ogólnego projektu planowanych działań, analizy ryzyka.											
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, wystąpienia ustne, aktywność, przygotowanie prezentacji) C. Podstawowe kryteria: Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne

Kryteria oceny	Min. 50% aktywność na zajęciach, przygotowanie pracy zaliczeniowej, min. 70% obecności na zajęciach
Treści merytoryczne (wykaz tematów)	
Tematyka ćwiczeń	1. Strategia w teorii - myślenie i planowanie strategiczne, strategia - ujęcia definicyjne, podstawowe zasady w polityce społecznej 2. Praktyczne wytyczne dla konstrukcji i wdrażania regionalnych i lokalnych strategii społecznych - elementy i etapy tworzenia strategii 3. Analiza regionalnych i lokalnych strategii społecznych
Literatura podstawowa	Bieniecki J., Szczupak B., Strategia rozwoju lokalnego, [w:] Zarządzanie strategiczne rozwojem lokalnym i regionalnym, Katowice 2001. Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Warszawa 2012. Grewiński M., Karwacki A. (red.), Strategie w polityce społecznej, Warszawa 2008. Hryniewicka A., Lipke H., Raport. Analiza strategii rozwiązywania problemów społecznych. Warszawa 2008, dostępny na: http://irss.pl/wp-content/uploads/2011/06/analiza-strategii-rozwi%C4%85zywania.pdf Johnson G. et al., Podstawy strategii, Warszawa 2010. Kłosowski W., Warda J., Wyspy szans. Jak budować strategię rozwoju lokalnego, Bielsko-Biała 2001. Lisiński M., Metody planowania strategicznego, Warszawa 2004. Strategie rozwoju społecznego o wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
Literatura uzupełniająca / Literatura do samodzielnego studiowana przez studenta	Hryniewicka A., Lipke H., Strategie rozwiązywania problemów społecznych – synteza z badań, [w:] Strategie w polityce społecznej, Grewiński M., Karwacki A. (red.), Warszawa 2009, s. 270-296. Przywojska J., Planistyczne i programowe funkcje samorządu terytorialnego. Fasada czy realne oddziaływanie? „Polityka Społeczna”, 2009, nr 11-12, ss. 23-27. Przywojska, Justyna. Strategie gminne i powiatowe jako instrumenty polityki władz lokalnych wobec kobiet wiejskich, [w:] Diagnoza sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich w Polsce, Krzyszkowski J. (red.), Warszawa 2008., s. 243- 264. Teksty źródłowe. Czasopisma polskie i obcojęzyczne oraz bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PLANOWANIE ROZWOJU OSOBISTEGO		
Kod		Punktacja ECTS	1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, psychologii, filozofii, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Zapoznanie z celami i obszarami samorealizacji C3. Zapoznanie ze strategiami rozwoju osobistego C4. Zapoznanie z trudnościami i przeszkodami w realizacji potrzeb rozwoju osobistego C5. Zapoznanie z konsekwencjami zawodowymi i osobistymi niezaspokojenia potrzeby samorealizacji		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
	K_W29 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych.		P7S_WG
Umiejętności	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniem wzajemnych związków między elementami systemów.		P7S_UW
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.		P7S_UK P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K01 Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie z uwzględnieniem konieczności planowania własnego rozwoju.		P7S_KK
	K_K12 Ma pogłębioną samoświadomość odnoszącą się do posiadanej wiedzy oraz kompetencji społecznych. Potrafi krytycznie oceniać swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planować dalsze etapy rozwoju osobistego. Jest przekonany o konieczności dalszego doskonalenia zawodowego.		P7S_KK
Forma zajęć:	Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, prezentacja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna/esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, przygotowanie prezentacji 50%,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	1. Podstawowe pojęcia związane z tematyką rozwoju osobistego. 2. Motywacja cele i obszarami zmian. 3. Strategie rozwoju osobistego i ścieżek zawodowych. 4. Trudności i przeszkody w realizacji potrzeb rozwoju osobistego. 5. Konsekwencje zawodowe i osobiste niezaspokojenia potrzeby samorealizacji. 6. Profilaktyka i poradnictwo egzystencjalne. 7. Terapie zapobiegające problemom egzystencjalnym i rozwojowym.											
Literatura podstawowa	Benien K., Jak prowadzić trudne rozmowy, Kraków 2005. Borysenko J., Ogień w duszy, Gdańsk 1998. Bradshaw J., Powrót do swego wewnętrznego dziecka, Warszawa 2009. Branden N., 6 filarów poczucia własnej wartości, Gdańsk, 2005. Goleman D., Inteligencja emocjonalna w praktyce, Warszawa 2001. Detz J., Sztuka przemawiania, Łódź 2004. Gilen T., Jak asertywnie wpływać na ludzi, Gdańsk 2002. Jay A., Jay R., Sztuka prezentacji, Warszawa 2001. Kinder M., W harmonii z emocjami, Gdańska 2001. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka porozumiewania, Warszawa 2004. Murphy J., Potęga podświadomości, Warszawa 1989. Niwiński T., "JA", "TY", Warszawa 2000. Waters M., Słownik rozwoju osobistego, Kraków 2001.											
Literatura uzupełniająca	Hay L. L., Możesz uzdrowić swoje życie, Gdańsk 2008. Jampolsky L. L., Leczenie uzależnionego umysłu, Łódź 2004. Ray S., Cud związków miłości, Warszawa 1999. Sisson C.P., Podróż w głąb siebie, Warszawa 1999.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PRACA GRUPOWA I KIEROWANIE ZESPOŁEM		
Kod		Punktacja ECTS	1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami. C2. Zapoznanie z procesami tworzenia się grup i ich funkcjonowania. C3. Zapoznanie z tematyką kierowania zespołem. C4. Zapoznanie z metodami i technikami pracy w grupie. C5. Zapoznanie z problemami w obszarze pracy z grupą i jej liderowania.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W26 Ma pogłębioną wiedzę na temat reguł organizacyjnych wpływających na jakość funkcjonowania instytucji społecznych i rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania. Zna metody i zasady prawidłowego kierowania zespołem i pracą grupową w strukturach pomocy społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U07 Odwołując się do podejść rozwojowych potrafi opracowywać inkluzyjne modele interwencji socjalnej opartej o indywidualne i grupowe zasoby z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi stosowanych w pracy socjalnej.		P7S_UW
	K_U10 Potrafi sprawnie organizować kontakty między instytucjami i organizacjami dla właściwej realizacji projektów społecznych oraz tworzenia sieci wsparcia przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w instytucjach pomocy społecznej zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE. Posługuje się sprawnie obowiązującymi normami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) i regułami tworzenia sieci wsparcia w celu rozwiązywania problemów społecznych.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K03 Potrafi współpracować w zespole pełniąc w nim różne role.		P7S_KO
	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełnił rolę lidera.		P7S_KO
Forma zajęć:	Ćwiczenia (15)		
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, prezentacja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, przygotowanie prezentacji 50%,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	1. Poziomy komunikacji interpersonalnej w grupie. 2. Trening umiejętności społecznych. 3. Liderowanie i zarządzanie grupą. 4. Bariery utrudniające komunikację w grupie. 5. Metody i techniki pracy z grupą. 6. Strategie rozwiązywania trudnych sytuacji wewnątrzgrupowych. 7. Umiejętność zapobiegania konfliktom w grupie oraz rozwiązywania konfliktów w momencie ich powstania.											
Literatura podstawowa	Benien K., Jak prowadzić trudne rozmowy, Szczecin 2005. Detz J., Sztuka przemawiania, Gdańsk 2004. Gilen T., Jak asertywnie wpływać na ludzi, Warszawa 2002. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka porozumiewania, Warszawa 2004.											
Literatura uzupełniająca	Hogan K., Psychologia perswazji: strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi, Warszawa 2001. Sarelo Z., Media w służbie osoby: etyka społecznego komunikowania, Toruń, 2000. Sikorski W., Gesty zamiast słów: psychologia i trening komunikacji niewerbalnej, Kraków 2012. Sujak E., ABC psychologii komunikacji, Warszawa 2008.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	POMOC SPOŁECZNA W OBLICZU STAROŚCI I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		
Kod		Punktacja ECTS	1 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zdobywa wiedzę na temat funkcjonowania osób w okresie późnej dorosłości, ich stanu psychofizycznego oraz potrzeb i możliwości rozwojowych. C2. Student pogłębia swoją wiedzę dotyczącą funkcjonowania w środowisku osób z niepełnosprawnościami, ich potrzeb, możliwości i ograniczeń. C3. Student potrafi zorganizować dla osób starszych i niepełnosprawnych różne formy aktywności przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. C4. Student ma wiedzę na temat wsparcia i możliwości pomocy świadczonej przez instytucje pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W28 Ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury z uwzględnieniem jego stanu psychofizycznego funkcjonowania, w tym starości i niepełnosprawności. Posiada pogłębioną wiedzę na temat organizowania w odniesieniu do niepełnosprawnych i starszych wybranych obszarów ich aktywności w systemie pomocy społecznej.		P7S_WG
	K_W03 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WG
Umiejętności	U_01 Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów skutecznie wykorzystując umiejętność kierowania zespołem i pracy grupowej.		K_U12
	K_U21 Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, w tym związanych ze starością i niepełnosprawnością, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach, z zastosowaniem określonej metody badawczej oraz umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć przy wykorzystaniu instrumentów pomocy społecznej w tym zakresie.		P7S_UW P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_KK
Forma zajęć:	Wykład (15), ćwiczenia (30)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pogadanka, prezentacja multimedialna		
Forma i warunki zaliczenia:	Obecność na zajęciach, aktywność, projekt		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Grzy-gedydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Projekt indywidualny lub grupowy 70%, aktywność na zajęciach 20%, KGP 10%											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Pomoc społeczna- ujęcie definicyjne i podstawy prawne. 2. Ludzie starsi i niepełnosprawni jako beneficjenci pomocy społecznej. 3. Sytuacja społeczna i psychofizyczna osób starszych i niepełnosprawnych. 4. Podstawowe problemy ludzi starych i niepełnosprawnych. 5. Zadania i formy pomocy społecznej wobec osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Wykluczenie społeczne ludzi starszych i niepełnosprawnych jako wyzwanie dla polityki społecznej. 7. Polityka aktywnego starzenia się. 8. Integracja i aktywizacja społeczna ludzi starszych i niepełnosprawnych. 9. Doskonalenie usług socjalnych na rzecz osób starszych. 10. Przygotowanie kadr pomocy społecznej w obszarze wsparcia wybranych grup społecznych.											
Tematyka ćwiczeń	1. Instytucje pomocy społecznej wspierająca osoby starsze i niepełnosprawne. 2. Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością. 3. Inicjatywy społeczne poprawiające jakość życia osób starszych i niepełnosprawnych. 4. Obszary i formy aktywności osób starszych w systemie pomocy społecznej. 5. Obszary i formy aktywności osób niepełnosprawnych w systemie pomocy społecznej. 6. Organizacja aktywności wybranej grupy społecznej. 7. Edukacja narzędziem przeciw wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych. 8. Spółdzielnie socjalne dla niepełnosprawnych. 9. Lokalne formy pomocy społecznej (programy, działania). 10. Znaczenie środowiska lokalnego dla jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.											
Literatura podstawowa	Marzec-Holka K., Rutkowska A., Joachimowska M. (red.), Praca socjalna i polityka społeczna – obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego, Bydgoszcz 2008. Pomoc społeczna w praktyce. Fachowy poradnik dla pracowników socjalnych i osób zarządzających placówkami socjalnymi, Zespół autorów pod redakcją J. Sobczak i A. Wiśniewskiej-Mucha. Sidor-Piekarska B. (red.), Kompetentne wspieranie osób z niepełnosprawnością, Lublin 2013. Szarota Z. (red.), Starość zależna – opieka i pomoc społeczna, Kraków 2011.											
Literatura uzupełniająca	Dykcik W. (red.), Pedagogika specjalna szansą na realizację potrzeb osób z odchyleniami od normy, Poznań 2002. Mielczarek A., Zadania lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji wsparcia społecznego, „Praca Socjalna” nr 6 2010. Szarota Z. (red.), Aktywizacja, rozwój, integracja – ku niezależnej starości, Kraków 2011. Trzeciński A., Spółdzielnie socjalne dla niepełnosprawnych, „Praca Socjalna” nr 5 2011. Wojewódzki Program Pomocy i Integracji Społecznej na lata 2010-2015.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Dr Joanna Janik - Komar						Zespół dydaktyczny						

STUDIA NIESTACJONARNE

UNIwersytet
OPOLSKI

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

45-052 Opole, ul. Oleska 48
tel. +48 77 452 74 21; fax +48 77 452 74 20
inp@uni.opole.pl
www.inp.opole.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY ROZWOJU JEDNOSTKI I RODZINY		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Nietacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy na temat psychologicznych aspektów rozwoju jednostki i rodziny. C2. Analiza procesu rozwoju jednostki i rodziny. C3. Pogłębienie wiedzy na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka. C4. Pogłębienie wiedzy na temat na temat faz życia rodzinnego. C4. Zwiększanie wiedzy dotyczącej wybranych problemów życia rodzinnego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W01 Posiada pogłębioną wiedzę o psychologicznych aspektach rozwoju człowieka oraz rodziny. Właściwie określa procesy rozwojowe w kontekście innych nauk społecznych.		P7S_WG
	K_W02 Zna terminologię używaną w psychologii rozwoju człowieka oraz rodziny na poziomie rozszerzonym. Zna jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o możliwych zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym w jednostce i rodzinie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S_WG
	K-W08 Posiada głęboką wiedzę na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka w perspektywie interdyscyplinarnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać procesy rozwojowe jednostki i rodziny oraz scharakteryzować wzajemne relacje między nimi w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje godność, niepowtarzalność i wartość wszystkich istot ludzkich. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności w odniesieniu do „ras”, kultur, religii, pochodzenia etnicznego, języka, płci, przynależności do różnorodnych mniejszości oraz zróżnicowanych zdolności.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (9), Ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, studium przypadku, prezentacja, referat		

Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji Zaliczenie na ocenę – średnia ocen cząstkowych dająca pozytywną ocenę końcową (średnia ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt grupowy	Praca pisemna – esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	75% prezentacje (referat) , 25% aktywność na zajęciach, Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	9. Rozwój człowieka i jego determinanty. 10. Fazy rozwoju człowieka. 11. Wyzwania okresu wczesnej dorosłości. 12. Metody rozwoju osobistego. 13. Rodzina i jej przemiany. 14. Fazy rozwoju życia rodzinnego. 15. Sytuacje kryzysowe w życiu rodziny a jej rozwój. 16. Determinanty jakości związków małżeńskich.											
Tematyka ćwiczeń	1. Rozwój społeczny jednostki w ciągu całego życia. 2. Rozwój poznawczy jednostki w ciągu całego życia. 3. Rozwój tożsamości płciowej. 4. Coaching jako metoda rozwoju osobistego. 5. Struktura i dynamika rozwoju miłości w związku. 6. Psychologiczne aspekty funkcjonowania systemu rodzinnego. 7. Zadania w poszczególnych fazach życia rodzinnego. 8. Wybrane problemy życia rodzinnego.											
Literatura podstawowa	Bieluga K., Rozpoznawanie i stymulowanie cech inteligencji oraz myślenia twórczego w domu i szkole, Kraków 2009. Birch A., Malim T., Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości, Warszawa 2009. Brzezińska A., Społeczna psychologia rozwoju, Warszawa 2000. Janicka I., Liberska H., Psychologia rodziny, Warszawa 2014. Rostowska T., Psychologia rodziny: małżeństwo i rodzina wobec współczesnych wyzwań, Warszawa 2009. Trempała J., Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki, Warszawa 2011. Turner J.S., Helms D.B., Rozwój człowieka, Warszawa 1999. Zimbardo P.G., Psychologia i życie, Warszawa 1999.											
Literatura uzupełniająca	Augustynek A., Wstęp do psychologii, Warszawa 2009. Gardner H., Inteligencje wielorakie. Nowe horyzonty w teorii i praktyce, Warszawa 2009. Kielar-Turska M., Zaburzenia rozwoju w okresie dzieciństwa i dorastania, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, tom VII, (red.) T. Pilch, Warszawa 2008. Nalaskowski A., Społeczne uwarunkowania twórczego rozwoju jednostki, Warszawa 1998. Piasecka B., O rozwoju mimo ograniczeń: procesy wspierania jednostki i rodziny: wychowanie, edukacja, coaching, psychoterapia, Kraków 2011.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz praca.socjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu:						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	METODOLOGIA NAUK SPOŁECZNYCH		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, socjologii, metod i technik badawczych i diagnostycznych		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zapoznaje się z wielowymiarową problematyką naukowych badań empirycznych. C2. Student poznaje funkcjonujące sposoby (paradygmaty) badania rzeczywistości oraz gromadzenia i zarządzania wiedzą we współczesnym społeczeństwie. C3. Student nabywa wiedzę z zakresu definiowania reguł i procedur pozwalających poznać i badać rzeczywistość ludzką w sposób uporządkowany i obiektywny. C4. Student nabywa umiejętności z zakresu konstrukcji schematu badawczego i budowy narzędzi badawczych. C5. Student kształtuje kompetencje społeczne rodzące się w trakcie empirycznych sytuacji badawczych, szczególnie z uwzględnieniem kwestii etyki badań.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transversalny charakter tych badań.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (9), ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład problemowy, prezentacja dydaktyczna, prezentacja badawcza, kejs, analiza schematów badań, dyskusja		

Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin pisemny (min. 50% ustalonej punktacji) Zaliczenie na ocenę (uczęszczanie na zajęcia, sprawdziany pisemne, opracowanie schematu badawczego, aktywność własna studenta)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / eseje	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Egzamin pisemny – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej min. 50% ustalonej punktacji Zaliczenie na ocenę – średnia ocen cząstkowych dająca pozytywną ocenę końcową (średnia ponad 2,75)											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	9. Poznanie, wiedza, nauka, teoria naukowa. 10. Płaszczyzna ontologiczna i epistemologiczna prowadzenia badań społecznych. Paradygmaty badawcze w naukach społecznych. 11. Badania ilościowe i jakościowe w naukach społecznych. 12. Pomiar w empirycznych badaniach społecznych. 13. Projekt badań i sprawy, które powinny być w nim uwzględnione. 14. Wybór terenu badań i dobór próby badawczej. Pilotáže. 15. Metody i techniki badawcze w naukach społecznych. 16. Moralne aspekty badań empirycznych, doświadczenia badawcze własne.											
Tematyka ćwiczeń	8. Analiza faz procesu badawczego. 9. Konstruowanie problemów i hipotez badawczych. 10. Analiza metod badawczych. 11. Metoda- technika- narzędzie badawcze. Techniki wykorzystywane w naukach społecznych. 12. Sposoby opracowywania wyników badań. 13. Doświadczenia badawcze własne . 14. Zaliczenie schematu badawczego (narzędzia badawczego).											
Literatura podstawowa	Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003. Crowell J.W., Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane, Kraków 2013. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją, Warszawa 2008.											
Literatura uzupełniająca	Buttolh Johnson J., Reynolds H.T., Mycoff J.D., Metody badawcze w naukach politycznych, Warszawa 2010. Gruszczyński L.A., Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowskich, Katowice 2004. Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych, Zielona Góra 1993. Juszczyk S. Statystyka dla pedagogów, Toruń 2004. Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Edward Nycz						Zespół dydaktyczny:						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	KOMUNIKACJA W DZIAŁANIU SPOŁECZNYM		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Historyczno-Pedagogiczny	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Zapoznanie z modelami komunikacji społecznej C3. Zapoznanie z tematyką komunikacji interpersonalnej i mowy ciała w pracy socjalnej C4. Zapoznanie z metodami i technikami oddziaływania społecznego C5. Zapoznanie z problemami w obszarze komunikowania się z klientem		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W09 Posiada wiedzę na temat metod i technik prawidłowej komunikacji będącej elementem aktywności człowieka w działaniu indywidualnym i grupowym.		P7S_WG
	K_W24 Posiada wiedzę na temat systemu kształcenia do zawodu pracownika socjalnego oraz metod i form kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych, w tym kompetencji społecznych i zawodowych.		P7S_WK
Umiejętności	K_U16 Biegle posługuje się w działaniu metodą projektów z wykorzystaniem umiejętności samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.		P7S_UO
	K_U18 Potrafi samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z zakresu kształcenia podstawowych umiejętności zawodowych oraz posiadanych kompetencji społecznych i zawodowych pracownika socjalnego.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K14 Ma pełną kontrolę nad swoimi reakcjami emocjonalnymi w relacjach społecznych. Emocjonalność nie stanowi przeszkody w nawiązywaniu prawidłowych relacji społecznych opartych na akceptacji i poszanowaniu granic indywidualnych innych osób.		P7S_KR
	K_K15 W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, technik i form pracy. Jest ambitny i przekonany o tym, że praca socjalna może być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli uprawiana jest w sposób pozbawiony rutyny, twórczy i kreatywny.		P7S_KO P7S_KR

Forma zajęć:	Wykłady (9), ćwiczenia (9)											
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pokaz, prezentacja, praca z książką											
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / eseje	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, aktywność, przygotowanie prezentacji 50%											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	9. Wprowadzenie do przedmiotu. 10. Podstawowe pojęcia związane z komunikacją społeczną. 11. Modele komunikacji społecznej. 12. Podstawowe umiejętności komunikacyjne pracownika socjalnego. 13. Komunikacja werbalna. 14. Skuteczność komunikacyjna w pracy socjalnej. 15. Obszary problemów i możliwości porozumienia się z klientem. 16. Trudne sytuacje komunikacyjne.											
Tematyka ćwiczeń	6. Poziomy komunikacji interpersonalnej. 7. Trening umiejętności społecznych (interpersonalny, asertywności itd.) . 8. Rodzaje umiejętności interpersonalnych pracownika socjalnego. 9. Bariery utrudniające uważne słuchanie (bariery komunikacyjne). 10. Umiejętność zapobiegania konfliktom oraz rozwiązywania konfliktów w momencie ich powstania.											
Literatura podstawowa	Bocheńska K., Mówię do ciebie, człowieku, Warszawa 2003. Kurcz I., Psychologia języka i komunikacji, Warszawa 2000. Bugajski M., Język w komunikowaniu, Warszawa 2007. Detz J., Sztuka przemawiania: [nie co mówić, ale jak mówić], Gdańsk 2004. Macario L., Rocchi M., Komunikacja w relacjach niesienia pomocy, Kraków 2011. Marcjanik M., Grzeczność w komunikacji językowej, Warszawa 2008. Mckay M., Sztuka skutecznego porozumiewania się, Gdańsk 2002. Paterson, Miles L., Więcej niż słowa : potęga komunikacji niewerbalnej, Gdańsk 2011.											
Literatura uzupełniająca	Bochno E., Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego : studium teoretyczno –empiryczne Kraków, 2004. Grzenia J. Komunikacja językowa w Internecie, Warszawa 2012. Hogan K., Psychologia perswazji : strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi, Warszawa 2001. Sareło Z., Media w służbie osoby : etyka społecznego komunikowania, Toruń 2000. Sikorski W., Gesty zamiast słów : psychologia i trening komunikacji niewerbalnej, Kraków 2012. Sujak E., ABC psychologii komunikacji, Warszawa 2008.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>							Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020					
Koordynator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna							Zespół dydaktyczny					

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	EKONOMIA SPOŁECZNA I ZARZĄDZANIE W POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zdobywa wiedzę na temat organizacji, przedsiębiorstw, norm i reguł prawnych oraz ekonomicznych aspektów funkcjonowania instytucji socjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej. C2. Student zdobywa pogłębioną wiedzę na temat zarządzania instytucjami pomocy społecznej. C3. Student zdobywa wiedzę, która umożliwi mu planowanie i organizowanie sieci partnerów społecznych oraz potrafi aktywnie uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W14 Posiada pogłębioną wiedzę na temat organizacji, przedsiębiorczości, norm i reguł prawnych oraz zarządzania instytucjami pomocy społecznej. Posiada wiedzę na temat standardów usług i instytucji funkcjonujących w systemie pomocy społecznej.		P7S_WK
	K_W23 Posiada wiedzę na temat ekonomicznych aspektów funkcjonowania instytucji socjalnych ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej.		P7S_WK
	K_W29 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych.		P7S_WG
Umiejętności	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniu wzajemnych związków między elementami systemów.		P7S_UK
	K_U14 Potrafi tworzyć podmioty ekonomii społecznej. Sprawnie posługuje się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu organizowania jakości zarządzania w instytucjach pomocy społecznej z zastosowaniem norm i zasad przedsiębiorczości.		P7S_UO P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K10 Potrafi aktywnie współuczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla realizacji projektów. Wykorzystuje zasoby społeczne dla realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (9), ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pogadanka, prezentacja multimedialna, projekt, praca z tekstem		
Forma i warunki zaliczenia:	Przygotowanie do zajęć, aktywność, egzamin pisemny		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / e-owej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Np. 70% egzamin ustny (zdany min. 50% punktów całości), 30% aktywność na zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	11. Teoretyczne podstawy ekonomii społecznej. 12. Koncepcje i funkcje ekonomii społecznej. 13. Modele ekonomii społecznej. 14. Podmioty ekonomii społecznej. 15. Formy prawne funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. 16. Współpraca sektora administracji publicznej i sektora ekonomii społecznej. 17. Finansowanie ekonomii społecznej. 18. Podstawy zarządzania podmiotami ekonomii społecznej. 19. Długofalowa strategia rozwoju ekonomii społecznej w Polsce. 20. Dobre praktyki w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce i na świecie.											
Tematyka ćwiczeń	11. Rola przedsiębiorczości społecznej w rozwoju lokalnym. 12. Wykluczenie społeczne i sytuacja grup defaworyzowanych na rynku pracy. 13. Aktywizacja zawodowa klientów pomocy społecznej. 14. Idea ekonomii społecznej w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej oraz w Polsce. 15. Rola trzeciego sektora w rozwijaniu przedsięwzięć ekonomii społecznej. 16. Zasady zarządzania w funkcjonowaniu podmiotów ekonomii społecznej. 17. Starzenie się społeczeństw wyzwaniem dla ekonomii społecznej. 18. Ekonomia społeczna w programach rządowych i samorządowych. 19. Ekonomia społeczna w wybranych krajach Unii Europejskiej. 20. Projekt społeczny.											
Literatura podstawowa	Głąbicka K., Ekonomia społeczna. Podmioty i instrumenty, Warszawa 2009. Głąbicka K., M. Gagacka, Zarządzanie przedsiębiorstwem społecznym, Radom 2011. Hausner J. (red), Finansowanie i otoczenie prawne podmiotów ekonomii społecznej Kraków http://www.msap.uek.krakow.pl/doki/publ/es_przedsiębiorstwa.pdf . Hausner J. (red), Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce. Teoria i praktyka Kraków http://www.msap.uek.krakow.pl/doki/publ/es_przedsiębiorstwa.pdf . Hausner J. (red.), Zarządzanie podmiotami ekonomii społecznej. Staręga-Piasek J. (red.), Ekonomia społeczna perspektywa rynku pracy i pomocy społecznej, Warszawa 2007.											
Literatura uzupełniająca	Dąbrowska J. (red), Od trzeciego sektora do przedsiębiorczości społecznej – wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce Stowarzyszenie Klon/Jawor Warszawa 2008. Frączek M., Hausner J., Wokół ekonomii społecznej, Kraków 2012. Głąbicka K., Ekonomia społeczna. Podmioty i instrumenty Warszawa 2009. Kaźmierczak T., Hernik K. (red.), Społeczność lokalna w działaniu, Warszawa 2008. www.liskow.org.pl Leś E., Ołdak M. (red.), Podstawy kształcenia w zakresie przedsiębiorczości społecznej pakiet edukacyjny Collegium Civitas Warszawa 2008. Matejczuk A. , Schimanek T., Sobolewski A., Stronkowski P., Długofalowa polityka Rozwoju ekonomii społecznej, Warszawa 2011. Perek-Białas J., Starzenie się ludności – wyzwanie dla podmiotów ekonomii społecznej?, „Ekonomia Społeczna” nr 2/2013(7).											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												

UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr Joanna Janik-Komar	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	TEORIA PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Ukazanie historycznego kontekstu pracy socjalnej oraz budowanie aparatu pojęciowego studentów w obszarze pracy socjalnej. C2. Poznanie uwarunkowań politycznych, społecznych i ekonomicznych świadczenia pracy socjalnej. C3. Poznanie obszarów, wartości i zasad pracy socjalnej. C4. Przekazanie studentom teoretycznych podstaw pracy socjalnej, będących podstawą i przygotowaniem do zastosowania ich w praktycznym działaniu (np. w trakcie praktyk studenckich). C5. Kształtowanie w studentach kreatywności w tworzeniu warsztatu pracy pracownika socjalnego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o charakterze i specyfice pracy socjalnej. Właściwie określa relacje pracy socjalnej w odniesieniu do innych nauk społecznych.		P7S_WG
	W_02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W10 Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej, jako dyscypliny praktycznej i teoretycznej, jej nurtach i podejściach, rozumie tło historyczne i kulturowe uwarunkowania kształtowania się dyscypliny.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych, stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_UW
Forma zajęć:	wykład (9), ćwiczenia (9) - w sali dydaktycznej i w bibliotece		
Metody prowadzenia zajęć:	WYKŁAD - problemowy, prezentacja multimedialna. ĆWICZENIA - dyskusja, opracowanie w zespole referatu o charakterze empirycznym, multimedialna prezentacja referatu z udziałem wszystkich członków zespołu.		
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: W – egzamin ustny / pisemny ; Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: W – egzamin dyskusja panelowa / esej / test ; Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, sprawdziany pisemne, wystąpienia ustne, aktywność, wykonywanie innych zadań...) C. Podstawowe kryteria: W – uzyskanie pozytywnej oceny (dst, plus dst., db, db plus, bdb); Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry-geddykacyjne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	70% egzamin pisemny / ustny (zdany min. 50% punktów całości), 30% aktywność na zajęciach, 20% obecności na zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Historyczne źródła, nurty i kierunki pracy socjalnej – od dobroczynności i filantropii do pracy socjalnej. 2. Praca socjalna XIX i XX wiek oraz rozważania definicyjne. 3. Obszary współczesnej pracy socjalnej. Indywidualne i społeczne źródła deprywacji społecznej. 4. Teoria i praktyka pracy socjalnej. 5. Role zawodowe pracownika socjalnego oraz jego wiedza, umiejętności i kompetencje. 6. Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych. 7. Tendencje i bariery rozwoju pracy socjalnej.											
Tematyka ćwiczeń	1. Analiza wybranych pojęć z zakresu pracy socjalnej, m. in.: pomoc społeczna, wykluczenie społeczne, wsparcie społeczne, ratownictwo, profilaktyka, wolontariat, samopomoc, sieci społeczne, więzi, społeczne, poradnictwo, deprywacja społeczna. 2. Wartości i zasady stosowane w obszarze pracy socjalnej. 3. Relacja pracownik socjalny – klient w pracy socjalnej. 4. Kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych, specjalizacja w zawodzie pracownik socjalny oraz nowe zawody w obszarze pomocy społecznej. 5. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. 6. Praca socjalna na rzecz osób w różnych fazach życia i w różnych kontekstach. 7. Teoria i praktyka pracy socjalnej – omówienie podejść teoretycznych.											
Literatura podstawowa	Czechowska-Bieluga M., Kanios A., Adamowska L., Nowe przestrzenie działania w pracy socjalnej w wymiarze etyczno-prakseologicznym, Kraków 2010. Czechowska-Bieluga M., Kanios A., Praca socjalna. Kształcenie – działanie – konteksty, Kraków 2010. Czechowska-Bieluga M., Poczucie zadowolenia z życia pracowników socjalnych w socjopedagogicznej perspektywie uwarunkowań pełnionej roli zawodowej, Lublin 2013. Frysztański K. (red.), Wartości i normy społeczne – wokół uwarunkowań i czynników pracy socjalnej, Kraków 2002. Gray M., Webb S. A., Social Work. Theories and Methods, London 2009. Gulczyńska A., Granosik M. (red.), Empowerment w pracy socjalnej: praktyka i badania partycypacyjne, Warszawa 2014. Hove D., Krótkie wprowadzenie do teorii pracy socjalnej, Warszawa 2011. Kanios A., Praca socjalna. Zagadnienia teoretyczne i metodyczne, Lublin 2014. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Kantowicz E., Role of Research in Education for Social Work in Europe, Olsztyn 2009. Lishman J., Podręcznik teorii dla nauczycieli praktyki w pracy socjalnej, Katowice 1998. Łuczynska M., Pracownicy socjalni w procesie profesjonalizacji, Warszawa 2013. Małek A., Słany K., Szczepaniak-Wiecha I., Z zagadnień historii pracy socjalnej w Polsce i na świecie, Kraków 2006. Marynowicz-Hetka E., Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki, tom I i II, Warszawa 2006, 2007. Olech A., Etos zawodowy pracowników socjalnych. Wartości, normy, dylematy etyczne, Katowice 2006. Payne M., Modern Social Work Theory, Hampshire 2005. Pilch T., Lepalczyk I. (red.), Pedagogika społeczna, Warszawa 1995. Radwan-Prąglowski J., Frysztański K., Społeczne dzieje pomocy człowiekowi: od filantropii greckiej do pracy socjalnej, Katowice 1998. Raporty z badań w, nad i dla pracy socjalnej. Skidmore R. A., Thackeray M. G., Wprowadzenie do pracy socjalnej, Katowice 1998. Szmagański J., Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych, Warszawa 2004. Teksty źródłowe. Czasopisma m. in. „Tematy”, „Praca Socjalna”. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014. Żukiewicz A., Wprowadzenie do epistemologii pracy społecznej, Łódź 2015.											

Literatura uzupełniająca / Literatura do samodzielnego studiowana przez studenta	Gray D. D., Adopcja i przywiązanie, Sopot 2010. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Pikul-Brodzka D. M., Kuczyńska-Kwapisz J. (red.), Pedagogika specjalna dla pracowników socjalnych, Warszawa 2009. Sutton C., Psychologia dla pracowników socjalnych, Gdańsk 2004. Podgórska-Jachnik J., Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami, Warszawa 2014. Ray M., Phillips J., Praca socjalna ze starszymi ludźmi, Warszawa 2014. Ruszkowska M., Winiarski M., Praca socjalna z dziećmi, młodzieżą i rodziną, Warszawa 2014. Bradshaw J., Zrozumieć rodzinę. Rewolucyjna droga odnalezienia samego siebie, Warszawa 1994. Frysztański K., Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009. Teksty źródłowe. Czasopisma m. in. Auxilium Socjale; Auxilium Socjale Novum; Doradca w Pomocy Społecznej; Empowerment: Kwartalnik Pracowników Socjalnych Śląska Opolskiego; Na Temat; Wspólne Tematy; Poradnik Instytucji Pomocy Społecznej; Praca Socjalna; Pracownik Socjalny; Problemy Społeczne; Niebieska Linia; Forum Bezdomności; Polityka Społeczna; Niepełnosprawność i Rehabilitacja; Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze; Pedagogika Społeczna; Opieka Wychowanie Terapie; Człowiek Niepełnosprawność Społeczeństwo; Pedagogika Rodziny. Czasopisma obcojęzyczne i bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	MATODYKA DZIAŁAŃ W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	3 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na temat metod działania społecznego w obszarze pedagogiki, pracy socjalnej, psychologii, socjologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Przedmiot koncentruje się na zagadnieniach skutecznego działania społecznego z wykorzystaniem instrumentów jakimi dysponuje profesjonalna praca socjalna. Porusza całe spektrum możliwych oddziaływań od działań w zakresie wsparcia socjalnego, przez działania o charakterze profilaktycznym i opiekuńczym, których realizacja możliwa jest zarówno w instytucjach pomocowych jak i w środowisku przy wykorzystaniu naturalnych układów wsparcia. Kształcenie metodyczne zw względu na ogromne zróżnicowanie sytuacji życiowych i potrzeb osób doświadczających społecznej deprivacji uwzględnia zarówno sytuacje kryzysowe, potrzebę działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ale także orientuje się na problematykę jakości życia klientów instytucji pomocy i integracji społecznej. Celem zajęć jest opanowanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do posługiwania się zarówno klasycznymi metodami pracy socjalnej jak: metoda pracy z indywidualnym przypadkiem, metoda pracy z grupą czy metoda środowiskowa ale także opanowanie niezbędnej wiedzy i umiejętności do posługiwania się nowoczesnymi strategiami, technikami i formami pracy socjalnej. Studenci zdobywają umiejętności pozwalające, aby nie tylko działać „na rzecz” osób i grup, lecz „z” osobami i grupami będącymi często niewykorzystanym potencjałem dla samego siebie i swoich środowisk. Celem przedmiotu jest również popularyzacja nowych metod i instrumentów wsparcia społecznego oraz ukazanie aktualnych zagadnień instytucjonalno-organizacyjnych oraz prawnych, które kształtują ramy dla działań pracownika socjalnego w środowisku.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W11 Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz identyfikowania prawidłowości i procesów zachodzących na gruncie struktur społecznych istotne dla wywoływania zmiany społecznej.		P7S_WG
	K_W20 Ma pogłębioną wiedzę z metodyki pracy socjalnej w zakresie inkluzyjnych form pracy socjalnej opartej o zasoby osób, rodzin, grup i całych społeczności, która jest profesjonalną reakcją na zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego. Wie, jakie formy pracy socjalnej pełnią rolę skutecznych mechanizmów włączania społecznego w skali mikro, mezo i makrospołecznej. Posiada wiedzę o mechanizmach, pozwalających na gruncie pracy socjalnej poszukiwać skutecznych metod i forma przeciwdziałania nietolerancji, wszelkim formom dyskryminacji i w coraz wyższym stopniu w warunkach demokratycznego społeczeństwa urzeczywistniać idee sprawiedliwości społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U03 Potrafi właściwie opisywać i diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach społecznych, stawiać na tym tle hipotezy i modele ich weryfikacji.		P7S_UW
	K_U07 Odwołując się do podejść rozwojowych potrafi opracowywać inkluzyjne modele interwencji socjalnej opartej o indywidualne i grupowe zasoby z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi stosowanych w pracy socjalnej.		P7S_UW

Kompetencje społeczne	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełni rolę lidera.											P7S_KO
	K_K05 W działaniu społecznym właściwie określa priorytety służące osiągnięciu wysokiej jego skuteczności i planowej realizacji określanych przez siebie lub innych zadań.											P7S_KO
Forma zajęć:	wykład (9), ćwiczenia (18)											
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, gry dydaktyczne (sytuacyjne), ćwiczenia z wykorzystaniem technik multimedialnych)											
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach) Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach, przygotowanie gry dydaktycznej (sytuacyjnej))											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Kolokwium zaliczeniowe na zakończenie semestru (40%), prezentacja multimedialna (20%), przygotowanie i przeprowadzanie gry dydaktycznej (sytuacyjnej) (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	15. Podstawy metodycznego działania w pracy socjalnej – wprowadzenie do metodyki. 16. Umiejętności pracownika socjalnego i ich kształcenie. 17. Obszary metodycznej pracy socjalnej. 18. Diagnoza społeczna jako podstawowy element warsztatu pracy pracownika socjalnego. 19. Klasyczne metody pracy socjalnej - metoda pracy z indywidualnym przypadkiem. 20. Klasyczne metody pracy socjalnej - zastosowanie metody grupowej w pracy socjalnej. 21. Klasyczne metody pracy socjalnej - metoda pracy środowiskowej. 22. Empowerment, jako strategia wywoływania zmiany w pracy socjalnej. 23. Profilaktyczne wymiary pracy socjalnej z osobą, rodziną, grupą i środowiskiem lokalnym. 24. Pracownik socjalny jako animator lokalnych sieci wsparcia. 25. Multikulturowa praca socjalna. 26. Elementy superwizji w pracy socjalnej. 27. Organizacja pracy własnej pracownika socjalnego (planowanie pracy, proces podejmowania decyzji, gospodarowanie czasem, planowanie ścieżki własnego rozwoju). 28. Innowacyjne podejścia do pracy socjalnej.											

Tematyka ćwiczeń	31. Proksemiczne uwarunkowania relacji pracownik socjalny – klient. 32. Pierwszy kontakt z klientem – uwarunkowani nawiązania właściwych relacji. 33. Bariery właściwej komunikacji w polu pracy socjalnej. 34. Diagnozowanie sytuacji jednostki i rodziny w pracy socjalnej - wywiad środowiskowy. 35. Błędy popełniane w kontakcie z klientem przez pracownika socjalnego. 36. Modele pracy socjalnej w pracy z przypadkiem: model psychospołeczny, funkcjonalny, zorientowany na rozwiązywanie problemów, modyfikacji zachowań 37. Motywowanie klienta do zmiany 38. Kontrakt socjalny w pracy z osoba i rodziną. 39. Techniki i formy pracy z indywidualnym przypadkiem w pracy socjalnej. 40. Formy pracy socjalnej z rodziną. 41. Innowacyjne techniki i formy pracy z osoba i rodziną. 42. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach. 43. Pracownik socjalny wobec klienta agresywnego. 44. Formy pracy z grupą w pracy socjalnej - zalety pracy grupowej. 45. Rodzaje grup w polu pracy socjalnej. 46. Tworzenie grupy – poznanie środowiska, z którego powstaje grupa. 47. Zastosowanie treningu grupowego w pracy socjalnej. 48. Grupy wsparcia – rola i zadania pracownika socjalnego tworzeniu grup wsparcia. 49. Modele i podejścia do pracy ze społecznością lokalną w pracy socjalnej. 50. Etapy pracy ze społecznością. 51. Techniki, formy i narzędzia pracy ze społecznością lokalną. 52. Akcja publiczna, jako technika pracy ze społecznością lokalną. 53. Wolontariat – podstawowy wymiar solidarności – sposoby organizowania wolontariatu do działalności pomocowej, jako obszar pracy socjalnej. 54. Centrum Aktywności lokalnej CAL, jako metoda pracy ze środowiskiem lokalnym. 55. Wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej w aktywizacji społeczności lokalnej. 56. Streetworking w pracy socjalnej w społeczności lokalnej. 57. Rozwój zasobów klientów pracy socjalnej (osobowe, w rodzinie i grupie, w środowisku lokalnego). 58. Budowanie sieci wsparcia – partnerzy lokalni, zasoby środowiska lokalnego, w tym organizacje pozarządowe. 59. Wykorzystanie multimediów w pracy socjalnej. 60. Analiza dobrych praktyk pracy socjalnej z osobami, grupami, rodzinami i społecznością lokalną– model analizy i próba wdrożenia.
Literatura podstawowa	Bąbska B., Marek Rymsza, Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy Środowiskowej, Warszawa 2014 de Robertis C., Metodyka działania w pracy socjalnej, Wydawnictwo, Katowice 1998, de Robertis C., Pascal H., Postępowanie metodyczne w pracy socjalnej z grupami i ze społecznościami, Katowice 1999 Garlin Ch.D., Seabury B.A., Działania interpersonalne w pracy socjalnej, Warszawa 1996, t.I i II. Granosik M., Profesjonalny wymiar pracy socjalnej, Katowice 2006. Jaraczewska J., Krasiejko I. (red.) Dialog Motywujący w teorii i praktyce. red. nauk. Jaraczewska J. M., Krasiejko I., Motywowanie do zmiany w pracy socjalnej i terapii, Wydawnictwo Edukacyjne , Toruń 2012. Jordan P., Ośrodek pomocy i aktywności społecznej – doświadczenia programu Centrum Aktywności Lokalnej, [w:] Jordan P. (red.), Ośrodek pomocy i aktywności społecznej, renesans pracy środowiskowej, Warszawa 2007. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Każmierczak T. (red.), Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk, Warszawa 2014 Kienhuis J., Świtek T., Klient ekspertem. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach I jego zastosowanie w Polsce, Katowice 2007. Kotlarska-Michalska A. (red.), Diagnozowanie i projektowanie w pracy socjalnej, Poznań 1999 Oyster C.K., Grupy, Poznań 2002 Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 3, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 2, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.

Literatura uzupełniająca	„Praca socjalna” – Instytut Rozwoju Służb Społecznych Warszawa – bieżąca lektura czasopisma Brągiel J., Sikora P. (red.), Praca socjalna – wielość perspektyw, Opole 2004. Krasiejko I., Praca socjalna w praktyce asystenta rodziny. Przykład Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach, Katowice 2011 Rymsza M. (red.), Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. Między służbą społeczną a urzędem, Warszawa 2012 Skrzypiec R., Konflikt jak strategia rozwiązywania problemów w społecznościach lokalnych, [w:] Lewenstein B., Schindler J., Skrzypiec R., Partycypacja społeczna i aktywizacja w rozwiązywaniu problemów społecznych, Warszawa 2010. Szczepkowski J., Praca socjalna. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, Toruń, 2010. Trawkowska D., (red.), Pomoc społeczna wobec rodziny. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę, Toruń 2011
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	GLOBALNE PROBLEMY I KWESTIE SPOŁECZNE		
Kod		Punktacja ECTS	1 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. pierwszy)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej, problemów i kwestii społecznych występujących w Polsce		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zdefiniowanie podstawowej terminologii dot. globalizacji oraz problemów i kwestii społecznych. C2. Przekazanie studentom wiedzy na temat wybranych problemów społecznych widzianych z perspektywy globalnej. C3. Przekazanie studentom wiedzy na temat wybranych organizacji międzynarodowych i ich roli w rozwiązywaniu problemów społecznych. C4. Pokazanie konsekwencji procesów globalizacyjnych. C5. Uwrażliwienie na problemy i kwestie społeczne współczesnego świata.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W04 Posiada pogłębioną wiedzę na temat problemów i kwestii społecznych w perspektywie globalnej. Dostrzega związki między sytuacją społeczną, gospodarczą, uwarunkowaniami kulturowymi poszczególnych społeczeństw a potrzebami jednostki i rodziny w pracy socjalnej.		P7S_WG P7S_WK
	K_W19 Posiada pogłębioną i interdyscyplinarną wiedzę o aktualnych problemach społecznych podejmowanych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych. Posiada wiedzę na temat funkcji, uwarunkowań i relacji środowiskowych w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną oraz ich powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi w zakresie nauk społecznych i humanistycznych.		P7S_WG P7S_WK
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.		P7S_UW
	U_02 Odwołując się do posiadanej wiedzy i wyników badań oraz analizy sytuacji potrafi trafnie antycypować zagrożenia zarówno w pracy z osobą i rodziną, jak i w szerszych układach społecznych. Trafnie identyfikuje globalne i lokalne problemy i kwestie społeczne wskazując na możliwe sposoby minimalizowania skutków ich występowania.		K_U06
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.		P7S_UK P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościami społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S_KO
Forma zajęć:	wykład (9), ćwiczenia (9) - w sali dydaktycznej i w bibliotece		

Metody prowadzenia zajęć:	WYKŁAD - informacyjny i problemowy, wykład ilustrowany diagramami, wykresami zebranych w źródłach elektronicznych, literaturze przedmiotu oraz stanowiącymi opracowania własne prowadzącego. ĆWICZENIA - prezentacja badawcza, analiza schematów, przygotowanie multimedialnego referatu nt. wybranych kwestii globalnych											
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, sprawdziany pisemne, wystąpienia ustne, aktywność, obecność na zajęciach, wykonywanie innych zadań) C. Podstawowe kryteria: Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	aktywność na zajęciach (50%), prezentacja multimedialna (30%), 20% obecności na zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	1. Trzy koncepcje społeczeństwa a problemy i kwestie społeczne 2. Problemy i kwestie społeczne – definicje i mechanizmy ich powstawania 3. Globalizacja – definicja i charakterystyka zjawiska 4. Organizacje międzynarodowe w rozwiązywaniu problemów społecznych 5. Jakość życia i konsumpcja 6. Problemy globalne – środki zaradcze											
Tematyka ćwiczeń	1. Ubóstwo na świecie 2. Przestępczość międzynarodowa i terroryzm 3. Ekologia i globalne problemy żywnościowe, surowcowe i energetyczne 4. Zmiany klimatu 5. Rynek pracy 6. Wyścig zbrojeń i rozbrownienie oraz konflikty międzynarodowe 7. Problemy demograficzne współczesnego świata											
Literatura podstawowa	Anioł W., Paradoxy globalizacji, Warszawa 2002. Bąkiewicz, U. Żuławska Rozwój w dobie globalizacji, Warszawa 2010. Chimiak G., Globalizacja a rozwój. Szanse i wyzwania dla Polski, Warszawa 2012. Czerny M., Łuczak R., Makowski J., Globalistyka. Procesy globalne i ich lokalne konsekwencje, Warszawa 2007. Gizicki W. (red.), Organizacje międzynarodowe wobec politycznych i społecznych problemów świata, Warszawa 2012. Jarosz M., Kozak M., Eksplozja nierówności?, Warszawa 2015. Bauman Z., Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika, Warszawa 2000. Jawłowska A., Kempny M., Konsumpcja – istotny wymiar globalizacji kulturowej, Warszawa 2005.											
Literatura uzupełniająca/ Literatura do samodzielnego studiowania przez studenta	www.fao.org www.pah.org.pl/uchodźcy www.unhcr.pl www.unic.onz.org.pl www.unstats.un.org www.who.dk Bauman z., Praca, konsumpcjonizm i nowi ubodzy, Warszawa 2006. Bauman Z., Płynne czasy. Życie w epoce niepewności, Warszawa 2007. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009. Hryniewicz J., Nierówności społeczne, globalizacja i produktywność w różnych kontekstach kulturowych, na przykładzie państw OECD, Warszawa 2011. Hryniewicz J., Polityka wielokulturowości, zjawiska towarzyszące i przesłanki niepowodzenia (w): Bieńkowska Małgorzata, Sadowski Andrzej (red.): Polityka wielokulturowości a migracje, Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, ss. 11-34, Warszawa 2012. Jedlińska, R., Rogalska J., Polska w dobie globalizacji – wybrane problemy, „Biblioteka Regionalisty”, 2010, Issue 10, pp. 51-59. Srzykiewicz J., Kulesza M. (red.), Integracja w świecie powszechnej migracji, Warszawa 2008. Teksty źródłowe. Czasopisma polskie i obcojęzyczne oraz bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.											

KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordinator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	KOMPETENCJE SPOŁECZNE I ZAWODOWE PRACOWNIKA SOCJALNEGO											
Kod		Punktacja ECTS				2 pkt.						
Wydział	Nauk Społecznych			Kierunek			Praca socjalna					
Poziom organizacyjny	Studia II st.			Forma studiów			Niestacjonarne					
Język przedmiotu	polski			Grupa treści kształcenia			Przedmiot specjalnościowy					
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.											
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy na temat kompetencji społecznych i zawodowych niezbędnych w zawodzie pracownika socjalnego. C2. Analiza znaczenia kompetencji komunikacyjnych pracowników socjalnych w wykonywaniu ich zadań. C3. Pogłębienie wiedzy na temat roli asertywności w pracy socjalnej. C4. Rozwijanie potrzeby doskonalenia zawodowego.											
EFEKTY KSZTAŁCENIA												
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu						Odniesienia do efektów specjalnościowych					
Wiedza	K_W24 Posiada wiedzę na temat systemu kształcenia do zawodu pracownika socjalnego oraz metod i form kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych, w tym kompetencji społecznych i zawodowych.						P7S_WK					
Umiejętności	K_U18 Potrafi samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z zakresu kształcenia podstawowych umiejętności zawodowych oraz posiadanych kompetencji społecznych i zawodowych pracownika socjalnego.						P7S_UK					
Kompetencje społeczne	K_K02 Potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób w celu samodzielnego rozwiązywania ich własnych problemów.						P7S_KK P7S_KO					
	K_K12 Ma pogłębioną samoświadomość odnoszącą się do posiadanej wiedzy oraz kompetencji społecznych. Potrafi krytycznie oceniać swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planować dalsze etapy rozwoju osobistego. Jest przekonany o konieczności dalszego doskonalenia zawodowego.						P7S_KK					
Forma zajęć:	Ćwiczenia (9)											
Metody prowadzenia zajęć:	Praca w grupach, dyskusja, studium przypadku, gry interakcyjne											
Forma i warunki zaliczenia:	Praca pisemna											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Aktywność na zajęciach, referat											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												

Tematyka ćwiczeń	9. Komunikacyjne kompetencje pracownika socjalnego 10. Aktywne słuchanie w pracy socjalnej 11. Asertywność w pracy socjalnej 12. Zasady udzielania informacji zwrotnej w pracy socjalnej 13. Kompetencje w zakresie wzmacniania zdolności grup i społeczności lokalnych do rozwiązywania własnych problemów 14. Kompetencje w zakresie diagnozowania potrzeb oraz problemów społecznych 15. Kompetencje w zakresie udzielania pomocy i wsparcia 16. Sposoby rozwijania kompetencji społecznych oraz zawodowych
Literatura podstawowa	Gast L., Bailey M., Doskonalenie komunikacji w pracy socjalnej, , Warszawa 2014. Jedliński K. i in., Trening interpersonalny, Warszawa 2011. Król-Fijewska M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku czyli 13 wykładów o asertywności, Warszawa 2005. Król-Fijewska M., Trening asertywności, Warszawa 1993. Weissbrot-Koziarska A., Komunikacyjne kompetencje pracownika socjalnego w procesie poradniczym, [w:] Szkoła, komunikacja i edukacja. Komunikowanie się w różnorodnych relacjach interpersonalnych, K. Czerwiński, A. Knocińska, M. Okrasa (red.), Toruń 2012, s. 178-189.
Literatura uzupełniająca	Janiak A. M., Jankowska K., Heller W., Kompetencje społeczne w edukacji, pracy socjalnej i relacjach zawodowych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Kalisz 2012. Musioł S., Twardowska M., Pracownik socjalny - profesjonalne działanie na rzecz osób wykluczonych, Warszawa 2011. Smółka P., Kompetencje społeczne: metody pomiaru i doskonalenia umiejętności interpersonalnych, Warszawa 2008. Szewczyk A., Pracownik socjalny jako refleksyjny praktyk, czyli rozważania o różnych sytuacjach poradniczych, „Praca Socjalna” 2013, nr 6, s. 111-119. Tylikowska A., Kompetencje społeczne a osobowość, „Edukacja Ekonomistów i Menedżerów” 2006, Nr 3, s. 41-51.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	WSPÓLczesNE KIERUNKI ROZWOJU POLITYKI SPOŁeczNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami (polityka społeczna, instrumenty polityki społecznej, doktryny, modele polityki społecznej etc.). C2. Zapoznanie z modelami i doktrynami polityki społecznej w Polsce i krajach UE. C3. Zapoznanie z podmiotami, instrumentami, celami i zadaniami realizowanymi w obszarze globalnej, regionalnej i lokalnej polityki społecznej. C4. Zapoznanie z wartościami socjalnymi w Polsce i UE. C5. Scharakteryzowanie współczesnych problemów socjalnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej oraz zapoznanie z głównymi kierunkami współczesnej polityki społecznej-aktywnej polityki społecznej, <i>welfare mix</i>, <i>vorkfare state</i>, państwa pomocniczego.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W30 Ma pogłębioną wiedzę na temat ewolucji podmiotów polityki społecznej w odniesieniu do funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Zna struktury i instytucje polityki społecznej oraz prawa nimi rządzące w relacji z systemem opieki i wsparcia jednostki, rodziny i grup społecznych.		P7S_WK
	K_W16 Posiada wiedzę na temat strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym.		P7S_WG
Umiejętności	K_U19 Posiada umiejętność zgłaszania samodzielnie formułowanych propozycji rozwiązań z wykorzystaniem instrumentów polityki społecznej i pracy socjalnej, dotyczących konkretnych problemów i kwestii społecznych oraz umiejętność dokonywania opartych na wiedzy i procedurach rozstrzygnięć w tym zakresie. Potrafi zgłaszać rozwiązania o charakterze innowacyjnym.		P7S_UW P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S_KO
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (9); ćwiczenia (9)		

Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, prezentacja multimedialna, ćwiczenia w grupach											
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – egzamin pisemny/ustny; zaliczenie z oceną ćwiczenia – zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (całkowicie)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wykład - 100% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), Ćwiczenia - 75 % obecność na zajęciach, 15% aktywność na zajęciach, 15 % przygotowanie do zajęć.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	14. Wprowadzenie do polityki społecznej. Definicje: polityka społeczna, polityka socjalna, europejska polityka społeczna, wartości w polityce społecznej. 15. Modele polityki społecznej, doktryna społeczna. 16. Podmioty polityki społecznej w Polsce i UE. 17. Instrumenty polityki społecznej w Polsce i UE. 18. Wartości socjalne w Polsce i UE. 19. Cele polityki społecznej. 20. Triada dobrobytu społeczeństwa nowoczesnego. 21. Teoretyczne aspekty rozwoju polityki społecznej i <i>welfare state</i> 22. <i>Welfare state</i> – geneza, rozwój, schyłek. Koncepcje teoretyczne i rezultaty praktyczne. Spory o przyszłość <i>welfare state</i> – zarys stanowisk. Instytucje <i>welfare state</i>. 23. Istotne czynniki powstania państwa dobrobytu w XIX w. Przełomowe okresy w powstawaniu państwa socjalnego. Przyczyny kryzysu państwa opiekuńczego. Strategie walki z kryzysem państwa opiekuńczego (np. koncepcję nowego zarządzania w sektorze publicznym- <i>new public management</i>). 24. Globalna i europejska polityka społeczna wybrane typologie modeli polityki społecznej Charakterystyka modelu współczesnej polityki społecznej. 25. Współczesne strategie w polityce społecznej państw UE. 26. Dokumenty wydawane przez Komisję Europejską w ramach integracji krajów UE.											
Tematyka ćwiczeń	5. Współczesne problemy socjalne w Polsce i krajach Unii Europejskiej. 6. Lokalna polityka społeczna. Pokazanie przykładów długofalowych działań przyjętych i realizowanych przez władze publiczną w środowisku lokalnym - dobre praktyki. 7. Wielosektorowa polityka społeczna (podmioty prywatne, pozarządowe) 8. Prezentacja wybranych typologii modeli polityki społecznej: Bismarcka, Beveridge’a, marginalny, motywacyjny, instytucjonalny, państwo pozytywne, państwo dobrobytu, państwo bezpieczeństwa socjalnego, liberalny, konserwatywno-korporacyjny, socjaldemokratyczny, anglosaksoński, skandynawski, pasa-faciński, konserwatywny, hegemonia nieprawicy, radykalny, protestancko-socjaldemokratyczny, późnej mobilizacji kobiet, anglosaski, południowoeuropejski, prorynkowy, pro etatystyczny, instytucjonalno-redystrybucyjny, bazowego bezpieczeństwa, korporacyjny, obejmujący, adresowany, dobrowolny subsydiowany przez państwo. Zapoznanie z modelem polityki społecznej wg. R. Titmussa, N. Furnissa i D. Tiltona, G. Esping-Andersena, A. Giddensa, M. Książepolskiego, T. Szumlicza.											
Literatura podstawowa	Auleytner J., Polityka społeczna czyli ujarznienie chaosu socjalnego, Warszawa 2002. Auleytner J., Polityka społeczna. Teoria i organizacja, Warszawa 2000. Balcerzak-Paradowska B., Praca i polityka społeczna wobec wyzwań integracji, Warszawa 2003. Dziewięcka-Bokun L., Zamorska K., Polityka społeczna. Teksty źródłowe, Wrocław 2008. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M. (red.), Polityka społeczna, Warszawa 2008. Gabryszak R., Magierka D. (red.), Wprowadzenie do Polityki społecznej, Warszawa 2008. Głąbicka K., Europejska przestrzeń socjalna. Zarys problematyki, Warszawa 2002. Głąbicka K., Polityka społeczna państwa polskiego u progu członkostwa w Unii Europejskiej, Radom 2004. Golinowska S., Polityka społeczna. Koncepcje – instytucje – koszty, Warszawa 2000. Kurzynowski A., (red.), Polityka społeczna, Warszawa 2003. Orczyk J., Polityka Społeczna. Uwarunkowania i cele, Poznań 2007. Panek T. (red.), Statystyka Społeczna, Warszawa 2007. Szopa B., Państwo wobec problemów pracy i polityki społecznej. [w:] „Praca i Zabezpieczenie Społeczne.” Nr 6, czerwiec 2006. Szumlicz T., Modele polityki społecznej, Warszawa 1994. Turnowiecki W., Polityka społeczna, Gdańsk 2008.											

Literatura uzupełniająca	„Polityka Społeczna”. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Warszawa. Balcerzak-Paradowska B., Praca i polityka społeczna wobec wyzwań integracji, Warszawa 2003. Głąbicka K., Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne, Warszawa 2001. Golinowska S. i inni., Dekada polskiej polityki społecznej. Od przełomu do końca wieku, Warszawa 2000. Jorens Y., Zmiana polityki społecznej w Unii Europejskiej. „Polityka Społeczna” nr 3, marzec 2005. Książkowski M., Dylematy polityki społecznej w Polsce, [w:] Modele polityki społecznej. Pożądany model dla Polski, Warszawa 1999. Raport społeczny Polska 2005. Rysz-Kowalczyk B., Leksykon polityki społecznej, Warszawa 2001.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	WARTOŚCI I NORMY ETYCZNE W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Pracownik socjalny jest osobą, która poprzez różne metody i formy pracy, zмага się z ludzkimi losami. Celem tej profesjonalnej działalności jest dążenie do zmiany sytuacji uwikłanych w trudy życia klientów. Ma on zapobiegać dysfunkcji poprzez włączanie ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Jednak, aby było to możliwe musi on traktować swoją pracę jako misję, w której obok niezbędnej wiedzy i umiejętności należy wykazać się określoną postawą moralną. Aspekt postaw moralnych pracownika socjalnego stawiany jest na równi z jego wysokimi kwalifikacjami zawodowymi, bowiem swoja postawą kształtuje on zachowania, poglądy i świadomość społeczną klientów pomocy społecznej. Pracownik socjalny jako podmiot, sprawujący kontrolę nad otoczeniem i samokontrolę nad sobą samym, tworzy w swoim umyśle strukturę sieci poznawczej. Sieć ta stanowi model rzeczywistości i pozwala każde działanie zanalizować i ocenić jako subiektywnie pozytywne lub negatywne. Człowiek jest przedmiotem oddziaływań pracy socjalnej, przy czym jest to człowiek, który wymaga pomocy, albowiem własnymi siłami i możliwościami nie pokona trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znajduje. Jego los zależy zatem, jeśli nie całkowicie, to co najmniej w dużym stopniu od tych, którzy do tego pomagania zostali powołani. Z tak powstającej konfiguracji (z jednej strony ci, którzy pomagają – z drugiej ci, którym pomagają) wynika wprost ranga i znaczenie aspektów etycznych postępowania tych, którzy zawodowo pomagają innym. Główną ideą pracy socjalnej jest poszanowanie godności człowieka i obrony tej godności, prawa człowieka do samostanowienia, dbałość o równość szans. Takie cechy osobowości pracownika socjalnego jak: pracowitość, obowiązkowość, sumiennosc, zdyscyplinowanie, rzetelnosc określają znaczenie etyki tego zawodu. Pracownik socjalny zobowiązany jest działać na rzecz dobra ogólnego, zobowiązany jest zapewnić osobom uprawnionym dostęp do niezbędnych świadczeń i szans życiowych. Etyka zawodowa pracownika socjalnego obejmuje takie zagadnienia jak: odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec klienta, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec współpracowników, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec pracodawcy, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec własnego zawodu, odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego wobec społeczeństw. Pracownika socjalnego w Polsce obowiązują standardy etyczne określone w Kodeksie Etycznym Pracowników Socjalnych PTPS, które wskazują, że w swojej codziennej pracy powinien on przedkładać dobro jednostki i społeczeństw nad interesy własne. Powinien on przy tym być całkowicie apolityczny i zachowywać się godnie z poszanowaniem godności swoich klientów. Pracownik socjalny w wypełnianiu swoich obowiązków powinien wykazać się rzetelnoscą i bezstronnością. Jego działania powinny być jawne i zrozumiałe dla klienta, wolne od podejrzeń o jakakolwiek formę interesowności. Kodeks Etyczny pracownika socjalnego to nie tylko zbiór nakazów i zakazów, których należy przestrzegać wykonując ten zawód, lecz również przekazanie pewnych wartości, m.in. takich jak: działanie na rzecz dobrobytu społecznego, poprawa warunków bytu osób, rodzin, grup społecznych oraz działania i zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości społecznej Pracownik socjalny bierze odpowiedzialność za drugiego człowieka, a także dokonuje w swojej pracy ciągle wyborów o charakterze etycznym. Najwięcej rozterek i konfliktów wewnętrznych pojawia się w sytuacjach związanych z praktyką bezpośrednią. Jednak stale pozostaje bez odpowiedzi pytanie gdzie jest granica ingerencji pracownika socjalnego w system wartości zwracającego się o pomoc klienta? Liczne dylematy wywołują także problemy wynikające z polityki i programów pomocy społecznej. Pomocna w rozwiązaniu tych kwestii ma być wiedza o godności ludzkiej i odpowiedzialności etycznej pracownika socjalnego wobec klienta, współpracowników, pracodawcy i własnego zawodu.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu	Odniesienia do efektów specjalnościowych	

Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pracy socjalnej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG									
	K_W13 Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą deontologicznych podstaw pracy socjalnej. Zna zasady i normy etyczne wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz ich źródła krajowe i międzynarodowe.		P7S_WG P7S_WK									
Umiejętności	K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej.		P7S_UW									
	K_U17 Potrafi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.		P7S_UW									
Kompetencje społeczne	K_K08 Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego na gruncie kodeksów etyki zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.		P7S_KR									
Forma zajęć:	Wykład (9) i ćwiczenia (9)											
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, pogadanki, metody sytuacyjne, gry dydaktyczne											
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie bez oceny Ćwiczenia - zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	30% aktywność na zajęciach, 70 % prezentacja i referat											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	9. Kodeksy etyczne. Kodeks Etyczny Pracowników Socjalnych. 10. Dylematy etyczne pracy w pracy socjalnej i pomocy społecznej. Podstawowe pojęcia (dylemat, konflikt wewnętrzny, dysonans poznawczy itp.) 11. Problemy etyczne wynikające ze spotkania z klientem, polityki i programów polityki społecznej. 12. Godność ludzka. Wartości kształtujące szacunek do drugiego człowieka i samego siebie. 13. Współczesne zagrożenia godności ludzkiej. 14. Czynniki o charakterze przyrodniczym i społecznym zagrażające godności ludzkiej. 15. Umacnianie (<i>empowerment</i>) jako etyczny paradygmat w pracy socjalnej. Relacja z klientem i współpracownikiem. 16. Naruszenie zasad etyki w spotkaniu pracownika socjalnego z klientem i konsekwencje.											
Tematyka ćwiczeń	5. Wybrane problemy społeczne jako wyzwania dla etyki zawodowej pracowników socjalnych. 6. Metody, techniki i sposoby rozmowy z klientem w sytuacji tzw. trudnego spotkania. 7. Modele metodycznego postępowania w sytuacji dylematu etycznego. 8. Sytuacje zagrożenia godności klienta pomocy społecznej.											

Literatura podstawowa	Chyrowicz B., O sytuacjach bez wyjścia w etyce, Kraków 2008. Dominiak T., Etyka pracownika socjalnego w działaniu: ethos i profesjonalizm, „Praca Socjalna” 2005, nr 1. Dubois B., Miley K. (red.): Praca socjalna, zawód, który dodaje sił. T. 1 i 2, Katowice 1999. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Grzybek G., Podstawy pracy socjalnej. Ujęcie antropologiczno-etyczne, Bielsko-Biała 2006. Kamiński T., Etyka pracownika socjalnego, Częstochowa 2003. Kantowicz E., Elementy teorii i praktyki socjalnej, Olsztyn 2001. Olech A., Etos zawodowy pracowników socjalnych. Wartości, normy, dylematy etyczne, Katowice 2006. Trawkowska D., Portret współczesnego pracownika socjalnego. Studium socjologiczne, Katowice 2006. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin. Podręcznik akademicki, Opole 2012.
Literatura uzupełniająca	Brağiel J., Sikora P., (red.), Praca socjalna-wielość perspektyw. Rodzina-Multikulturowość-Edukacja, Opole 2004. Brağiel J.,Kurcz A., (red.): Pracownik socjalny. Wybrane aspekty transformacji społecznej, Opole 2002. Głabcicka K., Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne, Warszawa 2001. Krasiejko I.: Metodyka działania asystenta rodziny, Katowice 2010 Marynowicz-Hetka E., (red.): Pedagogika społeczna. Podręcznik Akademicki, Warszawa 2006. Marzec-Holka K., (red.): Pomoc społeczna. Praca socjalna. Teoria i praktyka. T.I i II, Bydgoszcz 2003, 2004. Materne J.: Pedagogika socjalna: systematyzacja zagadnień i pojęć, Szczecin 1999 Rybczyńska D, Olszak-Krzyzanowska B. (red.), Aksjologia pracy socjalnej - wybrane zagadnienia. Pracownik socjalny wobec problemów i kwestii społecznych. Katowice 1991.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordinator przedmiotu: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	SOCJOLOGICZNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA RODZINY		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, semestr drugi)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy o rodzinie, jej przemianach i uwarunkowaniach funkcjonowania we współczesnym świecie. C2. Analiza fenomenologiczna rodzicielstwa w kontekście jego realizacji. C3. Prawidłowe posługiwanie się terminologią dotyczącą rodziny i rodzicielstwa. C4. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych badań nad rodziną.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w socjologii rodziny na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym we współczesnej rodzinie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów jej przemian oraz kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U01 Potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w rodzinie oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania socjologii rodziny.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K 06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje wartość rodziny i swoją postawą afirmuje jej znaczenie dla rozwoju jednostki i społeczeństwa. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności. Podejmuje działania na rzecz przewycięzania kryzysów.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (9); Ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, prezentacje multimedialne, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne – prezentacja multimedialna
Kryteria oceny	70% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 30% prezentacja i aktywny udział w zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	7. Rodzina – zmiany we współczesnym definiowaniu. 8. Znaczenie rodziny, genów i kultury w kształtowaniu jednostki. 9. Funkcje rodziny. 10. Cykl życia rodziny i jego charakterystyka. 11. Style życia we współczesnej rodzinie. 12. Rozpad rodziny. Rozwód i jego konsekwencje.											
Tematyka ćwiczeń	7. Historia rozwoju i przemian funkcjonowania rodziny. 8. Kryzys rodziny i sposoby jego interpretacji. 9. Nowe ojcostwo i nowe macierzyństwo. 10. Alternatywne modele rodziny. 11. Współczesne zagrożenia w funkcjonowaniu rodziny i możliwości ich przezwyciężania. 12. Aktualne tendencje w polityce prorodzinnej – założenia a rzeczywistość.											
Literatura podstawowa	Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w kontekście współczesnych przemian społecznych, Opole 2012. Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w sytuacji dezorganizacji rodziny i możliwości wspomagania rodziców, Opole 2014. Jeziorański M., Opozda D., Rynio A., Rodzina przestrzenią rozwoju osoby: perspektywa pedagogiczna, Lublin 2012. Kwak A., Rodzina w dobie przemian. Małżeństwo i kohabitacja, Warszawa 2005. Szlendak T., Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie, PWN, Warszawa 2012; Tyszka Z., Socjologia rodziny, Warszawa 2011.											
Literatura uzupełniająca	Adamski F., Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy, Kraków 2002. Brągiel J., Górnicka B., Rodzicielstwo w obliczu niepełnosprawności i zaniedbania, Opole 2014. Brągiel J., Kaniok E.P., Kurcz A., Rodzicielstwo w kontekście wychowania i edukacji, Opole 2012. Klimczuk Z., Socjologia rodziny: zagadnienia wybrane, Olsztyn 2008. Opozda D., Rodzicielstwo: wybrane zagadnienia kontekstów edukacyjnych, Lublin 2007. Oraz wybrane artykuły z czasopisma: „Roczniki Socjologii Rodziny”. Tyszka Z. (red), Współczesne rodziny polskie - ich stan i kierunek przemian. Poznań 2001. Tyszka Z., Wachowiak A., Podstawowe pojęcia i zagadnienia socjologii rodziny, Poznań 1997.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Prof. zw. dr hab. Józefa Brągiel						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PEDAGOGIKA SPOŁECZNA W PRACY Z DZIECKIEM, RODZINĄ I GRUPĄ SPOŁECZNĄ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, semestr drugi)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy o roli pedagogiki społecznej w działaniach na rzecz jednostki i grupy. C2. Kształtowanie umiejętności wiązania teorii i praktyki pedagogiki społecznej w zakresie pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną (w kontekście projektowania i realizacji wsparcia społecznego). C3. Analiza metod pracy z indywidualnym przypadkiem, metod pracy grupowej i organizowania środowiska jako ważniejszych zadań pedagogiki społecznej. C4. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych działań na rzecz wsparcia dziecka, rodziny i grupy społecznej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W02 Zna terminologię używaną w pedagogice społecznej na poziomie rozszerzonym oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.		P7S_WG
	K_W06 Posiada pogłębioną wiedzę o zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym we współczesnym społeczeństwie. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów jej przemian oraz kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.		P7S_WG
	K_W19 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych problemach społecznych podejmowanych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych. Posiada wiedzę na temat funkcji, uwarunkowań i relacji środowiskowych w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną.		P7S_WG P7S_WK
Umiejętności	K_U01 Potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w rodzinie i grupie społecznej oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej.		P7S_UW
	K_U06 Odwołując się do posiadanej wiedzy i analizy sytuacji potrafi trafnie antycypować zagrożenia zarówno w pracy z dzieckiem i rodziną, jak i w grupie społecznej. Trafnie identyfikuje sytuacje trudne wskazując na możliwe sposoby ich przezwycięzania i minimalizowania ich negatywnych skutków.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje wartość jednostki (zarówno dziecka jak i osoby dorosłej) oraz rodziny. Planuje oraz podejmuje działania na rzecz przezwycięzania sytuacji trudnych pojawiających się w życiu dziecka, rodziny i grupy społecznej.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (9), Ćwiczenia (9)		

Metody prowadzenia zajęć:	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, Dyskusja, Metoda zadaniowa (przygotowanie projektu pracy z dzieckiem i rodziną w sytuacji trudnej)											
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (projekty pracy z dzieckiem, rodziną, grupą społeczną)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	60% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 40% prezentacja i aktywny udział w zajęciach,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	6. Zadania pedagogiki społecznej w kontekście działań społeczno-pedagogicznych na rzecz jednostki, rodziny i grupy społecznej. 7. Siły społeczne i wsparcie społecznej jako kluczowe kategorie w teorii i praktyce pedagogiki społecznej. 8. Diagnostyka, profilaktyka i poradnictwo w perspektywie pedagogiki społecznej. 9. Metody pracy z jednostką i grupą w perspektywie pedagogiki społecznej i pracy socjalnej. 10. Rządowe i pozarządowe inicjatywy na rzecz wspierania rozwoju i funkcjonowania dziecka, rodziny i wybranych grup społecznych											
Tematyka ćwiczeń	6. Analiza metod pracy z indywidualnym przypadkiem, metod pracy grupowej i organizowania środowiska jako ważniejszych zadań pedagogiki społecznej. 7. Pedagogika społeczna w pracy z dzieckiem: - wspieranie rozwoju biopsychospołecznego dziecka, - wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, - pomoc psychopedagogiczna dziecku specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, - opieka nad dzieckiem w sytuacji zagrożenia. 8. Pedagogika społeczna w pracy z rodziną: - działania na rzecz wspomagania rozwoju i funkcjonowania współczesnej rodziny, - przezwyciężanie sytuacji trudnych i kryzysowych w rodzinie, - poradnictwo socjalne dla rodziny. 9. Pedagogika społeczna w pracy z grupą społeczną: - aktywizacja pierwotnych grup społecznych, - przezwyciężanie problemów marginalizowanych grup społecznych. 10. Projektowanie i realizacja działań społecznych na rzecz dziecka, rodziny i grupy społecznej w warunkach zmieniającej się rzeczywistości.											
Literatura podstawowa	Kawula S. (red.), Pedagogika społeczna. Dokonania - Aktualność - Perspektywy, Toruń 2006. Matyjas B., Dzieciństwo w kryzysie. Etiologia zjawiska, Warszawa 2008. Pilch T., I. Lepalczyk (red.), Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie, Warszawa 2008. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin, Opole 2012. Badora S., Czeredrecka B., Marzec D., Rodzina i formy jej wspierania, Kraków 2001.											
Literatura uzupełniająca	Lalak D., Pilch T., Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												

UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PROSEMINARIUM BADAWCZE		
Kod		Punktacja ECTS	5 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Poznanie głównych zasad pisarstwa naukowego, zasad sprawnego postępowania przy tworzeniu pracy oraz metod gromadzenia materiałów źródłowych do pracy i ich praktycznego zastosowania w toku tworzenia pracy własnej. C2. Samodzielne poszukiwanie, a następnie posługiwanie się literaturą przedmiotu i materiałami źródłowymi, w tym dokumentowania faktu wykorzystania cudzego dorobku intelektualnego. C3. Student potrafi wymienić i wyjaśnić typy badań pedagogicznych. C4. Opracowanie wstępnej koncepcji badań własnych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Seminarium (36)		
Metody prowadzenia zajęć:	prezentacje multimedialne, dyskusja, metoda zadaniowa (wykonywanie ćwiczeń)		

Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenia z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Grupy dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny												
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka zajęć seminaryjnych	17. Sposoby i zasady redagowania prac naukowych w obszarze nauk społecznych. 18. Analiza i interpretacja wyników badań zawartych w piśmiennictwie z zakresu pracy socjalnej. 19. Podstawowe cechy, zasady i metody pracy naukowej w obszarze pracy socjalnej. 20. Stanowiska i podejścia metodologiczne w badaniach społecznych. 21. Orientacje badawcze, strategie i metody badań w obszarze nauk społecznych. 22. Interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter badań społecznych. 23. Planowanie procesu badawczego. 24. Krytyczna analiza wyników badań w praktyce pracy socjalnej. 25. Dobór i stosowanie procedur badawczych. 26. Formułowanie problemów badawczych i hipotez oraz zmiennych i wskaźników. 27. Dobór metod i technik badawczych adekwatnie do postawionych problemów badań. 28. Samodzielnie opracowywanie narzędzi badawczych. 29. Sposoby prezentacji i interpretacji wyników badań. 30. Formułowanie wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. 31. Zastosowanie wybranych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego. Formułowanie wstępnego tematu i koncepcji pracy własnej – prezentacja na forum grupy seminaryjnej. 32. Podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.											
Literatura podstawowa	Maszkę A. W., Metody i techniki badań pedagogicznych, Rzeszów 2008. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 2007. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych: strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2010. Szumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005. Wojciechowska R., Przewodnik metodyczny pisania pracy dyplomowej, Warszawa 2010.											
Literatura uzupełniająca	Dudziak A., Żejmo A., Redagowanie prac dyplomowych: wskazówki metodyczne dla studentów, Warszawa 2008. Kozłowski R., Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych: wykorzystanie programu komputerowego i Internetu, Warszawa 2009. Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską?: poradnik dla studentów, Kraków 2010. Zenderowski R., Praca magisterska – licencjat: krótki przewodnik do metodologii pisania i obrony pracy dyplomowej: poradnik, Warszawa 2011.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	SEMINARIUM MAGISTERSKIE		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 + 20 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci i czwarty)	Forma studiów	Niestacjonarne/ stacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Poznanie metod, technik i narzędzi badawczych stosowanych w naukach społecznych. C2. Opracowanie tematu i planu pracy badawczej. C3. Zdobywanie i przetwarzanie informacji z literatury przedmiotu i innych źródeł.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmataczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U02 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.		P7S_KO
Forma zajęć:	Seminarium (18 + 18 + 18)		
Metody prowadzenia zajęć:	Konwersacja, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry-dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	100% zgromadzenie literatury przedmiotu, analiza; zebranie materiału informacyjnego, opracowanie i wyciągnięcie wniosków. Napisanie pracy magisterskiej.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka seminarium	12. Przedstawienie struktury pracy dyplomowej. 13. Określenie obszaru badań. 14. Sposoby korzystanie z materiałów źródłowych i literatury przedmiotu. 15. Wybór tematu pracy. 16. Strategia prowadzenia badań jakościowych i ilościowych. 17. Formułowanie problemów i hipotez badawczych. 18. Dobór zmiennych i wskaźników. 19. Zapoznanie z metodami, technikami i narzędziami stosowanymi w badaniach prowadzonych w naukach społecznych. 20. Konstruowanie narzędzi badawczych. 21. Standaryzacja narzędzi. 22. Analiza zgromadzonych informacji. 23. Wyciąganie wniosków z przeprowadzonych badań.											
Literatura podstawowa	Angrosino M., Badanie etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa 2010. Atkinson P., Hammersley M., Metody badań terenowych, Poznań 2000. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2007. Banks M., Materiały wizualne w badaniach jakościowych, Warszawa 2009. Barbour R., Badania fokusowe, Warszawa 2011. Becker H. S., Warsztat pisarski badacza, Warszawa 2013. Denzin N. L., Lincoln Y., Metody badań jakościowych, t. 1. i 2. Warszawa 2009. Eco U., Jak napisać pracę dyplomową Poradnik dla humanistów, Warszawa 2007. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, Warszawa 2011. Gibbs G., Analizowanie danych jakościowych, Warszawa 2011. Kawecki I., Metoda etnograficzna w badaniach edukacyjnych, Łódź 1994. Konarzewski K., Jak uprawiać badania oświatowe?, Warszawa 2000. Krüger H. H., Metody badań w pedagogice, Gdańsk 2007. Kvale S., InterViews Wprowadzenie do jakościowego wywiadu badawczego, Białystok 2004. Łobocki M., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Kraków 2003. Marszałkowska M., Standardy pracy socjalnej. Raport końcowy. Analiza zasobów, Warszawa 2005. Miles M. B., Huberman A. M., Analiza danych jakościowych, Białystok 2000. Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Pllich T., Zasady badań pedagogicznych Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rapley T., Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, Warszawa 2011. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją. Warszawa 2008. Sztompka P., Socjologia wizualna Fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005. Urbaniak-Zajac D., Piekarski J., Jakościowe orientacje w badaniach pedagogicznych, Łódź 2001.											
Literatura uzupełniająca	Palka S., Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna, Gdańsk 2006. Maszke A. W., Metodologiczne podstawy badań pedagogicznych, Rzeszów 2004. Sztumski J., Wstęp do metodologii i techniki badań społecznych, Katowice 1995.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska						Zespół dydaktyczny: Prof. UO, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PROJEKTY SPOLECZNE		
Kod		Punktacja ECTS	3 + 3 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi) (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot do wyboru
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na temat działania społecznego w obszarze pedagogiki, pracy socjalnej, psychologii, socjologii.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Projekt socjalny stał się współcześnie jedną z istotnych strategii osiągnięcia zmiany społecznej w polu pracy socjalnej. W procesie profesjonalizacji wskazano precyzyjnie jego poszczególne etapy oraz kryteria ewaluacji nadając mu rangę jednej z kluczowych metod pracy socjalnej. Dla praktyków pracy socjalnej jest wręcz nieodłącznym instrumentem skutecznego działania. Współczesne systemy socjalne, coraz częściej obok twardych instrumentów, takich jak świadczenia materialne, sięgają do bogatego arsenału metod i form pracy socjalnej czyniąc to zwykle w formach konkursowych, oczekując że profesjonalnie przygotowani pracownicy socjalni potrafią organizować swoje działania w ramach spójnych projektów socjalnych. Projekt socjalny jest też bardzo skutecznym instrumentem innowacyjności. W jego ramach w instytucjach i organizacjach zadaniowo tworzone są nowe struktury, pojawiają się innowacyjne sposoby rozwiązywania problemów- jest to więc znakomite narzędzie rozwoju całej profesji. Jednocześnie stanowi ważny element poznania, wykorzystywany jest w strategii tzw. badania w/poprzez działanie/działanie. Zawierając niezbędny komponent diagnostyczny przyczynia się do rozumienia czynników wywołujących sytuacje problemowe dotyczące jednostki, grupy i środowiska w całym systemowym związku elementów bio- socjo – kulturowych. Na bazie rozumienia istoty zagrożeń kształtuje się u studenta twórcza i innowacyjną postawą do dokonywania zmian. Celem przedmiotu jest kształtowanie i pogłębianie umiejętności konieczne dla skutecznego działania zespołowego z wykorzystaniem metody projektów oraz dla wydobywania w tym działaniu zasobów indywidualnych, zespołowych i tkwiących w środowisku. Celem jest także pogłębienie badawczym kompetencji studenta poprzez refleksje nad realizowanym działaniem w konkretnych warunkach środowiska.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W21 Posiada gruntowną wiedzę na temat konstruowania i wdrażania projektów społecznych, w tym socjalnych; ich elementów strukturalnych, organizacji, przebiegu i zarządzaniu oraz możliwościach jego zastosowania w działaniu społecznym		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U02 Potrafi dokonać samodzielnej, wielostronnej, interdyscyplinarnej i pogłębionej analizy wybranych praktyk pracy socjalnej mającej na celu zidentyfikowanie czynników, które decydują o skuteczności interwencji w pracy socjalnej z przypadkiem, rodziną i grupą oraz o skuteczności i efektywności działania społecznego w szerszych układach społecznych (potrafi zidentyfikować „dobrą praktykę”).		P7S_UW
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW

	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniu wzajemnych związków między elementami systemów.	P7S_UW										
	K_U16 Biegłe posługuje się w działaniu metodą projektów z wykorzystaniem umiejętności samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.	P7S_UO										
Kompetencje społeczne	K_K10 Potrafi aktywnie współuczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla realizacji projektów. Wykorzystuje zasoby społeczne dla realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.	P7S_KO										
	K_K13 Posiada świadomość relacji między doświadczeniem osobistym, osobistymi systemami wartości a działaniem praktycznym. Osobiste doświadczenie nie jest barierą skutecznego i profesjonalnego pomagania.	P7S_KK										
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.	P7S_KO										
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (9 + 9)											
Metody prowadzenia zajęć:	Konwersatoria – ćwiczenia warsztatowe, ćwiczenia terenowe, prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja											
Forma i warunki zaliczenia:	Konwersatoria – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, przygotowywanie i prowadzenie warsztatów, przygotowywanie i prowadzenie ćwiczeń terenowych, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry edukacyjne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Przygotowanie i wdrożenie projektu społecznego (60%), Opracowanie koncepcji badania w działaniu na bazie realizowanego projektu społecznego i przedstawienie wyników badań (praca pisemna) (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												

Tematyka konwersatoriów	32. Metoda projektów w polu profesjonalnej pracy socjalnej jako odpowiedź na wyzwania współczesnej prakseologii – aspekty deontologiczne, metodologiczne, społeczne i badawcze. 33. Metoda projektów w ujęciu historycznym. 34. Tok postępowania projektującego. 35. Typy projektów w działaniu społecznym. 36. Zasady tworzenia projektów działania społecznego. 37. Projekt działania społecznego jako badanie – badania w działaniu, badania nad działaniem. 38. Etapy metody projektów w pracy socjalnej. 39. Budowanie zespołu, jako kluczowy warunek skutecznego działania społecznego. 40. Poszukiwanie mocnych stron klienta – nowa perspektywa badań diagnostycznych w pracy z socjalnej. 41. Rozpoznanie problemów – elementy diagnozy społeczne. Metody i techniki badań wykorzystywane w diagnostycznej części projektu. 42. Mapowanie problemów społecznych, jako technika diagnozy i wywierania wpływu w projektach społecznych. 43. Projekt w perspektywie strategii wywoływania zmiany społecznej opartych o zasoby. 44. Badanie zasobów tkwiących w środowisku na użytek metodycznego działania społecznego. 45. Określenie celów projektu oraz planowanych do osiągnięcia rezultatów. 46. Wskaźniki służące do pomiaru zakładanych w projekcie celów działania. 47. Planowanie działania w projekcie działania społecznego i jego techniki. 48. Metody, techniki i narzędzia stosowane podczas realizacji projektu . 49. Kryteria wyboru podejmowanych działań służących realizacji założonych celów w projekcie. 50. Metody, techniki i narzędzia pracy socjalnej stosowane w trakcie realizacji projektu 51. Interesariusze działań w projektach socjalnych – wstęp do systemowej analizy działania społecznego. 52. Beneficjenci projektów społecznych – od głębokiej depriwacji do jakości życia 53. Lokalne partnerstwo społeczne – przesłanki i cechy - budowanie sieci partnerów społecznych w projektach działania społecznego. 54. Finansowanie projektów działania społecznego i ich źródła - marketing społeczny, cause-related marketing, payroll, click&donate, umowy barterowe z biznesem, granty i dotacje, fundraising. 55. Wolontariat podstawowy wymiar solidarności w społeczeństwie ryzyka – angażowanie wolontariuszy do działań społecznych. 56. Badanie ewaluacyjne projektu – kryteria stosowane w systemie ewaluacji. Rodzaje ewaluacji, jej etapy oraz modele. 57. Zarządzanie projektem działania społecznego. 58. Promowanie działania społecznego w środowisku z wykorzystaniem nowoczesnych technik multimedialnych - przygotowanie kampanii promującej projekty społeczne. 59. Opracowywanie materiałów i informacji oraz ich upowszechnianie, jako element strategii informacyjnej zespołu projektowego. 60. Zamknięcie projektu oraz dokumentowanie i archiwizowanie jego przebiegu - przygotowanie sprawozdania z realizacji projektu. 61. Refleksyjna praktyka – projekt działania społecznego jako obszar tworzenia nowej wiedzy. 62. Formułowanie wniosków z badań nad zrealizowanym działaniem społecznym.
Literatura podstawowa	Bąbska B., Marek Rymsza, Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy Środowiskowej, Warszawa 2014 Czerepaniak-Walczak M., Badanie w działaniu, [w:] Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Kantowicz E, Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Olsztyn 2001. Kaźmierczak T (red.), Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk, Warszawa 2014 Kotlarska – Michalska A./red./, Diagnozowanie i projektowanie w pracy socjalnej, Poznań 1999. Mingus N., Zarządzanie Projektami, Gliwice 2002. Niesporek A.: Projekt socjalny, w: S. Pawlas-Czyż (red.): Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007 Pawlas - Czyż S. (red.), Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007. Puszczewicz R., Warsztat metodologiczny pracownika socjalnego w pracy ze społecznością, w: Kantowicz E., Olubiński A. (red.), Działania społeczne na progu XXI wieku, Toruń 2003. Rutkowska A, Projekt socjalny w pomocy społecznej. Założenia i praktyczne zastosowanie, Bydgoszcz 2011. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, Warszawa 2008 Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013. Wolska-Prylińska D., Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym, Katowice 2010. Wronowski G., Jak skutecznie napisać projekt socjalny, Warszawa 2008.

Literatura uzupełniająca	Kantowicz E., Teoretyczny kontekst projektu socjalnego i próby jego zastosowań, „Praca Socjalna”, 2000, nr 4. Kerzner H., Zarządzanie projektami, Gliwice, 2005. Mikina A., Zając B., Jak wdrażać metodę projektów?, Kraków 2004. Niedźwiecka-Stopyra A., Projekt socjalny – odpowiedź na potrzeby klientów instytucji pomocy społecznej, „Problemy społeczne” 2007 nr 6. Niesporek A.: Projekt socjalny, [w:] S. Pawlas-Czyż (red.): Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych, Toruń 2007. Szymanowska J. (red.), Ewaluacja w pracy socjalnej. Badania, kształcenie, praktyka, Kraków 2012. Szymczak W (red), Współczesne wyzwania i metody pracy socjalnej, Lublin 2009 . Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 3, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I., (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 2, Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
<i>UWAGI: Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny: dr Piotr Sikora, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO, dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	DOSKONALENIE WARSZTATU BADAWCZEGO PRACOWNIKA SOCJALNEGO		
Kod		Punktacja ECTS	4 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok I, sem. drugi)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Planowanie pracy badawczej studenta. C2. Metodyka organizowania badań. C3. Przygotowanie narzędzi badawczych. C4. Zebranie materiału badawczego z zastosowaniem odpowiednich metod, technik i narzędzi. C5. Procedury opracowywania materiału empirycznego. C6. Analizy i wnioski z badań.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W07 Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.		P7S_WG
	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U04 Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.		P7S_UU
	K_U05 Potrafi prawidłowo stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.		P7S_UW
	K_U20 Posiada rozbudowaną umiejętność przygotowania i redakcji tekstu naukowego oraz innych opracowań pisemnych z zakresu pracy socjalnej w języku polskim.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełnił rolę lidera.		P7S_KO

	K_K13 Posiada świadomość relacji między doświadczeniem osobistym, osobistymi systemami wartości a działaniem praktycznym. Osobiste doświadczenie nie jest barierą skutecznego i profesjonalnego pomagania.	P7S_KK										
	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.	P7S_KO										
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (18)											
Metody prowadzenia zajęć:	dyskusja, projekt, ćwiczenia z wykorzystaniem technik informatycznych (komputer, arkusz kalkulacyjny, bazy danych)											
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / eseje	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	30% aktywności, 70% gromadzenie informacji do analizy											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	13. Etapy i organizacja badań społecznych. 14. Dylematy badawcze pracownika socjalnego. 15. Metody i techniki badań w pracy socjalnej. 16. Perspektywa ilościowa i jakościowa w pracy socjalnej. 17. Metoda Action Research w pracy socjalnej. 18. Określenie i wybór tematu badawczego. 19. Etapy metodycznego postępowania w procedurze badawczej. 20. Gromadzenie literatury przedmiotu. 21. Konstruowanie narzędzi badawczych. 22. Etap prowadzenia badań. 23. Segregowanie informacji, ich zestawienie i analiza. 24. Redagowanie tekstu naukowego na podstawie zebranych informacji.											

Literatura podstawowa	Angrosino M., Badanie etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa 2010. Atkinson P., Hammersley M., Metody badań terenowych, Poznań 2000. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2007. Banks M., Materiały wizualne w badaniach jakościowych, Warszawa 2009. Barbour R., Badania fokusowe, Warszawa 2011. Becker H. S., Warsztat pisarski badacza, Warszawa 2013. Denzin N. L., Lincoln Y., Metody badań jakościowych, t. 1. i 2. Warszawa 2009. Eco U., Jak napisać pracę dyplomową. Poradnik dla humanistów, Warszawa 2007. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, Warszawa 2011. Gibbs G., Analizowanie danych jakościowych, Warszawa 2011. Ignasiak A., Olber E., Maciejewska-Dłubała M., Kubiak-Horniatko M., Narzędzia pracy socjalnej, http://www.wrzos.org.pl/download/NPS_2701.pdf. Kawecki I., Metoda etnograficzna w badaniach edukacyjnych, Łódź 1994. Konarzewski K., Jak uprawiać badania oświatowe?, Warszawa 2000. Krüger H. H., Metody badań w pedagogice, Gdańsk 2007. Kvale S., InterViews. Wprowadzenie do jakościowego wywiadu badawczego, Białystok 2004. Lobocki M., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Kraków 2003. Marszałkowska M., Standardy pracy socjalnej. Raport końcowy. Analiza zasobów, Warszawa 2005. Miles M. B., Huberman A. M., Analiza danych jakościowych, Białystok 2000. Palka S., Podstawy metodologii badań w pedagogice, Gdańsk 2010. Pilch T., Bauman T., Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe. Warszawa 2001. Pilch T., Zasady badań pedagogicznych Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2001. Rapley T., Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, Warszawa 2011. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją. Warszawa 2008. Skuteczne doradztwo strategiczne. Metoda Action Research. http://www.academia.edu/6102609/Skuteczne_doradztwo_strategiczne_metoda_Action_Research_w_praktyce. Sztompka P., Socjologia wizualna Fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005. Urbaniak-Zajac D., Piekarski J., Jakościowe orientacje w badaniach pedagogicznych, Łódź 2001.
Literatura uzupełniająca	Palka S., Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna., Gdańsk 2006. Maszke A. W., Metodologiczne podstawy badań pedagogicznych. Rzeszów 2004. Sztumski J., Wstęp do metodologii i techniki badań społecznych, Katowice 1995.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Prof. UO dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot kierunkowy; przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych
Warunki wstępne:	Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu pracy socjalnej, pedagogiki społecznej, socjologii		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student poznaje system instytucjonalnej pomocy społecznej w Polsce i w wybranych krajach C. 2. Student nabywa wiedzę o uwarunkowaniach działalności instytucji pomocowych C. 3. Student poznaje formy inkluzji jednostek i grup C4. Student nabywa umiejętności włączania jednostek i grup do realizacji zadań instytucji pomocy społecznej. C.5. Student w trakcie zajęć nabywa przekonania o potrzebie wsparcia i pomocy osób, które takiej pomocy oczekują.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W03 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WG
	K_W15 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WK
	K_W29 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych		P7S_WG
Umiejętności	K_U12 Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów skutecznie wykorzystując umiejętność kierowania zespołem i pracy grupowej.		P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K09 Z przekonaniem angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościami społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.		P7S_KO
Forma zajęć:	Wykład (18), ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład problemowy, prezentacja dydaktyczna, analiza dokumentów, dyskusja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu . Egzamin pisemny (min. 55% ustalonej punktacji), Zaliczenie ćwiczeń – zaliczenie na ocenę (uczęszczanie na zajęcia, sprawdziany pisemne, przygotowanie raportu dotyczącego działalności pomocowej organizacji pozarządowej)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry edukacyjne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	egzamin pisemny (zdany min. 55% punktów całości), zaliczenie na ocenę – średnia cząstkowa dająca pozytywną ocenę końcową (powyżej 2,75)											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	11. Geneza pomocy społecznej. 12. Przemiany pomocy społecznej. 13. Kształtowanie się instytucji pomocy społecznej. 14. Polski model funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 15. Uwarunkowania funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 16. Standardy usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej. 17. Obszary współdziałania instytucji pomocy społecznej z nieformalną pomocą społeczną. 18. Obszary zainteresowań instytucji pomocy społecznej. 19. Instytucjonalne formy wspierania potrzebujących. 20. Funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej w wybranych krajach.											
Tematyka ćwiczeń	1. Polskie tradycje pomocy społecznej. 2. Podstawy prawne funkcjonowania pomocy społecznej w Polsce. 3. Zadania i działalność GOPS i MOPS. 4. Cele i zadania Domów Pomocy społecznej. 5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. 6. Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej. 7. Domy Pomocy Diennej. 8. Świetlice środowiskowe. 9. Warsztaty Terapii Zajęciowej. 10. Hospicja i ośrodki opieki paliatywnej.											
Literatura podstawowa	Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, D. Lalak, T. Pilch (red.), Warszawa 1999. Kamiński T., Publiczna i pozarządowa pomoc społeczna w poszukiwaniu modelu relacji , [w:] Problemy społeczne, pomoc społeczna , praca socjalna – wymiar polski i europejski. J. Krzyszkowski , R. Majer (red.), Częstochowa 2004. Koczur W., Pomoc społeczna jako zadanie samorządu terytorialnego, [w:] Zarządzanie publiczne w lokalnej polityce społecznej, A. Frączkiewicz-Wronka (red.), Warszawa 2007. Kwaśniewski J., Praca socjalna. Pomoc społeczna, Warszawa 1995. Współczesne tendencje w pomocy społecznej i pracy socjalnej, M. Grewiński, J. Krzyszkowski (red.), Warszawa 2001 (e-buk). Zalewska D., Opieka i pomoc społeczna – dynamika instytucji, Warszawa 2005											
Literatura uzupełniająca	O potrzebie ewaluacji w pomocy społecznej , J. Staręga-Piasek, A. Hryniewiecka, (red.), Warszawa 2008. Praca socjalna i pomoc społeczna. Aspekty teoretyczne- Kształcenie aplikacji , M. Malikowski (red.), Rzeszów 1999. Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej A. Weissbrot-Koziarska, P. Sikora (red.), Opole 2012. T. Kaźmierczak, Pomoc społeczna. Szkic socjologiczny, Warszawa 2008. Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r., Dz. U. 2004 Nr 64. Poz. 593. Ustawa o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r. Dz. U. 2004, nr 64											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>					Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020							

Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

UNIwersYTET
OPOLSKI

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

45–052 Opole, ul. Oleska 48
tel. +48 77 452 74 21; fax +48 77 452 74 20
inp@uni.opole.pl
www.inp.opole.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	OCHRONA JEDNOSTKI I RODZINY W SYSTEMIE POMOCY SPOŁECZNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st.	Forma studiów	Nietacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza z zakresu prawa socjalnego i instytucji wsparcia społecznego.		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Przedmiot koncentruje się na zagadnieniach ochrony praw jednostki i rodziny w systemie pomocy społecznej. Problematykę wsparcia społecznego przedstawia się tu w perspektywie szerszej kategorii, jaką są prawa człowieka. Z jednej strony w ramach przedmiotu omawia się konkretne instrumenty jakimi dysponuje pomoc społeczna jako instytucjonalna reakcja na depryzację, z odwołaniem się do socjalnych praw człowieka, z drugiej zaś, wyposaża się studenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do tego, by każda udzielna pomoc i jej procedury nie naruszały podstawowych praw i wolności jednostki. Celem jest więc wyposażenie studenta w podstawową wiedzę dotyczącą istoty i źródeł praw człowieka, źródeł i rozumienia praw socjalnych, a także wyposażenie go w szczególną wrażliwość na sytuacje, które mogą naruszać w działaniu pomocowym podmiotowość i godność człowieka. Instytucja pomocy społecznej zostaje tu zaprezentowana, jako ważny element współczesnego systemu zabezpieczenia społecznego w działaniach na rzecz przestrzegania podstawowych, uznanych jako fundament demokratycznego ładu praw socjalnych. Jednocześnie strategicznym celem jest takie przygotowanie do pracy przyszłych adeptów pracy socjalnej, by jako funkcjonariusze publicznych służb społecznych w swoim działaniu, także w określaniu procedur interwencji mieli świadomość ryzyka naruszeń praw, wolności i godności człowieka w sytuacji pomocowej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W12 Posiada pogłębioną wiedzę na temat praw człowieka ich źródeł i procedur ochrony. Posiada wiedzę jak prawa człowieka wpływają na kształtowanie się obszarów współczesnej pracy socjalnej i gwarantują każdej jednostce pełne poszanowania godności i odrębności w wymiarze bio-socjo-kulturowym.		P7S_WK
Umiejętności	K_U11 Potrafi skutecznie reprezentować interesy osób i grup wykluczonych stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjo-strukturalnych, politycznych i ekonomicznych.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K06 Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje godność, niepowtarzalność i wartość wszystkich istot ludzkich. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności w odniesieniu do „ras”, kultur, religii, pochodzenia etnicznego, języka, płci, przynależności do różnorodnych mniejszości oraz zróżnicowanych zdolności.		P7S_KR
Forma zajęć:	wykład (9), ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, ćwiczenia z wykorzystaniem technik multimedialnych)		
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach) Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach,		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Ćwiczenia w	Ćwiczenia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat/prezentacja	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Kolokwium zaliczeniowe na zakończenie semestru (40%), prezentacja multimedialna (20 %), referat (20%), aktywność na zajęciach (20 %).										
Treści merytoryczne (wykaz tematów)											
Tematyka wykładów	16. Prawa socjalne – geneza, źródła, istota. 17. Źródła międzynarodowej ochrony praw dziecka i rodziny. 18. Europejska Karta Socjalna – podstawa polityki społecznej i funkcjonowania służb społecznych w zjednoczonej Europie na rzecz socjalnej ochrony jednostki i rodziny. 19. Ochrona praw człowieka w systemie pomocy społecznej. 20. System pomocy społecznej w Polsce. 21. Funkcjonowanie systemu wsparcia socjalnego na rzecz jednostki i rodziny w wybranych krajach UE. 22. Prawne podstawy funkcjonowania systemu pomocy społecznej w Polsce. 23. Typologia i organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania instytucji systemu pomocy społecznej w obszarze oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych, socjalizacyjnych, interwencyjnych, rodzinnych form pieczy zastępczej. 24. Kategorie osób i rodzin uprawnionych do świadczeń w systemie pomocy społecznej. 25. Wykluczenie społeczne i jego obszary jako pole instytucjonalnej reakcji pomocy społecznej. 26. Profilaktyczne wymiary funkcjonowania systemu pomocy społecznej. 27. Kierunki reform systemu pomocy społecznej na rzecz rodziny i dziecka. 28. Integryjny i inkluzyjny wymiar instytucji pomocy społecznej – w kierunku jakości życia. 29. Subsidiarność – od pomocy do samopomocy – do filantropii do profesjonalnej pracy socjalnej, upodmiotowienie osób, grup i środowisk wymagających wsparcia społecznego. 30. Pomoc społeczna wobec wyzwań globalnych – multikulturowość, migracje, konflikty międzynarodowe, zmiany cywilizacyjne.										
Tematyka ćwiczeń	13. Międzynarodowe źródła praw socjalnych. 14. Ochrona socjalnych praw jednostki i rodziny w źródłach prawa krajowego. 15. Ubóstwo – jako czynnik godzący w godność osoby ludzkiej - kluczowy obszar wsparcia w systemie pomocy społecznej. 16. Materialne świadczenia pomocy – rodzaje, tryb przyznawania, procedury odwoławcze. 17. Niematerialne świadczenia pomocy – rodzaje, tryb przyznawania, procedury odwoławcze. 18. Pracownik socjalny w systemie wsparcia rodziny zagrożonej. 19. Współpraca instytucji pomocy społecznej z innymi systemami działającymi na rzecz ochrony praw jednostki i rodziny: System ochrony zdrowia, systemem Ubezpieczenia społecznych, systemem stypendialnym, systemem kurateli sądowej, systemem edukacji. 20. Instrumenty wsparcia socjalnego w jednostkach pomocy społecznej wobec podstawowych problemów i kwestii społecznych: starość, niepełnosprawność, przemoc, bezrobocie, uzależnienia, 21. Prawne i organizacyjne podstawy funkcjonowania systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 22. Aktualne tendencje w organizacji pomocy społecznej na rzecz rodziny krajach Unii Europejskiej. 23. Procedury ochrony praw człowieka (klienta) w jednostkach pomocy społecznej. 24. Programy jednostek pomocy społecznej na rzecz ochrony jednostki i rodziny – analiza dobrych praktyk.										
Literatura podstawowa	Gilowski P., Podstawy prawne Unii Europejskiej, [w:] Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony, red. A. Kuś, Lublin 2010 Lewandowicz-Machnikowska M., Regulacja prawna socjalnego wsparcia dla osób o niskich dochodach, Wrocław 2013. Maciejko W, Zaborniak P, Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz, Warszawa 2013. Michalska-Badziak R., Godność człowieka w prawie pomocy społecznej, w: J. Supernat (red.), Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego, Wrocław 2009. Rymsza M., Aktywizacja w polityce społecznej. W stronę rekonstrukcji europejskich welfare states?, Warszawa 2013. Sierpowska I., Pomoc społeczna. Komentarz, Warszawa 2014. Sikora P., Socjalne prawa człowieka i praca socjalna – wspólnota idei, dziedzictwa i perspektyw, w: Kotlarska-Michalska A., Sikora P., Praca socjalna – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, Opole 2015. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.): Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1, Opole 2012.										

Literatura uzupełniająca	Florczyk (red.), Ochrona praw podstawowych w Unii Europejskiej. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2009. Bauman Z., Straty uboczne. Nierówności społeczne w epoce globalizacji, Kraków 2012. Biśta I.J., Zasada poszanowania godności człowieka i jej wpływ na interpretację konstytucyjnego uregulowania praw i wolności jednostki, [w:] M. Jabłoński (red.), Wolności i prawa jednostki w Konstytucji RP, t. I, Idee i zasady przewodnie konstytucyjnej regulacji wolności i praw jednostki RP, Warszawa 2010. Majkowska-Szulc S., Tomaszewska M., Zieleniecki M., Zabezpieczenie społeczne w Unii Europejskiej, Warszawa 2012. Muszalski W.: Prawo socjalne, Warszawa 2010. Sadowski M., Godność człowieka – aksjologiczna podstawa państwa i prawa, (w:) Studia Erasmiana Wratislaviensia – Wrocławskie Studia Erazmiańskie, Wrocław 2007. Trawkowska D., (red.), Pomoc społeczna wobec rodziny. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę, Toruń 2011.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordinator przedmiotu: dr Piotr Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	DIAGNOZOWANIE I INTERWENCJA W PRACY SOCJALNEJ		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (rok II, semestr III)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	5. Pogłębienie wiedzy o sytuacjach trudnych i kryzysowych w życiu jednostki, rodziny i grup społecznych stanowiących obszar zainteresowań i praktyki pracy socjalnej. 6. Poznanie i zrozumienie teoretycznych podstaw diagnozowania. Nabycie i doskonalenie praktycznych umiejętności diagnozowania. 7. Poznanie i zrozumienie teoretycznych podstaw interwencji socjalnej. Nabycie i doskonalenie praktycznych umiejętności podejmowania działań interwencyjnych. 8. Przygotowanie do podejmowania i realizacji samodzielnych działań w zakresie diagnozy oraz interwencji socjalnej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W05 Zna i rozumie wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.		P7S_WG
	K_W17 Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą rozpoznawania (diagnozowania) i interwencji na rzecz osiągnięcia celów rozwojowych, ochronnych, prewencyjnych i terapeutycznych w zależności od zogniskowania problemu.		P7S_WG
Umiejętności	K_U02 Potrafi dokonać samodzielnej, wielostronnej i pogłębionej diagnozy środowiska, a w szczególności identyfikować czynniki, które decydują o jej rzetelności diagnozy oraz skuteczności interwencji w pracy socjalnej z przypadkiem, rodziną i grupą.		P7S_UW
	K_U17 Potrafi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.		P7S_UW
Kompetencje społeczne	K_K11 Promuje postawy szacunku wobec każdego człowieka, odpowiedzialności między członkami społeczeństwa, idee współpracy i zaangażowania obywateli na rzecz przekształcania środowiska życia.		P7S_KR
Forma zajęć:	Wykład (18); Ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, dyskusja, metoda zadaniowa (przygotowanie diagnozy oraz projektu interwencji socjalnej)		
Forma i warunki zaliczenia:	Egzamin		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (projekty interwencji socjalnej)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne – przygotowanie diagnozy
Kryteria oceny	60% egzamin pisemny (zdany min. 50% punktów całości), 40% prezentacja i aktywny udział w zajęciach											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	8. Teoretyczne podstawy diagnozowania społecznego. 9. Rodzaje i charakterystyka diagnozy. 10. Źródła i narzędzia pozyskiwania informacji. Narzędzia diagnostyczne. 11. Teoretyczne podstawy interwencji socjalnej. 12. Cele i zasady interwencji socjalnej. 13. Modele interwencji socjalnej i ich funkcje w teorii i praktyce. 14. Etyczne aspekty diagnozowania oraz interwencji socjalnej.											
Tematyka ćwiczeń	7. Analiza sytuacji trudnych i kryzysowych w życiu jednostki, rodziny i grup społecznych w kontekście praktyki pracy socjalnej. 8. Diagnoza problemów wybranych grup społecznych. 9. Przykłady narzędzi stosowanych w diagnozowaniu problemów społecznych. Próby samodzielnej konstrukcji narzędzi. 10. Opracowanie diagnozy wybranego promu społecznego. 11. Charakterystyka procedury interwencji socjalnej. Interwencja socjalna w praktyce pracy socjalnej. 12. Projektowanie działań interwencyjnych w zróżnicowanej sytuacji życiowej jednostki i grupy społecznej.											
Literatura podstawowa	Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Warszawa 2006. Krzesińska-Żach B., Człowiek w sytuacji zagrożenia jako podmiot oddziaływań pracownika socjalnego, Białystok 2006. Ornacka K., Interwencja socjalna, [w:] Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., (red.) A. Weissbrot-Koziarska, P. Sikora, Opole 2012. Schimanek T., Diagnozowanie problemów społecznych, Warszawa 2015. Weissbrot-Koziarska A., Poradnictwo socjalne dla rodzin, Opole 2012.											
Literatura uzupełniająca	Brągiel J., Kurcz A., Pracownik socjalny. Wybrane problemy zawodu w okresie transformacji społecznej, Opole 2002. Grzybek G., Etyczne podstawy pracy socjalnej, Bielsko-Biała 2007. Lalak D., Pilch T., Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Warszawa 1999. Sierpowska I., Prawo pomocy społecznej. Przepisy z wprowadzeniem, Kraków 2007. Weissbrot-Koziarska A., Sikora P. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. I., Opole 2012. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. II., Opole 2013. Weissbrot-Koziarska A., Dąbrowska-Jabłońska I. (red.), Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej, t. III., Opole 2014.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu:						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	METAANALIZA DZIAŁANIA SPOŁECZNEGO		
Kod		Punktacja ECTS	2 + 1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. trzeci)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Podstawowa wiedza na w obszarze pracy socjalnej, pedagogiki, psychologii, socjologii		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	Metaanaliza działania społecznego to połączenie aspektu teoretycznego i praktycznego w polu pracy socjalnej, to nowy paradygmat związków między teorią a praktyką. Celem przedmiotu jest, by student tak rozumiał praktykę, aby można było aplikować tę wiedzę do konkretnych zastosowań. Znajduje tu zastosowanie koncepcja refleksyjnej praktyki. Przedmiot usytuowany w końcowym okresie studiów wykorzystuje interdyscyplinarną wiedzę, umiejętność analizowania i syntezy informacji. Metaanaliza w obszarze wsparcia socjalnego, jako strategia poznawcza wykorzystywana jest w dwojaki sposób i obie te perspektywy są obecne w kształceniu specjalnościowym w ramach przedmiotu. Po pierwsze jest sposobem na systematyczny przegląd literatury. Mając dobry plan i postępując według procedur można rozstrzygnąć w sposób czy określone metody, techniki i formy pracy socjalnej działają lub nie działają, jako instrument skutecznego wsparcia. Jednocześnie wykorzystując podejście Evidence – Based Practice (EBP) metaanaliza pozwala precyzyjnie analizować praktykę, poszukując zarówno źródeł powodzenia jak i niepowodzenia działania społecznego. Celem przedmiotu w tym zakresie jest to, by studenci precyzyjnie potrafili zidentyfikować i ocenić wpływ działania analizowanych czynników na jakość działania pomocowego, a wyciągnięte wnioski umieli wykorzystywać dla dalszej praktyki. Kluczową kwestią jest nabywanie przez studenta nowej wiedzy w drodze refleksji nad praktyką. Kształci się tu zatem kluczową kompetencję współczesnego pracownika socjalnego jako refleksyjnego praktyka, umiającego dobrze analizować czynnika społecznego wpływu w całym kontekście sojo – kulturowym i instancjonalnym, zdającego sobie sprawę ze zidentyfikowanych obszarów konfliktów interesów we współczesnych społecznościach. Przedmiot wyposaża studenta w wiedzę, umiejętności i niezbędne kompetencje społeczne konieczne dla wykorzystania metaanalizy w obszarze pracy socjalnej oraz tworzenia na jej bazie poznawczej rekomendacji i zaleceń dla lokalnej polityki społecznej, instancji pomocy i integracji społecznej, praktyków pracy socjalnej.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W18 Posiada pogłębioną wiedzę o elementach strukturalnych procesów zachodzących w toku działania społecznego umożliwiającą metaanalizę działania i badań w polu pracy socjalnej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U15 Posiada umiejętność metaanalizy działania społecznego trafnie identyfikując czynniki strukturalne i systemowe decydujące o jego skuteczności.		P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_KK
Forma zajęć:	wykład (9), ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład (problemowy, prezentacje multimedialne, dyskusja) Ćwiczenia (prezentacje multimedialne, przygotowanie i zaprezentowanie w postaci wystąpień ustnych zadanej do analizy problematyki, dyskusja, ćwiczenia z wykorzystaniem technik informatycznych (komputer, arkusz kalkulacyjny, bazy danych)		
Forma i warunki zaliczenia:	Wykład – zaliczenie (obecność na zajęciach); Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, przygotowanie prezentacji, wystąpienia ustne, aktywność na zajęciach)		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna / esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	praca pisemna - przygotowanie i zaprezentowanie raportu z metaanalizy działań pomocowych w obszarze wybranego problemu społecznego (40%), prezentacja multimedialna (20%), projekt indywidualny - tworzenie bazy „dobrych praktyk” na poziomie regionalnym (20%), aktywność na zajęciach (20%).											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	16. Metaanaliza jako samodzielny i pełnoprawny rodzaj badania naukowego - <i>integrative research</i> lub <i>literature-based discovery</i>. 17. Wykorzystanie strategii Evidence – Based Practice na gruncie pracy socjalnej. 18. Dyskurs naukowy i niedoceniany dyskurs nienaukowy jako pole poznawcze pracy socjalnej. 19. Metaanaliza jako badanie nad badaniami w polu pracy socjalnej. 20. Wykorzystanie metaanalizy jako strategii badania nad praktyką. 21. Międzynarodowe sieci promujące dostępność dobrych praktyk w polu pracy socjalnej - Cochrane Collaboration, Campbell Collaboration. 22. Polskie doświadczenia w metaanalizie pracy - projekt CERTS (Centre Européen de Ressources pour la Recherche en Travail Social). 23. Procedura poznawcza w metaanalizie działania społecznego. 24. Kryteria systematycznego przeglądu literatury w metaanalizie – transparentność, analiza publikowanych jak i niepublikowanych źródeł, postrzeganie konfliktów interesów w badanych sytuacjach społecznych, aktualność wyników. 25. Kryteria działań społecznych uznanych jako „dobra praktyka” pracy socjalnej. 26. Obszary dobrych praktyk w polu pracy socjalnej . 27. Badania ewaluacyjne – (raporty z badań) nad projektami realizowanymi w jednostkach pomocy i integracji społecznej jako przykład zastosowania metaanalizy. 28. Przyczyny niepowodzeń działania społecznego. 29. Efektywność, skuteczność, użyteczność, trwałość, trafność, sprawiedliwość działania społecznego jako kluczowe kategorie oceny – wady i zalety podejścia. 30. Nowa – użyteczna dla praktyki wiedza jako efekt wykorzystania metaanalizy w refleksji nad badaniami i praktyką w polu pracy socjalnej.											

Tematyka ćwiczeń	17. Przegląd krajowych i międzynarodowych baz dobrych praktyk działania społecznego. 18. Plan i procedury metaanalizy działania pomocowego – badania nad badaniami lub badania nad praktyką. 19. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - zdefiniowanie problemu. 20. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - analiza literatury. 21. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - systematyczny przegląd badań. 22. Zastosowanie metaanalizy procedury poznawczej w poszukiwaniu skutecznych instrumentów pomocowych w badaniach nad badaniami - wykorzystanie rezultatów badawczych, które jak najlepiej służą praktyce społecznej. 23. Analiza „dobrej praktyki” w świetle strategii Evidence – Based Practic jako przestrzeń do metaanalizy skutecznego działania społecznego. 24. Tworzenia karty dobrej praktyki – identyfikowanie czynników decydujących o powodzeniu lub niepowodzeniu podjętego działania pomocowego. 25. Tworzenie bazy „dobrych praktyk” na poziomie regionalnym i krajowym. 26. Sporządzenie wyciągu z niezbędnych statystykami jako podstawa do metaanalizy z wykorzystaniem podstawowych narzędzi informatycznych (arkusz kalkulacyjny) – prawidłowa konstrukcja tabel. 27. Kryteria i wskaźniki sukcesu działania pomocowego. 28. Zidentyfikowane bariery i przyczyny niepowodzeń działań społecznych w perspektywie metanalizy refleksji nad działaniem. 29. Analiza badań eksperymentalnych dających się aplikować do praktyki pracy socjalnej. 30. Przygotowanie i zaprezentowanie raportu z metaanalizy działań pomocowych w obszarze wybranego problemu społecznego. 31. Rekomendacje i zalecenia dla praktyki jako efekt metaanalizy pracy socjalnej (rekomendacje dla lokalnej polityki społecznej, instancji pomocy i integracji społecznej, praktyków pracy socjalnej) oraz tryb ich wdrażania z uwzględnieniem zidentyfikowanych obszarów konfliktów interesów. 32. Zidentyfikowane korzyści dla profesjonalnego kształcenia do pracy socjalnej wynikające z zastosowania metaanalizy – raport samooceny studenta.
Literatura podstawowa	Bielska E., <i>Koncepcje oporu we współczesnych naukach społecznych. Główne problemy, pojęcia, rozstrzygnięcia</i>, Katowice 2013. Bronson D.E., <i>Evidence-based Practice: New Directions for Social Service Practice and Social Work Scholarship (Praktyka oparta na szczególnej wymowie faktów. Nowe kierunki dla badań i zastosowań w pracy socjalnej)</i>, [w:] Frysztański K., Śliz A. (red.), <i>Między Ameryką a Polską. Opolskie spotkania socjologiczne</i>, Kraków 2011. Hryniewicka A. (red.), <i>Różne wymiary skuteczności w pomocy społecznej</i>, Warszawa 2011 Kleka P., <i>Statystyczne kryteria przydatności raportu z badań do metaanalizy</i>, [w:] J. M. Brzeziński, (red.), <i>Metodologia badań społecznych. Wybór tekstów. Poznań 2011.</i> Matera J., Czapska J., <i>Zarys metody przeglądu systematycznego w naukach społecznych</i>, Warszawa 2014 Sikora P., <i>Evidence – Based Practice (EBP)</i>, [w:] Weissbrot-Koziarska A. Sikora P. (red.) <i>Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej. Tom 1</i>, Opole 2012 Szymanowska J., (red.), <i>Ewaluacja w pracy socjalnej</i>, Impuls, Kraków 2012.
Literatura uzupełniająca	Czakov W., <i>Metodyka systematycznego przeglądu literatury. „Przegląd Organizacji”</i> 2011, nr 3. Górniak, J., <i>Ewaluacja oparta na badaniu użyteczności – analiza w kontekście realizacji zasady good governance w wybranych programach operacyjnych</i>, Kraków 2010. Metaewaluacja projektów systemowych realizowanych w Działaniu 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Warszawa 2011. Thomas G.; Richard Pring R. (red.), <i>Evidence-Based Practice in Education</i>, Buckingham: Open University Press 2004.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: dr P. Sikora	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	MEDIACJE I NEGOCJACJE W PRACY SOCJALNEJ											
Kod		Punktacja ECTS				1 pkt.						
Wydział	Nauk Społecznych				Kierunek		Praca socjalna					
Poziom organizacyjny	Studia II st.				Forma studiów		Niestacjonarne					
Język przedmiotu	polski				Grupa treści kształcenia		Przedmiot kierunkowy, przedmiot w ramach zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badań naukowych					
Warunki wstępne:	Ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji. Posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej oraz psychologii.											
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Pogłębienie wiedzy na temat mediacji i negocjacji oraz możliwości ich wykorzystania w pracy socjalnej. C2. Analiza procesu mediacji i negocjacji. C3. Zwiększanie wiedzy na temat zasad mediacji. C4. Zwiększanie wiedzy na temat taktyk negocjacyjnych. C5. Rozwijanie umiejętności prowadzenia mediacji i negocjacji.											
EFEKTY KSZTAŁCENIA												
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu						Odniesienia do efektów specjalnościowych					
Wiedza	K_W22 Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu mediacji i negocjacji. Zna zasady, reguły i sposoby mediacyjnego i negocjacyjnego rozwiązywania problemów społecznych.						P7S_WG					
Umiejętności	K_U13 Potrafi zorganizować i przeprowadzić sesje mediacji i negocjacji między stronami konfliktu.						P7S_UK					
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.						P7S_UK P7S_UO					
Kompetencje społeczne	K_K15 W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, technik i form pracy. Jest ambitny i przekonany o tym, że mediacje i negocjacje mogą być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli realizowane są w sposób pozbawiony rutyny, twórczy i kreatywny.						P7S_KO P7S_KR					
Forma zajęć:	Warsztaty metodyczne (9)											
Metody prowadzenia zajęć:	Praca w grupach, dyskusja, studium przypadku, gry dydaktyczne											
Forma i warunki zaliczenia:	Projekt grupowy											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt grupowy	Praca pisemna – esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin – ustny	Egzamin – pisemny	Inne
Kryteria oceny	80% projekt grupowy, 20% aktywność na zajęciach.											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												

Tematyka ćwiczeń	1. Diagnoza, typy, dynamika konfliktu; style reagowania na konflikt i sposoby ich rozwiązywania. 2. Negocjacje w konflikcie; rodzaje, etapy, interesy w negocjacjach. Typy negocjatorów i strategię. 3. Mediacje – zasady, przygotowanie do mediacji, wstępne rozmowy ze stronami, procedura mediacji. 4. Trening mediacyjny. 5. Konstruowanie ugody. Koło satysfakcji. 6. Prawa i obowiązki mediatora. Kodeks etyczny mediatora.
Literatura podstawowa	Bargiel-Matusiewicz K., Negocjacje i mediacje, Warszawa 2007. Bieńkowska E., Poradnik mediatora. Zrzeszenie Prawników Polskich, Warszawa 1999. Nierenberg G.I., Sztuka negocjacji, Warszawa 1998. Podobas I., Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej, Warszawa 2014. Rządca R.A., Wujec P., Negocjacje, Warszawa 2001. Weissbrot-Koziarska A., Pracownik socjalny mediatorem w sytuacjach kryzysowych w rodzinie, [w:] Człowiek w wielowymiarowym obszarze działań społecznych. Kreacja, pomoc, interwencja, red. W. J. Maliszewski, M. Fiedor, M. Drzewowski, Piła 2015, s. 115-126.
Literatura uzupełniająca	Fisher R., Ury W., Dochodząc do TAK, Warszawa 1990. Kodeks Etyki Mediatora, Warszawa 2002. Pustoła B., Mediacje pojednawcze w małżeństwie i rodzinie szansą za zatrzymanie fali rozwodów, „Studia nad Rodziną” 2014, nr 1, R. 18, s. 111-137. Ury W., Odchodząc od NIE, Warszawa 1998. Wiśniewski M., Mediacje w pracy służb społecznych, „Praca Socjalna” 2014, nr 6, R. 29, s. 45-53.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: www.inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl.	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2016/2017, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu:	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	LOKALNE I REGIONALNE STRATEGIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH											
Kod		Punktacja ECTS			1 pkt.							
Wydział	Nauk Społecznych			Kierunek			Praca socjalna					
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)			Forma studiów			Niestacjonarne					
Język przedmiotu	polski			Grupa treści kształcenia			Przedmiot specjalnościowy					
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pracy socjalnej, problemów i kwestii społecznych, pomocy społecznej											
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Usystematyzowanie wiedzy nt. tworzenia i wdrażania strategii rozwoju społecznego C3. Wyposażenie studentów w kompetencje, które pozwolą na prowadzenie samodzielnych analiz istniejących strategii rozwoju społecznego C4. Wyposażenie studentów w kompetencje, które pozwolą na samodzielne budowanie strategii rozwoju społecznego											
EFEKTY KSZTAŁCENIA												
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu						Odniesienia do efektów specjalnościowych					
Wiedza	K_W16 Posiada wiedzę na temat strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym.						P7S_WG					
Umiejętności	K_U08 Potrafi opracować założenia lokalnych i regionalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.						P7S_UW					
Kompetencje społeczne	K_K16 Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.						P7S_KO					
Forma zajęć:	ćwiczenia (9) w sali dydaktycznej i w bibliotece											
Metody prowadzenia zajęć:	ĆWICZENIA - dyskusja, prezentacja, analiza regionalnych i lokalnych strategii społecznych, przygotowanie założeń do projektu lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Projekt składa się z części diagnostycznej - analizy najważniejszych lokalnych problemów, ogólnego projektu planowanych działań, analizy ryzyka.											
Forma i warunki zaliczenia:	A. Sposoby zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną B. Forma zaliczenia: Ćw. – zaliczenie z oceną (oceny cząstkowe, wystąpienia ustne, aktywność, przygotowanie prezentacji) C. Podstawowe kryteria: Ćw. – uzyskanie pozytywnej oceny końcowej (ponad 2,75)											
Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne

Kryteria oceny	Min. 50% aktywność na zajęciach, przygotowanie pracy zaliczeniowej, min. 70% obecności na zajęciach
Treści merytoryczne (wykaz tematów)	
Tematyka ćwiczeń	1. Strategia w teorii - myślenie i planowanie strategiczne, strategia - ujęcia definicyjne, podstawowe zasady w polityce społecznej 2. Praktyczne wytyczne dla konstrukcji i wdrażania regionalnych i lokalnych strategii społecznych - elementy i etapy tworzenia strategii 3. Analiza regionalnych i lokalnych strategii społecznych
Literatura podstawowa	Bieniecki J., Szczupak B., Strategia rozwoju lokalnego, [w:] Zarządzanie strategiczne rozwojem lokalnym i regionalnym, Katowice 2001. Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Warszawa 2012. Grewiński M., Karwacki A. (red.), Strategie w polityce społecznej, Warszawa 2008. Hryniewicka A., Lipke H., Raport. Analiza strategii rozwiązywania problemów społecznych. Warszawa 2008, dostępny na: http://irss.pl/wp-content/uploads/2011/06/analiza-strategii-rozwi%C4%85zywania.pdf Johnson G. et al., Podstawy strategii, Warszawa 2010. Kłosowski W., Warda J., Wyspy szans. Jak budować strategię rozwoju lokalnego, Bielsko-Biała 2001. Lisiński M., Metody planowania strategicznego, Warszawa 2004. Strategie rozwoju społecznego o wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
Literatura uzupełniająca / Literatura do samodzielnego studiowana przez studenta	Hryniewicka A., Lipke H., Strategie rozwiązywania problemów społecznych – synteza z badań, [w:] Strategie w polityce społecznej, Grewiński M., Karwacki A. (red.), Warszawa 2009, s. 270-296. Przywojska J., Planistyczne i programowe funkcje samorządu terytorialnego. Fasada czy realne oddziaływanie? „Polityka Społeczna”, 2009, nr 11-12, ss. 23-27. Przywojska, Justyna. Strategie gminne i powiatowe jako instrumenty polityki władz lokalnych wobec kobiet wiejskich, [w:] Diagnoza sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich w Polsce, Krzyszkowski J. (red.), Warszawa 2008., s. 243- 264. Teksty źródłowe. Czasopisma polskie i obcojęzyczne oraz bazy danych dostępne online dla studentów kierunku Praca socjalna.
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .	
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>	Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020
Koordynator przedmiotu: Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska	Zespół dydaktyczny

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PLANOWANIE ROZWOJU OSOBISTEGO		
Kod		Punktacja ECTS	1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, psychologii, filozofii, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Zapoznanie z celami i obszarami samorealizacji C3. Zapoznanie ze strategiami rozwoju osobistego C4. Zapoznanie z trudnościami i przeszkodami w realizacji potrzeb rozwoju osobistego C5. Zapoznanie z konsekwencjami zawodowymi i osobistymi niezaspokojenia potrzeby samorealizacji		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W25 Posiada umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.		P7S_WG
	WK_W29_02 Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych.		P7S_WG
Umiejętności	K_U09 Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniem wzajemnych związków między elementami systemów.		P7S_UW
	K_U23 Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.		P7S_UK P7S_UO
Kompetencje społeczne	K_K01 Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie z uwzględnieniem konieczności planowania własnego rozwoju.		P7S_KK
	K_K12 Ma pogłębioną samoświadomość odnoszącą się do posiadanej wiedzy oraz kompetencji społecznych. Potrafi krytycznie oceniać swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planować dalsze etapy rozwoju osobistego. Jest przekonany o konieczności dalszego doskonalenia zawodowego.		P7S_KK
Forma zajęć:	Ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, prezentacja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna/esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, przygotowanie prezentacji 50%,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	8. Podstawowe pojęcia związane z tematyką rozwoju osobistego. 9. Motywacja cele i obszarami zmian. 10. Strategie rozwoju osobistego i ścieżek zawodowych. 11. Trudności i przeszkody w realizacji potrzeb rozwoju osobistego. 12. Konsekwencje zawodowe i osobiste niezaspokojenia potrzeby samorealizacji. 13. Profilaktyka i poradnictwo egzystencjalne. 14. Terapie zapobiegające problemom egzystencjalnym i rozwojowym.											
Literatura podstawowa	Benien K., Jak prowadzić trudne rozmowy, Kraków 2005. Borysenko J., Ogień w duszy, Gdańsk 1998. Bradshaw J., Powrót do swego wewnętrznego dziecka, Warszawa 2009. Branden N., 6 filarów poczucia własnej wartości, Gdańsk, 2005. Goleman D., Inteligencja emocjonalna w praktyce, Warszawa 2001. Detz J., Sztuka przemawiania, Łódź 2004. Gilen T., Jak asertywnie wpływać na ludzi, Gdańsk 2002. Jay A., Jay R., Sztuka prezentacji, Warszawa 2001. Kinder M., W harmonii z emocjami, Gdańska 2001. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka porozumiewania, Warszawa 2004. Murphy J., Potęga podświadomości, Warszawa 1989. Niwiński T., "JA", "TY", Warszawa 2000. Waters M., Słownik rozwoju osobistego, Kraków 2001.											
Literatura uzupełniająca	Hay L. L., Możesz uzdrowić swoje życie, Gdańsk 2008. Jampolsky L. L., Leczenie uzależnionego umysłu, Łódź 2004. Ray S., Cud związków miłości, Warszawa 1999. Sisson C.P., Podróż w głąb siebie, Warszawa 1999.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	PRACA GRUPOWA I KIEROWANIE ZESPOŁEM		
Kod		Punktacja ECTS	1 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	A. Wymagania formalne: ukończone studia I stopnia zgodnie z zasadami rekrutacji B. Wymagania wstępne: posiadanie podstawowej wiedzy z pedagogiki, pracy socjalnej, komunikacji społecznej		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami C2. Zapoznanie z procesami tworzenia się grup i ich funkcjonowania C3. Zapoznanie z tematyką kierowania zespołem C4. Zapoznanie z metodami i technikami pracy w grupie C5. Zapoznanie z problemami w obszarze pracy z grupą i jej liderowania.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W26 Ma pogłębioną wiedzę na temat reguł organizacyjnych wpływających na jakość funkcjonowania instytucji społecznych i rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania. Zna metody i zasady prawidłowego kierowania zespołem i pracą grupową w strukturach pomocy społecznej.		P7S_WG
Umiejętności	K_U07 Odwołując się do podejść rozwojowych potrafi opracowywać inkluzyjne modele interwencji socjalnej opartej o indywidualne i grupowe zasoby z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi stosowanych w pracy socjalnej.		P7S_UW
	K_U10 Potrafi sprawnie organizować kontakty między instytucjami i organizacjami dla właściwej realizacji projektów społecznych oraz tworzenia sieci wsparcia przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w instytucjach pomocy społecznej zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE. Posługuje się sprawnie obowiązującymi normami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) i regułami tworzenia sieci wsparcia w celu rozwiązywania problemów społecznych.		P7S_UK
Kompetencje społeczne	K_K03 Potrafi współpracować w zespole pełniąc w nim różne role.		P7S_KO
	K_K04 Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełnił rolę lidera.		P7S_KO
Forma zajęć:	Ćwiczenia (9)		
Metody prowadzenia zajęć:	Dyskusja, prezentacja		
Forma i warunki zaliczenia:	Zaliczenie z oceną		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Examin ustny	Examin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Wystąpienia ustne 50%, przygotowanie prezentacji 50%,											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka ćwiczeń	8. Poziomy komunikacji interpersonalnej w grupie. 9. Trening umiejętności społecznych. 10. Liderowanie i zarządzanie grupą. 11. Bariery utrudniające komunikację w grupie. 12. Metody i techniki pracy z grupą. 13. Strategie rozwiązywania trudnych sytuacji wewnątrzgrupowych. 14. Umiejętność zapobiegania konfliktom w grupie oraz rozwiązywania konfliktów w momencie ich powstania.											
Literatura podstawowa	Benien K., Jak prowadzić trudne rozmowy, Szczecin 2005. Detz J., Sztuka przemawiania, Gdańsk 2004. Gilen T., Jak asertywnie wpływać na ludzi, Warszawa 2002. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka porozumiewania, Warszawa 2004.											
Literatura uzupełniająca	Hogan K., Psychologia perswazji: strategie i techniki wywierania wpływu na ludzi, Warszawa 2001. Sareło Z., Media w służbie osoby: etyka społecznego komunikowania, Toruń, 2000. Sikorski W., Gesty zamiast słów: psychologia i trening komunikacji niewerbalnej, Kraków 2012. Sujak E., ABC psychologii komunikacji, Warszawa 2008.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: dr Ewelina Konieczna						Zespół dydaktyczny						

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa	POMOC SPOŁECZNA W OBLICZU STAROŚCI I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		
Kod		Punktacja ECTS	1 + 2 pkt.
Wydział	Nauk Społecznych	Kierunek	Praca socjalna
Poziom organizacyjny	Studia II st. (Rok II, sem. czwarty)	Forma studiów	Niestacjonarne
Język przedmiotu	polski	Grupa treści kształcenia	Przedmiot specjalnościowy
Warunki wstępne:	Brak		
Opis przedmiotu (cele kształcenia):	C1. Student zdobywa wiedzę na temat funkcjonowania osób w okresie późnej dorosłości, ich stanu psychofizycznego oraz potrzeb i możliwości rozwojowych. C2. Student pogłębia swoją wiedzę dotyczącą funkcjonowania w środowisku osób z niepełnosprawnościami, ich potrzeb, możliwości i ograniczeń. C3. Student potrafi zorganizować dla osób starszych i niepełnosprawnych różne formy aktywności przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. C4. Student ma wiedzę na temat wsparcia i możliwości pomocy świadczonej przez instytucje pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych.		
EFEKTY KSZTAŁCENIA			
Obszary	Efekty kształcenia dla przedmiotu		Odniesienia do efektów specjalnościowych
Wiedza	K_W28 Ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury z uwzględnieniem jego stanu psychofizycznego funkcjonowania, w tym starości i niepełnosprawności. Posiada pogłębioną wiedzę na temat organizowania w odniesieniu do niepełnosprawnych i starszych wybranych obszarów ich aktywności w systemie pomocy społecznej.		P7S_WG
	K_W03 Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w walce z ekskluzją społeczną jednostki i rodziny.		P7S_WG
Umiejętności	K_U12 Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów skutecznie wykorzystując umiejętność kierowania zespołem i pracy grupowej.		P7S_UO
	K_U21 Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, w tym związanych ze starością i niepełnosprawnością, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach, z zastosowaniem określonej metody badawczej oraz umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć przy wykorzystaniu instrumentów pomocy społecznej w tym zakresie.		P7S_UW P7S_UU
Kompetencje społeczne	K_K07 Jest przekonany, że każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.		P7S_KK
Forma zajęć:	Wykład (9), ćwiczenia (18)		
Metody prowadzenia zajęć:	Wykład, dyskusja, pogadanka, prezentacja multimedialna		
Forma i warunki zaliczenia:	Obecność na zajęciach, aktywność, projekt		

Metody sprawdzania efektów kształcenia	City-gedydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny (grupowy)	Praca pisemna /esej	Udział w dyskusji	Referat	Zaliczenie z oceną	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
Kryteria oceny	Projekt indywidualny lub grupowy 70%, aktywność na zajęciach 20%, KGP 10%											
Treści merytoryczne (wykaz tematów)												
Tematyka wykładów	11. Pomoc społeczna- ujęcie definicyjne i podstawy prawne. 12. Ludzie starsi i niepełnosprawni jako beneficjenci pomocy społecznej. 13. Sytuacja społeczna i psychofizyczna osób starszych i niepełnosprawnych. 14. Podstawowe problemy ludzi starych i niepełnosprawnych. 15. Zadania i formy pomocy społecznej wobec osób starszych i niepełnosprawnych. 16. Wykluczenie społeczne ludzi starszych i niepełnosprawnych jako wyzwanie dla polityki społecznej. 17. Polityka aktywnego starzenia się. 18. Integracja i aktywizacja społeczna ludzi starszych i niepełnosprawnych. 19. Doskonalenie usług socjalnych na rzecz osób starszych. 20. Przygotowanie kadr pomocy społecznej w obszarze wsparcia wybranych grup społecznych.											
Tematyka ćwiczeń	11. Instytucje pomocy społecznej wspierająca osoby starsze i niepełnosprawne. 12. Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością. 13. Inicjatywy społeczne poprawiające jakość życia osób starszych i niepełnosprawnych. 14. Obszary i formy aktywności osób starszych w systemie pomocy społecznej. 15. Obszary i formy aktywności osób niepełnosprawnych w systemie pomocy społecznej. 16. Organizacja aktywności wybranej grupy społecznej. 17. Edukacja narzędziem przeciw wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych. 18. Spółdzielnie socjalne dla niepełnosprawnych. 19. Lokalne formy pomocy społecznej (programy, działania). 20. Znaczenie środowiska lokalnego dla jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.											
Literatura podstawowa	Marzec-Holka K., Rutkowska A., Joachimowska M. (red.), Praca socjalna i polityka społeczna – obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego, Bydgoszcz 2008. Pomoc społeczna w praktyce. Fachowy poradnik dla pracowników socjalnych i osób zarządzających placówkami socjalnymi, Zespół autorów pod redakcją J. Sobczak i A. Wiśniewskiej-Mucha. Sidor-Piekarska B. (red.), Kompetentne wspieranie osób z niepełnosprawnością, Lublin 2013. Szarota Z. (red.), Starość zależna – opieka i pomoc społeczna, Kraków 2011.											
Literatura uzupełniająca	Dykcik W. (red.), Pedagogika specjalna szansą na realizację potrzeb osób z odchyleniami od normy, Poznań 2002. Mielczarek A., <i>Zadania lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji wsparcia społecznego</i> , „Praca Socjalna” nr 6 2010. Szarota Z. (red.), Aktywizacja, rozwój, integracja – ku niezależnej starości, Kraków 2011. Trzeciński A., Spółdzielnie socjalne dla niepełnosprawnych, „Praca Socjalna” nr 5 2011. Wojewódzki Program Pomocy i Integracji Społecznej na lata 2010-2015.											
KONTAKT: Wykaz numerów telefonicznych i adresów e-mail znajduje się na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych: inp.uni.opole.pl oraz pracasocjalna.uni.opole.pl .												
UWAGI: <i>Przedmiot realizowany jest z zachowaniem zasady elastyczności, z uwagi na poziom wstępnej wiedzy studentów lub ewentualne występujące trudności treści programowe mogą być, w zależności od potrzeb, blokowane lub rozszerzane (np. wydłużony może być czas analizy diagnoz lub przesunięcie jej na indywidualne konsultacje).</i>						Okres ważności karty przedmiotu: od roku akademickiego 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020						
Koordynator przedmiotu: Dr Joanna Janik - Komar						Zespół dydaktyczny						